

”Every day, same day – again and again”

Et kvalitativt studie af livet som asylansøger på et nedlagt badehotel i Vigsø

Gruppe 23:
Isabell Bang Christensen
Mikkel Arboe Lauridsen

Kandidatuddannelsen, Kriminologi 4. Semester 2016
Aalborg Universitet
Vejleder: Steffen Bo Jensen
Antal ord: 32728

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at samtlige af gruppens medlemmer egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Vi er bekendte med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<http://www.studerende.aau.dk/Eksamenssnyd+-+hvordan+undg%C3%A5r+du+det%3F/>

Vi er bekendte med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endeligt står vi inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden.

Forord

I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende speciale vil vi først og fremmest takke vores vejleder, Steffen Bo Jensen, for kyndig vejledning og for at have vist et særligt engagement i løbet af hele specialet. Dernæst vil vi takke de ansatte på Hanstholm Asylcenter for at give os adgang til specialefeltet. Sidst, men ikke mindst, vil vi takke asylansøgerne på hotel Vigsø for at udvise stor gæstfrihed og for at indvie os i deres liv i en kortere periode, hvor der åbent og ærligt blev fortalt om de følelser, tanker og udfordringer, der følger med livet som asylansøger. Tak!

Abstract

The purpose of this thesis is to investigate how asylum seekers manage to navigate in their everyday life in Denmark when considering the setting in which they live as asylum seekers. This thesis is a case study of a small closed down hotel in Vigsø where approximately thirty single male asylum seekers live while waiting to receive an answer on their application for a residence permit. The closed down hotel is a unit of the asylumcenter in Hanstholm. To investigate this matter we have conducted a two-week fieldwork at the hotel in Vigsø. The purpose of this fieldwork was to interact with the asylum seekers in which the method of ethnographic has been practiced. Thus, the empirical material consists of fieldnotes from the two weeks at the hotel and semi-structured interviews with three of the asylum seekers who live at the hotel. Two of the three interviews were executed with the help of an interpreter due to the asylum seekers' lack of proper English language skills.

The theoretical framework is build upon the concept of social navigation by anthropologist Henrik Vigh and the concepts of tactics and strategies by philosopher Michel De Certeau. In our investigation we operate with a threefold analysis with each part giving an answer to how asylum seekers manage to navigate in their everyday life and life in general:

- The relation between the asylum seeker and the institution
- The relation between the asylum seeker and the time
- The relation among the asylum seekers.

To be able to fully understand the asylum seekers' way of navigating in their current environment we draw on additional theoretical concepts, which we use as heuristic tools. In the threefold analysis, we draw on the theoretical concept of total institutions by sociologist Erving Goffman, several theoretical perspectives on *time* and finally the concept of epistemic communities by Professor of Political Science Peter Haas.

This thesis concludes how the setting, which surrounds the asylum seekers, is characterised by uncertainty and insecurity due to the waiting time that comes from applying for a residence permit. This leaves the asylum seekers frustrated and with an understanding of time as something worthless. Due to this waiting time a radical kind of freedom permeates the asylum seekers'

everyday life and existence in general. This freedom is explained as the absence of commitment to anything or anyone. Furthermore, the setting is characterised by mistrust among the asylum seekers, which creates a condition of every man for himself. This is characterised by the fearfulness experienced by the asylum seekers for co-residents to pass on information to the asylum seekers native governments or misusing information in regard to obtaining a residence permit. Additionally, the hotel as a part of the setting surrounding the asylum seekers is itself producing limits to how they are able to navigate. These limitations refer to the freedom of movement and freedom of action, which is caused by the rules that must be obeyed being an asylum seeker living in the hotel in Vigsø.

In addition to what characterises the setting this thesis lastly concludes on how the asylum seekers manage to navigate in this setting during their everyday life and life in general, which they do by using different tactics. One of these tactics is related to the mistrust among the asylum seekers that permeates the setting and concerns communicating one's cases only with relevant authorities. Others use employees at Vigsø actively in their tactic of navigating by discussing their case, which has some kind of therapeutic effect on the asylum seekers. Furthermore, rumour at the hotel has it that some of the asylum seekers lie to the authorities about their religious beliefs as they believe that their chance of receiving a residence permit are enhanced if they are atheist or Christian. Thereby lying becomes another tactic in navigating in this setting. In their way of navigating to the radical kind of freedom that dominates the setting the asylum seekers try to create some kind of structure in their everyday life. To do this they structure their daily routines based on the activities the hotel offers thus creating structure in what seems unstructured.

In navigating with uncertainty and insecurity the asylum seekers use hope as a tactic. Hope is attached to the present as well as to the future. The former is goal-oriented while the latter is open-ended. In present they hope for a positive answer to their application for a residence permit and for the future they hope for something better than their current situation. During their time spent at the hotel the asylum seekers come to realise that their current everyday life and situation in general is just temporary. The realization of this thus becomes a tactic they use both with regard to their everyday life and their existence in general.

Indholdsfortegnelse

ABSTRACT	4
INTRODUKTION	9
INDLEDNING	10
PROBLEMFOMULERING	11
PROBLEMFELT PÅ BAGGRUND AF TEORETISKE ANTAGELSER	12
SOCIAL NAVIGATION	13
INSTITUTIONENS OG OMGIVELSERNES BETYDNING	16
TIDEN PÅ HOTEL VIGSØ	19
KATEGORIEN ASYLANSØGERE OG FÆLLESSKABER	21
FORSKNINGSSTRATEGI	23
ADGANG TIL FELTET	25
VALGET AF HOTEL VIGSØ	26
METODE	28
DEN ETNOGRAFISKE METODE	28
UDARBEJDELSE AF INTERVIEWGUIDE	30
ANVENDELSE AF TOLK	31
FELTARBEJDET I PRAKSIS	33
ET SENSITIVT FELT	36
VURDERING AF SPECIALETS FORSKNINGSRISULTATER	38
ANALYSESTRATEGI	40
KAPITEL I: RELATION TIL INSTITUTIONEN	41
ASYLANSØGERNE OG DE DANSKE OMGIVELSER	41
HOTELLET SOM EN TOTAL INSTITUTION	43
SAMMENSMELTNING AF LIVSOMRÅDER OG MAGT	43
DE USYNLIGE MURE OG LOMMEPENGENES NATURLIGE BEGRÆNSNING	46
UMYNDIGGØRELSE OG AFGIVELSE AF KONTROL	48
OPSAMLING	50
AFVIGELSE FRA EN TOTAL INSTITUTION	51
DEN GODE RELATION MELLEM DE ANSATTE OG ASYLANSØGERNE	52
BEGRÆNSEDE REGLER PÅ HOTEL VIGSØ	54
OPSAMLING	56

KAPITEL II – RELATION TIL TIDEN	58
TIDEN I ET HVERDAGSPERSPEKTIV	58
AT SKABE STRUKTUR I DET USTRUKTUREREDE	59
AT KOMME DRYSSENDE TIL UNDERVISNING	61
SOCIALE AKTIVITETER UDEN FOR HOTELLET	61
OPSAMLING	63
VENTETIDEN	64
EN SÆRLIG FORSTÅELSE AF TID	64
AT VÆRE FANGET I EN LIMBO-TILSTAND	65
VENTETIDENS KONSEKVENSER	67
ASYLANSØGERNES MÅDE AT HÅNDBERE VENTETIDEN	69
OPSAMLING	71
MIDLERTIDIGHEDEN	72
KAPITEL III – RELATION TIL HINANDEN	75
DET TVUNGNE FÆLLESSKAB	76
MANGLENDE TILLID	78
MISTÆNKELIGGØRELSE AF HINANDEN	80
PRODUKTET DER SKABES I FÆLLESSKABET	81
OPSAMLING	82
KONKLUSION	83
LITTERATURLISTE	86
BILAG A: INTERVIEWGUIDE	89

Introduktion

Det er den første dag af vores feltarbejde og vi kører ind i Vigsø med sommerfugle i maven. Byen er omringet af marker, og der er langt ind til den nærmeste større by. Klokken er omkring 9.30, da vi parkerer bilen ude foran det nedlagte badehotel i Vigsø, som på nuværende tidspunkt er indkvarteret af mandlige asylansøgere. Vi sidder et øjeblik i bilen og kigger mod den gule bygning foran os, som godt kunne bruge en kærlig hånd. Malingen er begyndt at krakelere, det tidligere badehotels skilte på bygningen mangler et par bogstaver hist og pist og nogle af dørene og vinduerne har været i bedre stand. Det har regnet hele morgenen og de mørke skyer, der hænger over Vigsø, kaster mørke og kolde skygger af sig over badhotellet. Her er så larmende stille, at vi et kort øjeblik tvivler på, at der overhovedet opholder sig nogen her. Vi træder ud af bilen og går hen mod bygningen. Vores opmærksomhed rettes mod den åbne dør, der fører ind til badhotellets køkken. Her møder vi én mandlig asylansøger, som står ved komfuret og koger vand. Han kigger op på os og siger 'hej', men udover dette skænker han os ikke meget mere interesse, før han igen forlader køkkenet og går mod sit værelse. Vi går udenfor igen lettere forvirret over, hvor tomt og stille her synes at være. Lidt efter synes folk at komme ud af deres gemmesteder og vi hilser på flere, der møder os med nysgerrige og undrende blikke. Vi prøver kort at fortælle, hvem vi er og hvad vi laver her, men de ryster på hovedet, smiler og signalerer på gebrokkent engelsk, at de hverken forstår dansk eller engelsk.

Asylansøgerne er på vej til dagens danskundervisning – og de skal ikke gå langt. Ikke længere end et par skridt væk fra deres værelser på selve badhotellet ligger en tilbygning, hvori dagens undervisning foregår. Lad os kalde det for badhotellets 'opholdsrum', for det er også her, at man finder billardbordet, en række fitness-maskiner af ældre dato og en gammel sofa foran et mindre tv. Det er indenfor dette badhotels vægge at hverdagen udspiller sig for disse asylansøgere. Hotel Vigsø og dens asylansøgere bliver fra denne dag og to uger frem omdrejningspunktet for feltarbejdet i nærværende speciale.

Indledning

Asylansøgere. Flygtninge, der kommer til Danmark og søger om asyl i håbet om en bedre og mere sikker fremtid. Flygtninge- og asylproblematikken er højaktuel og hver dag kommer der et større antal af flygtninge, der søger om asyl i Danmark og strømmingen er langt fra noget, der går ubemærket hen. Aviserne, nyhederne, de sociale medier, politikerne, naboen, omgangskredsen og samtaler over middagsbordet trækker dagligt overskrifter, der omhandler forskellige aspekter af netop denne problematik. Overskrifterne varierer, men dog synes der på mange områder, at kunne tydes en problematik, der emmer af kriminologisk relevans.

Stramninger på asylområdet i Folketinget udstråler tilmed et klart ønske om, at stoppe tilstrømningen af flygtninge til Danmark. Dette udspil sammenlagt med mediernes dækning af asylproblematikken og asylansøgere smitter uundgåeligt af på den generelle befolknings holdning til problematikken. Mediernes søgelys fanger de asylansøgere, som har svært ved at tilpasse sig det danske samfund og hvis adfærd strider imod de danske værdier. Overskrifterne på diverse aviser har som følge heraf i høj grad en tendens til at fremstille asylansøgere som utilpassede og med en afvigende adfærd. De fleste danskere, som ikke har en daglig relation med asylansøgere, vil skabe deres opfattelser og holdninger til asylansøgere igennem de overskrifter, som florerer rundt i medierne. Asylansøgere synes som følge heraf at blive generaliseret som én marginaliseret gruppe. En gruppe som i mange tilfælde tilskrives negative stereotype forestillinger, hvilket kan anses som en konsekvens af en ensporet dækning af problematikken i samspil med den politiske dagsorden. En konsekvens, der kan medføre en distancering til asylansøgere og skabelses af en 'os og dem'-holdning fra den danske befolkning. Et eksempel på hvordan der i medierne forekommer en negativ stereotypificering af asylansøgere kan ses i følgende overskrift, der tidligere på året blev udsendt af Tv2 Nyhederne: *"Kvinder fra Thisted: - Asylansøgere mangler respekt i nattelivet"*. Overskrifter som denne blev startskuddet på en længerevarende debat omhandlende asylansøgers adfærd i nattelivet i Thisted. Reaktionen var i mange tilfælde en overbevisning om, at den upassende adfærd deles af samtlige asylansøgere i lokalområdet. Dette skabte en modreaktion fra asylansøgernes side, der følte sig nødsaget til aktivt at tage afstand fra den generalisering, de oplevede som konsekvens af de få asylansøgers dårlige opførsel. En anden overskrift som *"Rekordmange sigtelser mod asylansøgere for kriminalitet"* bragt af Berlingske Tidende bidrager ligeledes til en bestemt opfattelse af asylansøgere som en homogen gruppe, som udgør en særlig trussel mod sikkerheden og kriminalitetsniveauet i Danmark. I overskriften tages der imidlertid ikke forbehold for at

stigningen af sigtelser er en naturlig følge af stigningen af antallet af asylansøgere, der kommer ind i landet og at sigtelserne primært er af mindre alvorlig karakter. Overskriften alene bidrager således til et misvisende og negativt billede af asylansøgere, selvom nyhedsværdien i sig selv ikke er alarmerende. Ikke desto mindre er det en overskrift, som flere danskere muligvis bider mærke i og reagerer negativt på. Den danske befolknings holdninger til asylansøgere og hele flygtningeproblematikken kan ydermere ikke undgå at blive påvirket af nyhedsoverskrifter som ”Støjberg vil skræmme flygtninge væk fra Danmark med avisannoncer” og ”Stadig ’alvorlig trussel’: Grænsekontrollen forlænges”. Overskrifter som disse er særligt med til at kategorisere asylansøgere som uvelkomne gæster i Danmark, der anses som en trussel mod Danmarks sikkerhed. Ovenstående beskrivelser tager udgangspunkt i hvordan asylansøgere fra et overordnet makroperspektiv synes at blive tillagt generaliserende bestemte stereotype opfattelser. Og det er denne højaktuelle samfundsmæssige debat, der har været inspirationskilden til dette speciale og vakt en særlig interesse for asylansøgere generelt. Men i stedet for at bevæge os på et overordnet strukturelt plan har dette speciale til formål at zoome ind på de ’fremmede’ mennesker, som er hele debattens omdrejningspunkt – nemlig asylansøgerne selv. At asylansøgere tillægges et hav af stereotype opfattelser er en indikation på, at man ikke ved nok om disse mennesker og deres liv som asylansøgere. Med specialet ønsker vi at nedtone de stereotype opfattelser ved i stedet at fokusere på og fremlægge reel viden om asylansøgere og deres hverdag og tilværelse. På den måde kan vi forhåbentlig blive klogere på, hvad det vil sige at være asylansøger i Danmark og hvilke udfordringer, der er forbundet hermed.

Problemformulering

Lad os derfor finde ud af, hvordan hverdagen og tilværelsen som asylansøger i Danmark udspiller sig ved at give dem en stemme i en debat, hvor de ellers er uhørte. Vi stiller problemformuleringen:

*Hvordan navigerer asylansøgere i forhold til de rammer,
der sættes om deres hverdag og tilværelse som asylansøgere?*

Specialet tager udgangspunkt i asylansøgere, der bor på et nedlagt badhotel i Vigsø. Specialet tager form som et kvalitativt casestudium, hvor de bosatte asylansøgere på badhotellet figurerer som vores case. I specialet har vi i en periode fulgt deres hverdag med det simple formål at få et sjældent indblik i, hvad hverdagen og tilværelsen som asylansøger på et nedlagt badhotel

indebærer. Derudover har vi igennem uformelle samtaler samt mere dybdegående interviews ladet asylansøgernes tanker, følelser og oplevelser komme frem i lyset, hvorfor specialets fokus er på asylansøgernes fortællinger og forskellige aspekter af deres hverdagsliv.

Specialet vil bidrage til allerede eksisterende forskning omkring asylansøgere, men hvor dette speciale tager udgangspunkt i en underbelyst vinkel af problemstillingen. Med specialet ønsker vi, at komme spekulationerne om de fremmede asylansøgere til livs og generere en virkelighedsnær viden om og forståelse af de asylansøgere, som er indkvarteret på hotel Vigsø. I specialet distancerer vi os således fra en objektiv, kvantificerende og generaliserende undersøgelse af asylansøgere, men i stedet lader vi os afgrænse til at fokusere på de asylansøgere, som bor på hotel Vigsø. Dette betyder ikke, at vi frasiger os at specialet kan afføde resultater, som kan generaliseres til andre asylansøgere på andre asylcentre, men dette er ikke den primære hensigt med specialet. Hensigten er tværtimod at udfolde livet som asylansøgere og deres tilværelse på hotel Vigsø. På sigt kan dette være med til at udfordre den almene forestilling omkring denne ukendte gruppe af mennesker, som kan have betydning langt udover Vigsø.

Problemfelt på baggrund af teoretiske antagelser

Det følgende afsnit har til hensigt at konkretisere, og derved skabe en mere nuanceret forståelse af specialets problemfelt. I afsnittet bliver der udarbejdet spørgsmål til det felt, som vi under feltarbejdet har bevæget os rundt i. Disse spørgsmål udspringer af teoretiske perspektiver, som vi anskuer problemformuleringen fra. Spørgsmålene er blevet til såvel som før, under og efter at vi i nærværende speciale påbegyndte feltarbejdet på hotellet i Vigsø, og tjener i sin enkelthed det formål at danne inspiration for, hvordan vi kan tilgå data fra feltarbejdet med forskellige teoretiske briller. Eksempelvis havde vi forinden at feltarbejdet blev påbegyndt gjort os tanker om, hvorvidt hotellet i Vigsø, med Goffmans termer, kan betragtes som en total institution. Dette er ikke at forstå som en i forvejen opstillet observationsguide, hvori Goffmans ”Anstalt og Menneske” er operationaliseret til fulde. Derimod vil spørgsmålene blot fungere som et heuristisk værktøj til på bedste vis eksempelvis at tænke om hotellet som andet end blot et opholdssted – i dette tilfælde muligvis som en total institution. Udover spørgsmål vi har stillet forinden feltarbejdet, så er det tilmed yderst centralt for nærværende speciale, at empirien selv og dermed feltet får mulighed for at træde i forgrunden, hvilket betyder at spørgsmål tilmed er opstået på baggrund af, hvad vi har set og oplevet undervejs i feltarbejdet. Dette er eksempelvis tilfældet i forhold til refleksioner omkring

tidsperspektivet, som undervejs i feltarbejdet udfoldede sig som et centralt element i hverdagen og tilværelse som asylansøgere. Specialets problemformulering lyder som bekendt:

*Hvordan navigerer asylansøgere i forhold til de rammer,
der sættes om deres hverdag og tilværelse som asylansøgere?*

Problemformuleringen forekommer umiddelbart meget bred, idet hverdagen og tilværelsen som asylansøgere indeholder mange forskellige aspekter. I nærværende speciale vil vi derfor afgrænse os til specifikke aspekter af denne tilværelse, hvilket konkret gøres i det følgende. Historien vi ønsker at fortælle – gennem nærværende speciale – omhandler relationen mellem asylansøgerne og tre specifikke områder. Under vores feltarbejde og i arbejdet med vores data står de følgende tre emner frem som centrale punkter i asylansøgernes navigation: relationen til institutionen, relationen til tiden under opholdet på hotellet og relationen til de andre asylansøgere. Institutionen, tidsperspektivet samt de andre asylansøgere vil således blive de elementer i asylansøgernes hverdag og tilværelse, som nærværende speciale vil bearbejde. Udsagnsleddet i ovenstående problemformulering er 'navigerer', hvilket får en helt særlig betydning for, hvordan historien om asylansøgerne på hotel Vigsø vil blive fortalt. Historien vil omhandle, hvordan asylansøgerne navigerer i forhold til de tidligere omtalte relationer. I det efterfølgende afsnit vil det teoretiske begreb *social navigation* blive præsenteret, og netop dette begreb er udtryk for det *sprog*, som vi ønsker at fremlægge vores historie igennem.

Social navigation

Betegnelsen *at navigere* skaber umiddelbart konnotationer til en sømand, der færdes på det åbne hav, idet navigation betyder 'at sejle'. Men hvordan skal vi forstå navigation i forhold til hverdagslivet og tilværelsen som asylansøgere? Ifølge Henrik Vigh, Professor i Antropologi ved Københavns Universitet, har vi at gøre med en betegnelse, der har vundet indpas i antropologiens analytiske vokabularium, dog ofte uden at blive klart og tydeligt defineret (Vigh, 2009:419). Vigh selv har gennem længere feltarbejde i Vestafrika arbejdet med navigationsbetegnelsen – *social navigation*, som han kalder det – i forhold til unge mænds tilværelse og handlemuligheder i et uroplaget område. Dette arbejde danner inspiration for, hvordan vi i nærværende speciale forstår og ønsker at arbejde med denne betegnelse i forhold til asylansøgernes hverdagsliv og tilværelse. Først er det dog nødvendigt at præsentere flere specifikke karaktertræk ved *social navigation*-begrebet af Vigh. Begrebet anvendes typisk:

“(...)when referring to how people act in difficult or uncertain circumstances and in describing how they disentangle themselves from confining structures, plot their escape and move towards better positions” (Vigh, 2009:419).

Med udgangspunkt i citatet henleder navigationsbetegnelsen umiddelbart tankerne på den klassiske dikotomi aktør/struktur: en aktør der handler og er underlagt strukturer, der for ham er fastlagt og som han må forholde sin ageren til. Med andre ord, et prædefineret miljø, som individet handler inden for. I denne forbindelse fremtræder et væsentligt karaktertræk ved Vighs social navigation, som kort bør præsenteres. Navigation betyder, som tidligere fremhævet, ’at sejle’ og er dermed udtryk for en særlig form for bevægelse – at bevæge sig i et miljø, der *selv* bevæger sig. I en social kontekst betyder det derfor, at individet aktivt bevæger sig rundt i et miljø med andre individer, institutioner mm., som også selv bevæger sig. Med social navigation er individet dermed ikke underlagt et prædefineret miljø, men er derimod en del af et dynamisk miljø. Vi har således mulighed for at undersøge, ikke blot hvordan individer bevæger sig i et miljø i bevægelse, men også hvordan miljøets bevægelse påvirker individernes færden. I relation til specialets genstandsfelt, asylansøgerne på hotel Vigsø, finder vi det derfor relevant at undersøge, hvordan miljøet asylansøgerne befinder sig i, såvel hotellets fysiske omgivelser som asylprocessen generelt, er i bevægelse og hvordan dette påvirker deres generelle *færden*.

Hvad mere kan blive udledt af ovenstående citat er, at navigationsbetegnelsen anvendes til at forstå, hvordan individer handler i en ’svær eller usikker omstændighed’. For at begrebet finder sin anvendelighed skal vi derfor rette blikket mod en situation eller en tilværelse, der kan siges at være plaget af en vis usikkerhed. På baggrund heraf bør vi i nærværende speciale derfor spørge os selv, hvordan vi kan forstå asylansøgernes situation, tilværelse og generelle hverdagsliv på hotellet i Vigsø som en usikker situation. Hvad er kendetegnende for det *terræn*, som asylansøgerne konstant skal navigere i forhold til? Indtil videre har vi beskæftiget os med, hvordan individet konstant må navigere i forhold til det miljø, som vedkommende er en del af. Der er dog yderligere et væsentligt karaktertræk ved social navigation-begrebet, som fortjener dagens lys.

Under sit ophold i et usikkert og uroplaget område af Vestafrika falder Vigh i snak med to unge mænd. Han spørger ind til, hvordan de overlever og klarer sig gennem deres tilværelse i det uroplagede område. Hertil svarer de: ”*You Dubria... so that you can see your life*” (Vigh,

2009:423), efterfulgt af en gestikuleren som om de skyggebokser mod en usynlig person. Betegnelsen, *Dubria* kan siges at eksemplificere på ganske fin vis, hvad social navigation i bund og grund handler om. Individet skyggebokser konstant med det miljø, som han er en del af. Han forholder sig aktivt til sine omgivelser og navigerer derved i forhold hertil. De slag og undvigemanøvre, som man udfører, når man skyggebokser, er udtryk for de push og pull faktorer, som hersker i et miljø og som forsøger at påvirke individet. Individet navigerer og skyggebokser ikke blot i forhold til det umiddelbare miljø, som det viser sig i et *her og nu* perspektiv, men individet navigerer også rundt i miljøet med henblik på fremtiden. Som en sømand spejder og styrer sin båd ud mod den uvisse horisont, så 'spejder' og styrer individet også ud i en fremtid, som forekommer usikker og uklar. Om dette skriver Vigh:

"Yet dubriagem [anden betegnelse for skyggeboksning] is, significantly, not confined to the present. Though it may, at first encounter, seem like a practice related to the immediate, it is in fact equally directed towards both the near and the distant future as the practice of moving along an envisioned, yet frail and tentative, trajectory in an unstable environment" (Vigh, 2009:424).

Det står på nuværende tidspunkt klart, at individer skyggebokser og dermed navigerer i forhold til miljøet, de aktivt befinder sig i, men samtidig også navigerer i miljøet med henblik på en forestillet fremtid. Ifølge Vigh, så benytter individer sig af, hvad han kalder taktikker, når de navigerer i et miljø. Taktik er den ene del af et begrebspar med strategi som den anden, som Vigh låner fra filosofen, Michel de Certeau. Strategi henviser til magt, og tager form som et afgrænset eget (det er noget i sig selv) og kan eksempelvis vise sig som en institution. Dette 'eget' skaber grobund for relationer, som klart og tydeligt adskiller sig herfra og dermed ikke er en del af dette 'eget' (Certeau, 1984:xix). I henhold til nærværende speciale kan vi 'oversætte' strategi til institutionen, hotel Vigsø (mere generelt Hanstholm Asylcenter). Asylansøgerne skal i denne optik forstås som relationerne, der adskiller sig fra institutionen og dermed er underlagt magten som institutionen repræsenterer. Asylansøgerne bliver dermed til *de svage*. Hvor strategi kan siges at være repræsenteret gennem hotellet i Vigsø, så er taktik derimod relateret til asylansøgerne – de svage, der er underlagt magten fra institutionen. Om begrebet taktik skriver Certeau blandt andet:

"(...) a tactic depends on time – it is always on the watch for opportunities that must be seized 'on the wing'. Whatever it wins, it does not keep. It must constantly manipulate events in order to turn

them into 'opportunities'. (...) Many everyday practices (talking, reading, moving about, shopping, cooking, etc.) are tactical in character" (Certeau, 1984:xix).

Taktikbegrebet henviser til de svage – individerne, der er underlagt strategiens magt. Taktik bliver de svages måde at håndtere tilværelsen på, hvilket gøres ved at manipulere med rammerne, som opsættes af strategien. I henhold til social navigation bliver anvendelsen af taktik dermed asylansøgernes måde at navigere i et hverdagsliv og en tilværelse, hvor de er underlagt strategien i form af såvel hotellet som myndighederne generelt. I henhold til social navigation bliver taktik dermed asylansøgernes måde at håndtere og bearbejde deres situation. Med udgangspunkt i taktikbegrebet ønsker vi at undersøge, hvilke taktikker asylansøgerne benytter både i forhold til deres hverdagsliv, men også i forhold til den generelle tilværelse som asylansøger. Og ydermere, hvad er det umiddelbare som asylansøgerne 'vinder' ved at benytte disse forskellige taktikker – med andre ord, hvilket formål tjener de benyttede taktikker?

Institutionens og omgivelsernes betydning

Som problemformuleringen antyder, er vi interesseret i at undersøge asylansøgernes navigering i deres hverdag og tilværelse generelt i forhold til de *rammer*, der sættes om dem. Formålet med dette afsnit er at reflektere over, hvilket teoretisk perspektiv vi tillægger disse såkaldte rammer.

'Rammerne' sidestilles i denne kontekst med de omgivelser, som asylansøgerne befinder sig i og som har en særlig indvirkning på den måde, som asylansøgerne navigerer på. Forinden feltarbejdet gjorde vi os tanker om, hvad der kan anses som asylansøgernes omgivelser i et hverdagsperspektiv. Ens omgivelser er en central del af ens hverdag. Ens omgivelser er noget, man må forholde sig til og man har i mange tilfælde også en forestilling om, hvordan omgivelserne tænker om og forholder sig til en selv. Omgivelserne kan i princippet være hvad og/eller hvem som helst, som asylansøgerne i deres dagligdag i et større eller mindre omfang er i interaktion med. I definitionen af omgivelserne anser vi det som essentielt ikke at lade dette begrænse sig til hverken fysiske steder eller bestemte personer, da asylansøgernes omgivelser i ligeså høj grad kan være mere abstrakte i form af eksempelvis myndighederne, medierne, lokalmiljøet og den generelle danske befolkning.

Til trods for at asylansøgernes omgivelser kan være mange og varierende, er det sandsynligvis asylcenteret, der særligt udgør de omgivelser, hvori asylansøgerne befinder sig til dagligt. Og derfor

må vi også dvæle ved refleksioner omkring, hvilke rammer asylcenteret sætter for asylansøgenes navigation i hverdagen. Med betegnelsen *asylansøger* følger en grad af magtpålgning. På et institutionelt og strukturelt plan bliver individet, som indplacerer sig i denne kategori, tvunget til at indordne sig i forhold til flere forskellige præmisser – eksempelvis tvunget ophold/tilknytning til en institution i form af et asylcenter, og yderligere til et utal af regler for, hvad vedkommende har tilladelse - og mere væsentligt, hvad vedkommende ikke har tilladelse til. Kategorien er selvsagt ydermere at forstå som en samlebetegnelse for alle disse individers umiddelbare position i det danske samfund. I forbindelse med asylansøgningsprocessen, der følger efter ankomst, bliver asylansøgerne fastholdt i og forstået ud fra denne kategori. Ansøgningsprocessen involverer blandt andet en række forhør, hvor de skal overbevise myndighederne om deres behov for asyl. Med til dette følger frustrationer hos asylansøgerne om uvisheden og usikkerheden om hvorvidt deres asylansøgning godkendes og hvad fremtiden bringer. Ved første indskydelse kan vi ikke undgå at drage visse paralleller med tilværelsen i et fængsel. Asylansøgerne er ligesom kriminelle i en situation, hvor de er tvunget til at opholde sig på en institution, som er underlagt en række regler fra lovgivningens side. Asylansøgere er ligesom kriminelle – om end i et andet omfang – blevet frataget deres basale frihed til at begive sig rundt og opholde sig i landet, som de har lyst til. Ligesom kriminelle er asylansøgere i en venteposition til at påbegynde et normalt liv udenfor institutionens vægge.

Derfor anses det som nærliggende at reflektere og sætte spørgsmålstejn ved, hvordan man kan forstå asylcenteret og dets måde at håndtere asylansøgerne som beboere og i særdeleshed også, hvordan asylansøgerne selv opfatter asylcenteret. Eftersom asylansøgerne til dels ufrivilligt er indkvarteret på asylcenteret på ubestemt tid og at der synes at føres en særlig kontrol med asylansøgere, er vi fristet til at spørge: kan man forstå asylcenteret i Vigsø som en total institution, som vi kender det fra Goffmans *"Anstalt og Menneske"*? Goffman teoretiske forståelse af en totalinstitution er: *"[et sted], hvor et større antal ligestillede individer sammen fører en indelukket, formelt administreret tilværelsen, afskåret fra samfundet udenfor"* (Goffman, 1967:9). Til trods for at definitionen primært drager associationer til tilværelsen i et fængsel, understreger Goffman at en total institution ikke lader sig afgrænse her til, men at fængselsatmosfæren kan findes i forskellige former for institutioner (Goffman, 1967:9). Vi stiller os spørgende overfor, hvorvidt karaktertræk fra en total institution, som Goffman beskriver den, er at finde på hotellet i Vigsø, som bekendt danner den fysiske ramme om vores undersøgelse. Forinden feltarbejdets påbegyndelse vidste vi, at

et større antal af asylansøgere opholder sig på et mindre asylcenter i Vigsø, som er en lille afsides by øst fra Hanstholm. Det er både svært af komme fra eller til den nærmeste større by, for ikke at sige nærmest umuligt i weekenden. Vi var ydermere på forhånd blevet informeret om, at de daglige gøremål såsom undervisning foregår på selve asylcentret. Dette resulterer muligvis i en indelukket tilværelse på asylcenteret, hvor dagligdagen kan virke rutinepræget og hvor mulighederne for en alsidig hverdag er en mangelvare. Men er dette noget, asylansøgerne giver udtryk for ude på asylcentret? Føler de sig isoleret og afskåret fra samfundet? Hvordan påvirker asylcentrets rammer asylansøgernes hverdag og navigationsmuligheder?

Goffman beskriver yderligere, hvordan man som nyankommet i en institution ofte oplever, at der sættes parentes omkring ens personlighed. Personligheden begrænses i kraft af de manglende muligheder individet har for at udføre de aktiviteter og leve det sociale liv, som individet gjorde inden han trådte ind i institutionen. Individet vil i stedet opleve en 'indrulleringsprocedure', hvor man som nyankommet skal lade sig underligge de regulativer og rutinemæssige foranstaltninger, der forekommer på institutionen (Goffman, 1967:20). I denne proces vil individet fralægge sig en del af sin personlighed. Ifølge Goffman krænkes personligheden ydermere, når individets livshistorie og personlige oplysninger nedskrives i en journal, hvortil der foretages fotografering og fingeraftryk af individet. Hvem der har adgang til denne journal er uden for individets kontrol. Krænkelsen finder ydermere sted, når individet tildeles et institutionsnummer samt værelse, da dette kan medføre en følelse af tab af kontrol over sin identitet og indskrænkelse af personlighed, når man går fra at være et individ til en 'indsat' (Goffman, 1967:21-22). Denne beskrivelse af tab af individets personlighed finder vi ligeledes interessant at hæfte os ved i spørgsmålet om, hvorvidt man kan anse asylcentret som en total institution. For giver asylcentret asylansøgerne en oplevelse af, at de bliver nødt til at gå på kompromis med deres identitet og personlighed? Ud fra Goffmans forståelse af en totalinstitution kan vi overordnet stille os spørgsmålene – er der karaktertræk ved asylcentret i Vigsø, som kan sammenlignes med Goffmans beskrivelse af en total institution? Og i så fald, hvilken betydning har dette for asylansøgernes hverdag og tilværelse på hotellet? Og ligeså interessant er det at stille det modstridende spørgsmål: hvordan og hvorfor kan man ikke forstå asylcentret som en total institution? Dette bringer os til det mest essentielle spørgsmål: hvordan påvirker hotellets rammer asylansøgernes navigationsmuligheder?

Dette giver os ydermere mulighed for at stille os spørgende overfor, hvilken betydning asylcentret har for hvilke omgivelser, der ellers er tilgængelige for asylansøgerne. Man kunne forestille sig, at jo mere asylcentret bærer præg af at være en total institution, jo færre muligheder har asylansøgerne for at begive sig rundt i andre områder og interagere med mennesker udenfor selve asylcentret. Asylcentrets rammer kan i så fald have en begrænsende effekt på asylansøgernes færden udenfor selve asylcentret. Dette særligt i tilfælde af, at asylcentrets placering og regulativer får asylansøgerne sig til at føle isoleret, men også hvis en følelse af indskrænkelse af personligheden demotiverer asylansøgerne til at opsøge og etablere sociale kontakter udenfor asylcentret.

Tiden på hotel Vigsø

Foruden hotellets fysiske rammer er tiden ligeledes nogle rammer, som asylansøgerne må navigere i forhold til. Tid er på mange måder et abstrakt begreb, men utvivlsomt en afgørende faktor i hverdagen og livet generelt. Det kan føles som om, at tiden flyver af sted og til andre tider føles det som om, at tiden snegler sig af sted. For individet der lever, hvad man kan kalde en *almindelig* tilværelse, kan tid forstås som et element, der strukturerer dagligdagen. Tiden er noget, som man skal forholde sig aktivt til i forhold til eksempelvis job, fritidsaktiviteter mm. På denne vis er tiden med til at skemalægge, hvad der skal ske – på hvilket tidspunkt. Der tegner sig muligvis et andet billede, når blikket rettes mod individer, der ikke lever denne *almindelige* tilværelse. Tiden kan for disse individer være noget, der er gået i stampe og afholder én fra at have en normal tilværelse.

Det er ikke nogen hemmelighed, at asylansøgere indtræder i en venteposition fra det øjeblik, at de beder om asyl. En venteposition, som de fastholdes i indtil deres ansøgning er færdigbehandlet og de får svar på, hvorvidt de kan få lov til at blive i landet eller ej. Denne venteposition udgør en ventetid på ubestemt tid og asylansøgerne må lære at affinde sig med, at tiden som 'asylansøgere' kan strække sig over dage, uger, måneder eller år uden en indikation på, om det er det ene frem for det andet. Derfor mener vi ikke, at tidens betydning er noget, man kan se bort fra, når vi beskæftiger os med asylansøgere, da tiden netop er en indikation på den usikre, ustabile og uforudsigelige situation, de befinder sig i. Vi har tidligere postuleret, at ventetiden for asylansøgere kan sidestilles med den afsoning, som kriminelle skal igennem før de løslades fra fængslet. Forskellen er dog, at denne afsoning er fastlagt og den kriminelle kan forholde sig til den tid, som ligger forud for ham. Og denne gode er som nævnt noget, asylansøgere ikke stilles til rådighed. Og forskellen er vigtig at hæfte sig ved. For hvad gør man med tiden, når man ikke kan forudsige den eller har en forestilling om, hvor lang tid man skal kigge ud i tidshorizonten før ens situation ændrer sig? I artiklen "*While*

we are waiting: uncertainty and empowerment among asylum-seekers in Sweden” præsenterer den norske sociolog Jan-Paul Brekke ligeledes en teoretisk forståelse af tiden blandt asylansøgere som noget, der adskiller sig fra den gængse opfattelse af at tiden er noget, der blot går ubemærket hen. I stedet er tiden noget, der bliver et overskyggende omdrejningspunkt for asylansøgernes tanker, bekymringer og frustrationer. Tiden for en asylansøger er ensbetydende med at *vente*, og hvor denne tilstand kan beskrives som en bog med en åben slutning. Og som dagene, ugerne og månederne går – og situationen er uændret – vil asylansøgerne udvikle en følelse af at være *'lost in time'* (Brekke, 2004:21).

I vores søgen efter at udfolde tidsbegrebet i denne henseende lader vi os ligeledes inspirere af tankegangen om, at asylansøgerne befinder sig i en limbo-tilstand på et kontinuum i mellem landet, som de er flygtet fra og landet, som de er flygtet til – uden at kunne finde fodfæste nogen af stederne. Eller som antropologen Victor Turner formulerer det, så er asylansøgerne *"someone who has left 'there', but who is not yet allowed to be fully 'here', betwixt and between"* (Turner i Hynes, 2011:2). I en limbotilstand afventer asylansøgerne beslutningen om, hvorvidt de skal gå den ene (får opholdstilladelse) eller den anden vej (bliver hjemsendt) og tiden her i mellem står stille. Dr. Patricia Hynes beskriver, hvordan asylansøgernes liv reduceres til et *'waiting game'*, hvor asylansøgerne ikke har nogen indflydelse på, hvornår spillet stopper. Tiden karakteriseres altså som noget, der sættes uden for asylansøgernes kontrol og asylansøgerne er i mellemtiden afholdt fra et liv udenfor spillets regler (Hynes, 2011:31,98).

Men disse refleksioner af tid in mente anser vi det som en nødvendighed at stille os undrende overfor, hvilken størrelse tiden reelt har, når man er asylansøger på hotellet i Vigsø. Hvad udgør tiden på hotellet og hvordan forholder asylansøgerne sig til den? Og er tiden på hotel Vigsø overhovedet noget, der indikerer en hverdag fuld af usikkerhed, ustabilitet og uvidenhed, som de teoretiske perspektiver på området ellers forudsiger det? Er tiden noget, der konstant kredser rundt om asylansøgernes tanker – og er ventetiden noget, de føler sig frustreret over? Eller er der andre end negative associationer tilknyttet til det faktum, at de skal vente på en afgørelse? Dertil knytter sig også, hvilken betydning asylansøgerne tillægger tiden i et kortere såvel som længere perspektiv og hvordan den påvirker deres tilværelse og hverdag. Hvordan kommer tiden generelt til udtryk på hotel Vigsø og hvordan navigerer asylansøgerne i forhold til den?

Kategorien asylansøgere og fællesskaber

Udover hotellets fysiske rammer og tiden må asylansøgerne tilmed navigere i rammer, som er ugjort af de andre asylansøgere bosat på hotellet. Asylansøgere kan per se opfattes som individer, der alle er en del af samme *tvungne* fællesskab – nemlig fællesskabet blandt asylansøgere. I nærværende speciale har vi dog en formodning om, at til trods for en vis grad af medlemskab i dette fællesskab, så er det muligvis også tilfældet, at asylansøgerne – på kryds og tværs – finder sammen i mindre fællesskaber, hvor det afgørende for indlemmelse er noget andet end blot dét at besidde en status som asylansøger. Med udgangspunkt i denne formodning ønsker vi at forstå disse individer som andet og mere end blot individer, der alle er asylansøgere. De kan med andre ord adskille sig eller samle sig i mindre fællesskaber på baggrund af lighedstræk eller afvigelser fra hinanden, der ikke nødvendigvis har noget med denne status at gøre. Dette fører naturligt op til et ganske centralt spørgsmål, som vi i nærværende speciale ønsker at stille til specialets genstandsfelt – hvorvidt det er muligt at identificere flere forskellige former for fællesskaber blandt asylansøgerne med hver deres forståelsesrammer og lignende. Og ydermere, hvad bygger diverse fællesskaber blandt asylansøgerne på? Kan vi eksempelvis forstå fællesskaber blandt disse individer som afgjort af nationalitet eller religion?

I artiklen *"Fake Passports and Appointed Communities: Nation and Transnationalism in the Danish Asylum System"* udfordrer antropolog, Zachary Whyte blandt andet den typiske måde, hvorpå asylansøgere forstås – som bærer af en given nationalitet, hvilket ofte synes at spille en afgørende rolle i forhold til dannelse af sociale netværk. Artiklen bygger på Whytes eget feltarbejde på et asylcenter på Bornholm tilbage i 2001. Om nationalitetens betydning skriver Whyte blandt andet at:

"I argue that although the social networks that are significant to asylum seekers at times may be composed mainly of individuals from a single nation, they are also thoroughly transnational, and embody a sense of home not necessarily so tightly bound to place, as the asylum process presumes" (Whyte, 2003:362).

Sociale netværk, som asylansøgere måtte danne, udspringer dermed ikke nødvendigvis af et fælles udgangspunkt i form af samme nationalitet. Sociale netværk, der dannes mellem asylansøgerne, må også forstås som netværk, der dannes på tværs af grænser og nationaliteter. Denne måde at forstå

dannelsen af sociale netværk blandt asylansøgerne betyder for nærværende speciale, at vi ikke må lade os afgrænse til den gængse forståelse af sociale netværk blandt asylansøgere, men også må være *åbne* for, at fællesskaber kan tage udgangspunkt i andet og mere end blot fælles nationalitet. Indtil videre har vi arbejdet med betegnelserne fællesskab og sociale netværk ud fra den gængse forståelse af disse. Men lad os for et kort øjeblik forsøge at præcisere nærmere, *hvad* vi mener, når betegnelsen *fællesskab* anvendes. Fællesskab blandt asylansøgerne på hotellet i Vigsø vil mere specifikt blive forstået som såkaldte *epistemiske fællesskaber* – en betegnelse, som vi låner fra professor i Political Science, Peter M. Haas. Epistemiske fællesskaber lader sig definere som: "(...)a network of professionals with recognized expertise and competence in a particular domain and an authoritative claim to policy-relevant knowledge within the domain or issue-area" (Haas, 1992:3). Sådanne professionelle kan være personer fra mange forskellige discipliner med forskellige baggrunde. Uanfægtet heraf deler de dog alle samme sæt af normer og værdier, som derved bliver det 'regelsæt', som personerne i fællesskabet alle tilpasser deres sociale handlen ud fra. Ydermere besidder fællesskabet også en fælles forståelse af validitetsbegrebet – det vil sige, at de validerer og tolker alle ud fra samme 'kriterier' (Haas, 1992:3). I disse fællesskaber bliver forskellige former for information til. Denne information skal dog forstås i forhold til det fællesskab, som det er 'blevet til i' – "*The information is thus neither guesses nor 'raw' data; it is the product of human interpretations of social and physical phenomena*" (Haas, 1992:4).

Men hvorfor anvende et begreb fra den politiske videnskab i forhold til et speciale som dette omhandlende asylansøgers navigation i hverdagslivet og deres generelle tilværelse? Svaret herpå lyder, at med begrebet følger en dybere forståelse for, hvad det vil sige at være medlem af et fællesskab, og hvad der på et større plan gør sig gældende for fællesskabets virke og eksistens. I forhold til fællesskaber på tværs af asylansøgerne på hotellet i Vigsø, så tilbyder begrebet en måde, hvorpå vi yderligere kan forstå mulige fællesskaber mellem disse individer – hvilke normer og værdier eller 'regelsæt', der gør sig gældende. Én ting er at kunne identificere fællesskaber mellem asylansøgerne, men noget andet er at forstå, hvad det mere specifikt er, der gør sig gældende i disse fællesskaber og hvilke værdier og normer, der er herskende i disse fællesskaber. Med begrebet *epistemiske fællesskaber* synes rammerne dermed sat for, ikke blot at kunne identificere fællesskaber på tværs af asylansøgerne, men også for, på et mere abstrakt plan, at forstå disse fællesskaber. Jævnfør Haas definition af begrebet, så kan man forholde sig spørgende til, hvorvidt fællesskaber af denne karakter overhovedet gør sig gældende uden for videnskabelige discipliner,

idet begrebet, som tidligere præsenteret, blandt andet dækker over 'netværk af professionelle med en helt særlig ekspertise inden for et givent domæne'. I nærværende speciale er vi dog af den overbevisning, at ingen ved mere og bedre om hverdagslivet og tilværelsen generelt som asylansøgere end asylansøgerne selv. Herved mener vi derfor på udmærket vis at kunne argumentere for, at disse individer kan sidestilles med eksperter inden for netop dette felt.

Med udgangspunkt i begrebet *epistemiske fællesskab* ønsker vi gennem feltarbejdet ikke blot at identificere mulige fællesskaber blandt asylansøgerne på hotellet i Vigsø, men yderligere vil vi også søge at afdække, hvilke normer, værdier og 'regelsæt' der gør sig gældende i de fællesskaber, som vi måtte kunne identificere. Med andre ord, hvad er det som binder folk sammen i mindre fællesskaber? Er det muligt at identificere former for regelsæt inden for fællesskaberne? Og er det muligt at identificere og konkretisere, hvilken information eller *produkt* der bliver skabt i disse fællesskaber asylansøgerne imellem? Hvilken indflydelse har eventuelle fællesskaber for deres navigation i hverdagen og tilværelsen som asylansøger?

Forskningsstrategi

Dette afsnit har til formål at præsentere og argumentere for den forskningsstrategiske tilgang, som anvendes i specialet.

Den adaptive tilgang til specialet

I specialet placerer vi os på et forskningsstrategisk kontinuum på det, man kalder for 'Adaptive Theory', hvilken kan betegnes som en alternativ metodologisk tilgang, der ligger i spændingsfeltet mellem Grounded Theory og Grand Theory (Jacobsen, 2012:262-263). Placeringen bærer præg af et ønske om at tilgå specialet med en særlig åbenhed, hvor vi har ladet feltets empiri være det styrende element frem for på forhånd at forfølge en fastlagt problemstilling. Men samtidig anerkender vi, at vi har nogle teoretiske forforståelser og idéer til, hvad vi muligvis *kunne* undersøge, hvilke vi har tilladt os at være inspireret – men ikke afgrænset af – i selve empiriindsamlingen.

Adaptive Theory er kendetegnet ved at gøre op med dualismetænkningen vedrørende hvordan man skal bedrive vidensproduktion. Tilgangen bestræber sig i stedet på at bygge bro mellem metodologiske oppositionelle positioner og perspektiver som eksempelvis aktør versus struktur,

objektiv versus subjektiv og kvalitativ kontra kvantitativ forskning (Layder, 1998:133). Inden for sociologien taler man om denne metodologi som 'den tredje vej' og finder særligt indpas i Derek Layders bog '*Sociological Practice: Linking Theory and Social Research*'. Heri argumenteres det særligt for, at ambitionen med den adaptive teori er, at "*transcendere kløften mellem induktion og deduktion, der afspejler en kunstig adskillelse mellem to komplementære former for vidensudvikling*" (Jacobsen, 2012:252). Ved at tilgå specialet med en adaptiv tilgang har vi i højere grad undgået det, som Charles Wright Mills karakteriserede som 'metodologisk hæmning'. Man risikerer en metodologisk hæmning, hvis man ukritisk forfølger en stringent og ensporet deduktiv eller induktiv tilgang, der afviser muligheden for ellers at belyse sin problemstilling på bedst mulig vis ved at kombinere de to (Jacobsen, 2012:253). Med Adaptive Theory har vi ikke metodisk skelnet mellem rendyrket deduktiv og induktiv som enten-eller, men i stedet har vi med tilgangen tilgået undersøgelsesfeltet med både-og.

Tilgangen fordrer samtidig at man i sin forskning skal forholde sig til teori, som noget der "*både tilpasser sig eller formes af indkomne empiriske fund, samtidig med at data selv filtreres igennem (og tilpasses) det eksisterende teoretiske stof, der forekommer relevant, og som er tilgængeligt*" (Layder i Jacobsen, 2012:262). Eksisterende teorier skal anskues som heuristiske værktøjer og det anerkendes, at vi må afvise en utopisk vidensopfattelse om, at vi kan indtræde et felt uden nogle former for forudgående teoretiske forestillinger om det, vi skal undersøge. Gennem vores uddannelse er vi blevet præsenteret for et hav af teoretiske perspektiver og litteratur, og disse har i et større eller mindre omfang og bevidst eller ubevidst påvirket vores måde at anskue problemformuleringen på. Adaptive Theory interesserer sig hverken udelukkende for teori-generering eller teori-testning, men læner sig mod teori-*udvikling*, der fremkommer gennem en vekselvirkning mellem empirisk data og eksisterende teorier (Jacobsen, 2012:264). Teorierne er i specialet således løbende opstået, revideret eller modificeret i forhold til empirien. Vores ambition med at anvende adaptive teori er dermed, at undgå at forcere eksisterende teori ned over vores empiriske data, som man ofte risikerer, hvis man udelukkende arbejder deduktivt (Swedberg, 2012:7). I stedet har vi fokuseret på at *teoretisere selv*, hvilket ikke bare giver os mulighed for at udvikle på eksisterende teorier, men også at udfordre dem, således de afspejler specialets empiriske fund. At teoretisere selv tillader os derfor at være mere fantasifulde, improviserende og at stole på vores intuitioner både i selve feltarbejdet, men også i den efterfølgende analyserende fase (Swedberg, 2012:15, 34).

Det adaptive element kommer ydermere til udtryk ved, at vi qua vores viden om eksisterende teoretiske perspektiver har anvendt nogle af disse til at stille spørgsmål til empirien – men uden at teorien skal være determinerende på nogen måder. Vi har på forhånd i problemfeltet eksempelvis allerede undret os over, hvorvidt den teoretiske forståelse af total institutioner ud fra Goffmanns bog omkring 'Anstalt og Menneske' er noget, der kan genkendes på hotellet i Vigsø. Hensigten med dette er, at vi anerkender, at vi ikke kan tilgå feltet teoriløs, men at den teoretiske forforståelse samtidig ikke skal have et styrende men inspirerende element i dataindsamlingen. Vi har således ladet os inspirere af teoretiske begreber med henblik på sigt at skabe en ny og sammenhængende teoretisk forståelse.

Udover at den adaptive tilgang tillader os at være fleksible i forhold til en vekselvirkning mellem deduktive og induktive elementer i forskningsprocessen, tilbyder den tilmed at kombinere det ellers dualistiske perspektiv omkring aktør-struktur. Dette kommer til udtryk i specialet i form af, at vi både interesserer os for asylansøgernes tilværelse, hverdag og de indbyrdes epistemologiske fællesskaber på et aktørniveau og på den anden side hotellet som en total institution på strukturniveau. Ved at kombinere de to er det muligt at opnå en forståelse af feltet i sin helhed, hvilket gøres muligt med den adaptive tilgang, som vi tillægger specialet.

Adgang til feltet

Valget af asylcenter har været præget af forskellige overvejelser. I specialets opstart var vi mere eller mindre opsatte på at valget af asylcentret ikke skulle lade sig begrænse af geografiske omstændigheder. Sandholmlejren var i denne forbindelse det asylcenter, som vi primært fandt særligt interessant. Efter yderligere overvejelser og dialog med vores vejleder valgte vi dog så vidt som muligt at lade os afgrænse til Jylland af praktiske, ressource- og tidsmæssige årsager. Dette var selvfølgelig forudsat, at det ville lykkes os at skabe kontakt og adgang til et asylcenter. Det er vores opfattelse, at ledere på asylcentre af forskellige årsager kan have et vis forbehold for at tillade udefrakommende at undersøge asylansøgere, som allerede er i en sårbar og problematisk situation. Af denne årsag var det først og fremmest blot essentielt at få adgang til hvilket som helst asylcenter, hvorfor selve placeringen kom i anden række. I denne forbindelse gjorde vi dog os nogle tanker omkring fordele og ulemper ved asylcentre placeret henholdsvis inde i byerne i forhold til ude på landet. Tankerne var blandet andet, at alt afhængig af asylcentrets placering måtte dette have en betydning for deres tilværelse som asylansøgere. Man kunne således forestille sig, at asylcentre

placeret inde i byerne gjorde det nemmere for asylansøgerne at bevæge sig frit rundt og etablere en kontakt til lokalbefolkningen, hvorimod asylcentre på landet ville forårsage en mere isoleret tilværelse. Det var særligt det sidste, der fangede vores interesse.

Vi endte derfor med at rette vores første henvendelse til Hanstholm Asylcenter. Asylcentret i Hanstholm var fra begyndelsen anden prioritet efter Sandholmlejren. Interessen for dette asylcenter lå først og fremmest i de problematikker, som opleves i og omkring Thisted's natteliv. Hanstholm Asylcenter ligger omkring 20 kilometer fra Thisted, hvorfor man kan formode, at asylansøgerne i mere eller mindre omfang til tider opholder sig i Thisted, og derfor kan være berørte af situationen og medieomtalen heraf. Årsagen til at vi kontaktede Hanstholm Asylcenter frem for teltelejren i Thisted er, at asylcenteret i Hanstholm i højere grad fungerer som et 'normalt' asylcenter med beboelse på værelser i forskellige barakker, hvor teltelejren er en mere ekstraordinær beboelsessituation. Interessen for Hanstholm Asylcenter var ligeledes betinget af det faktum, at det ligger i udkants Danmark qua vores tanker omkring betydningen af asylcentrets beliggenhed i forhold til tilværelsen som asylansøgere og deres hverdag. Kort tid efter henvendelsen blev vi kontaktet af personalet fra Hanstholm Asylcenter, som udviste en stor interesse i vores specialefelt. Vi aftalte med den ansatte på asylcentret, at vi ville komme til et opfølgende møde ugen efter.

Valget af Hotel Vigsø

På mødet med én af lederne på asylcentret i Hanstholm blev det besluttet, at vi skulle være en del af afdelingen i Vigsø, hvor der udelukkende bor enlige mænd. Afdelingens beboere karakteriseres af flere af centrets ansatte som forholdsvis problematiske, der ikke har meget at fordrive tiden med. Det er deres overbevisning, at flere af beboerne derfor bruger meget af deres tid på at drikke alkohol og ryge hash. Det blev aftalt, at vi skulle være en del af afdelingen i to-tre uger fra omkring 1. april. Under vores ophold skulle vi blandt andet stå for at skabe nogle sociale aktiviteter for beboerne, hvorved vi håbede at kunne skabe en form for relation til asylansøgerne, der på sigt ville gøre semistrukturerede interviews nemmere at udføre. Derudover var det også en måde, hvorpå vi kunne give noget 'tilbage', således at asylcentret og asylansøgerne selv fik noget ud af vores tilstedeværelse i den givne periode. Beslutningen om at blive en del af asylcentrets mindre afdeling i Vigsø frem for selve hovedafdelingen i Hanstholm er en afgrænsning, som vi i samarbejde med lederen bevidst har gjort os. På hovedafdelingen bor der omkring 300 beboere i forskellige barakker, som både inkluderer familier og enlige mænd. Men eftersom at vi kun skulle opholde os på asylcentret i en begrænset tidsperiode, ville det være nær en umulig opgave at skabe en naturlig og

troværdig relation med så mange beboere uden at der var nogle, der ville kigge skævt på vores tilstedeværelse. Dette også fordi, at der med så mange beboere forekommer relativ stor udskiftning mellem hvem, der opholder sig på centret i løbet af dagen på grund af undervisning eller andre former for aktiviteter udenfor centret. Vi ville derfor få svært ved at skabe en stabil kontakt og relation til de samme asylansøgere igennem hele perioden. På asylcentrets afdeling i Vigsø bor der derimod kun omkring 30 asylansøgere. Dette gav os bedre mulighed for at skabe en relation til samtlige asylansøgere, der bor på afdelingen. Dette også særligt fordi, at deres daglige aktiviteter såsom undervisning foregår i den bygning, hvor de bor. Dette betyder, at vi kunne opholde os og være i kontakt med asylansøgerne på daglig basis, hvorfor relationerne formodes at blive bedst mulige. Foruden at skabe tillid muliggør afgrænsningen til Hotel Vigsø ligeledes, at vi kunne følge hverdagen for disse relativt få antal asylansøgere mere intenst end det havde været tilfældet på Hanstholm Asylcenter. Ved at lave feltarbejde kun med mænd, har vi været bevidste om, at vi fra et metodisk synspunkt således afgrænser os til at udtale os omkring en bestemt gruppe af de mennesker, vi har med at gøre. I dette tilfælde altså *enlige mandlige* asylansøgere. Dette betyder, at vi udelukkende vil forholde os til den bestemte del af virkeligheden, som er tilknyttet dem og deres forståelse af den, hvorfor vi ikke har adgang til den del af virkeligheden, som ligger udenfor disse mandlige asylansøgere. Den hverdag og tilværelse som asylansøgere, som vi har erfaret må således anskues fra enlige mandlige asylansøgers perspektiv.

Metode

I følgende afsnit vil vi præsentere og argumentere for valget af de metodiske værktøjer, som vi har anvendt i specialet. Dertil udfoldes de erfaringer og overvejelser omkring feltet, som vi løbende har gjort os i feltarbejdet.

Den etnografiske metode

I arbejdet med specialets problemstilling er den etnografiske metode blevet anvendt. Metoden er blandt andet karakteriseret ved at indeholde elementer fra andre metoder såsom observation og interview – af såvel formel som uformel karakter (Bryman, 2012:432). Derudover er et ganske specifikt og centralt karaktertræk ved metoden, at forskeren, over en længere periode, er en del af det *sociale setting* som undersøges. Formålet med at være en del af det sociale setting over en længere periode er i sin enkelthed at opnå indsigt i, hvad der finder sted individerne imellem i feltet og samtidig indgå i - og lytte til dialogen, der foregår (Bryman, 2012:432). Med denne metodiske tilgang følger derfor en forståelse af, at hvis vi ønsker at forstå, hvad der er på spil inden for et givent felt, så bliver vi ikke klogere på dette ved at sidde bag skrivebordet, men er derimod nødsaget til at bevæge os derud og *få beskidte fingre*.

Den etnografiske metode er i nærværende speciale blevet anvendt grundet specialets forholdsvis brede og meget åbne problemformulering. I henhold til problemformuleringen, så stiller nærværende speciale skarpt på henholdsvis asylansøgernes hverdag og generelle tilværelse, hvilket er to elementer som vi, inden feltarbejdet blev påbegyndt, ikke havde noget synderligt kendskab til. Vi fandt det derfor nødvendigt i første omgang af feltarbejdet at opnå indsigt i, og prøve at forstå, hvad der i udgangspunktet udgør en asylansøgers hverdag og tilværelse. Vi måtte bevæge os væk fra skrivebordet, og i stedet komme ud og opleve denne hverdag og tilværelse – dette sociale setting – på egen hånd, for derved at kunne undersøge specialets problemstilling nærmere. Mere specifikt blev hotellet i Vigsø og dets beboere dermed til det sociale setting, som vi var en del af under de to uger, som feltarbejdet stod på.

Undervejs i feltarbejdet blev såvel observation som uformelle samtaler hyppigt anvendt, hvilket resulterede i et hav af feltnoter, som alt sammen udgør en del af specialets empiri. I slutningen af feltarbejdet blev der foretaget semistrukturerede interviews med tre asylansøgere fra hotellet. I denne forbindelse kunne man fristes til at spørge, hvorfor vi ikke blot valgte at foretage interviews med asylansøgerne omhandlende deres hverdag og tilværelse frem for at anvende den etnografiske

metode med alt hvad denne nu engang indebærer. Der synes umiddelbart at eksistere flere argumenter for, hvorfor det ikke vil være tilstrækkeligt alene at anvende interview som metode. For det første kan man argumentere for, at det er nødvendigt at følge og mærke hverdagen på egen krop, når vi ønsker at forstå, hvad asylansøgnernes hverdag indebærer. Dette giver en langt bedre indsigt i hverdagens aspekter frem for blot at blive fortalt om den af asylansøgerne. Deri ligger også, at hverdagen gemmer på mange ubevidste og usagte ting, som med al sandsynlighed ikke ville blive bragt på banen igennem interviews. Uden observationer ville vi således gå glip af hverdagens små mønstre, som i sin helhed har meget at sige om en hverdag i asylansøgnernes sko. For det andet havde vi en antagelse om, at disse personer ikke nødvendigvis ville have megen interesse i at deltage i interviews med personer, som de ikke kender, hvorfor det i udgangspunktet ville være svært blot at rekruttere informanter til sådanne interviews. For det tredje har vi at gøre med individer, som qua deres position som asylansøgere allerede har deltaget i flere interviews og dermed muligvis har visse konnotationer til hele interviewsituationen, som kunne skabe udfordringer for kvaliteten af interviewene. Når en person søger asyl i Danmark skal vedkommende deltage i flere interviews med myndighederne. Formålet med disse interviews er at få redegjort dels for, hvorfor personen er kommet til landet, men ydermere også for at få gjort rede for, hvorvidt personen reelt er den, som vedkommende udgiver sig for at være. Det var derfor vores antagelse, at asylansøgnernes muligvis ville tænke og forstå interviews med os, som var det interviews med myndighederne, hvilket muligvis kunne resultere i, at et *standard language* ville blive benyttet af informanten. Med *standard language* menes, at informanten ville besvare de forskellige spørgsmål på samme måde, som han gør i interviews med myndighederne – præcise svar til præcise spørgsmål. Dertil kunne vi risikere, at de ville give de 'forventelige' svar, som de tror, vi ønsker at høre. Med nærværende speciale er vi derimod blandt andet interesseret i at forstå, hvordan disse personer tænker, hvad de føler og hvorfor de handler, som de gør – dette forudsætter i en hvis grad, at vi bevæger os væk fra overfladen og de standardsvar, denne er udgjort af. Dette forudsætter ydermere, at hele interviewsituationen forstås af asylansøgnernes som noget andet end interviewsituationen med myndighederne. Det blev derfor anset som helt centralt, at tillid blev etableret mellem os og asylansøgnernes, hvilket er noget, der tager tid og derfor ikke noget, vi eventuelt blot kunne komme omkring i en indledning til selve interviewet. En anden årsag til at interview som metode ikke ville være tilstrækkelig at anvende alene knytter sig til udarbejdelsen af en interviewguide. Som tidligere fremhævet havde vi forinden feltarbejdet ikke meget kendskab til, hvad hverdagslivet og tilværelsen som asylansøger indebar. Til et vist punkt kan man derfor sige, at

forudsætningerne for at opnå et tilstrækkeligt udbytte af eventuelle interviews ikke umiddelbart syntes at være til stede. Med andre ord ville vi ikke have mulighed for at udarbejde valide spørgsmål omkring livet som asylansøgere, når kendskabet på forhånd ikke var tilstrækkeligt.

Samspillet mellem observationer, uformelle samtaler og interviewene skal dermed forstås som overordnede metodiske værktøjer til, *hvordan* vi 'kigger' på feltet med henblik på at indsamle empiri. Men når vi skal anvende de metodiske værktøjer, er det en forudsætning, at vi ved i hvilken kontekst, de skal anvendes. Derfor er det essentielt at reflektere over, *hvor* vi må 'kigge hen' for at få svar på vores spørgsmål. Og dette afhænger af de forskellige relationer, som specialet lægger op til, at asylansøgerne interagerer med. For hver af disse relationer – til institutionen, tiden og hinanden – lader vi os inspirere af specialets førnævnte teoretiske begreber, som tillader os at kigge bestemte steder hen. Når vi vil forstå asylansøgernes relation til institutionen, er det vigtigt, at der fokuseres på hotellet i Vigsø. Her kigger vi på asylansøgernes færden på og rundt om hotellet, da dette kan give en indikation på deres bevægelses- og handlefrihed og hvorvidt, de bliver isoleret. Derudover kigger vi på interaktionen mellem asylansøgerne og de ansatte, og hvilke regler, institutionen opsætter for asylansøgerne. I forhold til asylansøgernes relation til tiden, må vi kigge på, hvordan den enkelte dag – og tilværelsen generelt - udspiller sig, hvad tiden fordrives med samt hvilken forståelse asylansøgernes tillægger tiden på et mere abstrakt niveau. Med fællesskabet kigger vi på asylansøgernes interne interaktion i de sociale rum, som finder sted på hotellet – her særligt i opholdsrummet og køkkenet. Vigtigst i forhold til fællesskaber kigger vi på de regler og den viden, som opstår blandt asylansøgerne, hvilket kan give en indikation på det fællesskab, som de er en del af. Ved at være opmærksomme på, at vi kigger de rigtige steder hen i de forskellige arenaer, sikrer vi os en højere intern validitet – at vi undersøger det, vi postulerer, at vi undersøger.

Udarbejdelse af interviewguide

Som tidligere påpeget var vores kendskab til, hvad asyltilværelsen og hverdagslivet som asylansøgere indebærer relativt begrænset inden feltarbejdets påbegyndelse. Ydermere var dette et stærkt vægtende argument for, hvorfor vi i nærværende speciale valgte at anvende den etnografiske metode. I forbindelse med udarbejdelse af interviewguiden (Bilag A), så fortjener endnu et karaktertræk ved den etnografiske metode at blive præsenteret. På baggrund af observationerne og de uformelle samtaler i feltet foretager forskeren ofte interviews for at komme nærmere en forståelse af de elementer i feltet, som ikke lader sig forklare yderligere gennem observation (Bryman, 2012:432). Dette gjorde sig i høj grad gældende for nærværende speciale, hvilket viser sig

i forhold til den udarbejdede interviewguide. Denne er blevet til på baggrund af observationer og uformelle samtaler, som vi har gjort os undervejs i feltarbejdet. Ifølge sociologen John Lofland bør en interviewguide tage udgangspunkt i spørgsmålet: *"Just what about this thing is puzzling me?"* (Bryman, 2012:472). Netop dét spørgsmål har været udgangspunktet for udarbejdelsen af interviewguiden. Undervejs i feltarbejdet har vi stødt på flere forskellige elementer i asylansøgernes hverdagsliv og tilværelse, som har vakt en undren, og som vi har ønsket at opnå yderligere indsigt i gennem semistrukturerede interviews. Et eksempel herpå er spørgsmålet omhandlende privatliv på hotel Vigsø (Bilag A). Under vores ophold på hotellet blev vi opmærksomme på, hvordan værelserne muligvis havde karakter af at repræsentere en smule privatliv, som asylansøgerne alle respekterede. Dette kom blandt andet til syne, hvis vi spurgte efter én af asylansøgerne, som viste sig at opholde sig på værelset. Under vores ophold fik vi stort set adgang til hvad som helst og hvem som helst – når som helst. Men hvis en person opholdte sig på værelset, så blev vi ikke ført til vedkommende, og ingen henvendte sig til ham på værelset for at fortælle, at vi ledte efter ham. Med henblik på interviewguiden blev spørgsmålet om netop privatliv på hotellet derfor til på baggrund af denne observation. Derudover er interviewguiden generelt bygget op omkring flere forskellige temaer – temaer, der er blevet til som ovenstående, men også temaer, som vi allerede inden feltarbejdets påbegyndelse havde en interesse i at undersøge – eksempelvis dannelse af fællesskaber.

Anvendelse af tolk

I to af de tre interviews, der blev foretaget med asylansøgerne, fandt vi det nødvendigt at anvende tolk, idet disse personers engelskkundskaber ikke fandtes tilstrækkelige til, at vi kunne gennemføre interviewene på engelsk. Det tredje interview foregik på engelsk, da denne informant beherskede det engelske sprog i tilstrækkelig grad. At anvende tolk kan i nogle henseender være problematisk, og indebærer en vis omhyggelighed i forhold til udvælgelsen af denne – særligt i de tilfælde, hvor en ven til informanten anvendes som tolk (Kvale & Brinkmann, 2009:165). Udfordringen herved knytter sig til at fastholde tolken i rollen som tolk, og ikke som yderligere en informant med sin egen dagsorden (Kvale & Brinkmann, 2009:165). Til trods for komplikationer, der kan forekomme ved brugen af en personlig ven som tolk, så valgte vi i nærværende speciale at gøre dette – primært af to årsager. For det første var dette umiddelbart den eneste mulighed, der blev stillet til rådighed fra asylcentrets side. For det andet er vi af den overbevisning, at ved at benytte en person, som informanterne alle havde et godt kendskab til - og samtidig var en respekteret og nær ven, så synes

præmisserne for meget personlige og ærlige beretninger fra informanternes side i højere grad at være til stede end havde vi benyttet en professionel tolk. Det bør i denne forbindelse nævnes at personen, som blev benyttet som tolk, selv er asylansøger og er tilknyttet hotellet i Vigsø – men er dog primært bosiddende hos sin familie i Nordvestjylland. Såfremt der havde været anvendt en anden asylansøger, som ikke i samme grad synes at have respekt hos informanterne, så ville dette muligvis sætte en begrænsning hos informanternes i forhold til, hvor meget - og hvor ærlige, de ville være under interviewene.

I de to tilfælde, hvor en tolk blev anvendt, foregik det således, at tolken var med på telefon og vi stillede spørgsmål på engelsk til ham, og så oversatte han til farsi. Informantens besvarelse blev derefter oversat af tolken fra farsi til engelsk. Denne måde at foretage interviews på er forbundet med risici, der i sidste ende kan påvirke validiteten af specialets undersøgelse. Som etniske danskere, der ikke behersker sproget farsi, så afgiver vi en del kontrol i interviewsituationen – eksempelvis kan det forekomme, at et givent spørgsmål stilles i en *forenklet udgave*, hvilket muligvis kan resultere i tabet af relevante fortællinger (Kapborg & Berterö, 2002:54). Ydermere kan tabet af relevant information også forekomme, hvis tolken – i sin oversættelse af informantens svar – blot opsummerer eller ligefrem modificerer informantens svar (Kapborg & Berterö, 2002:55). Én ting er, hvis information går tabt, fordi hele oversættelsesprocessen ikke tillader megen plads til detaljer, men noget andet er, hvis tolken ligefrem misforstår et givent spørgsmål og dermed henleder informantens fortælling på andet end hvad hensigten med spørgsmålet var. Dette vil i høj grad påvirke specialets interne validitet i spørgsmålet om, hvorvidt vi undersøger det, som vi postulerer at undersøge. For at undgå denne problematik informerede vi tolken om, at hvis han var det mindste i tvivl om, hvad vi mente – eller hvis han ønskede, at vi omformulerede spørgsmålet – så var det vigtigt, at han gav udtryk for dette. En mulighed som tolken benyttede sig af ved enkelte lejligheder. I transskriberingen af interviewene, hvor tolken er anvendt, lader vi tolkens oversatte ord fremstå som informantens egne. Der er eksempelvis få gange, hvor tolken oversætter ”he thinks...”, hvor vi har transskriberet udtalelsen til ”I think..”, således at udtalelsen knytter sig til informantens svar frem for tolkens. Derudover har vi i transskriberingen udeladt at kommentere på, hvornår informanten og tolken er i dialog omkring de stillede spørgsmål. På grund af til tider sproglige udfordringer, hvor enkeltstående ord udtales forkert, som eksempelvis ”religious” i stedet for ”religion”, har vi tilladt os at transskribere ordet, således at sætningen i sin helhed giver mening. Dette gælder ligeledes for det interview, hvor der ikke var en tolk involveret. I transskriberingen er

asylansøgernes navne anonymiseret, hvilket ligeledes gør sig gældende i feltnoterne og gennem specialet generelt. Transskriptioner af interviews og feltnoter er at finde i Bilag B.

Feltarbejdet i praksis

Flere steder i nærværende speciale er det blevet fremhævet, hvordan det blandt andet er hverdagslivet og tilværelsen som asylansøgere, vi har til hensigt at undersøge, hvortil den etnografiske metode anvendes. I det følgende afsnit vil vi fremhæve nogle facetter ved nærværende speciales feltarbejde – og dermed implicit brugen af den etnografiske metode – som vi mener, er relevante at bringe frem i lyset. Disse skal primært betragtes som erkendelser, der er opstået efter feltarbejdets afslutning. Efter endt feltarbejde er vi nået frem til den erkendelse, at hverdagslivet som asylansøger, som vi erfarede dette, ikke nødvendigvis er identisk med hverdagslivet *uden* vores tilstedeværelse. Med andre ord, så har alene vores tilstedeværelse på hotellet øvet indflydelse på den måde, hvorpå hverdagslivet har taget sig ud. Vi blev opmærksomme herpå, da vi i begyndelsen af feltarbejdet talte med Didde, som er en af de ansatte, der er tilknyttet hotellet i Vigsø. Her fortalte vi, at vi ønskede at give asylansøgerne på hotel Vigsø noget *tilbage* som tak for deres åbenhed og gæstfrihed, hvilket vi havde planlagt at gøre ved at tage initiativ til nogle sociale aktiviteter på hotellet. Hertil svarede Didde noget i stil med: ”... *at alene vores tilstedeværelse på hotellet, var med til at give asylansøgerne et afbræk fra hverdagen*” (Bilag B, feltnoter:41). Vi bør derfor træde forsigtigt i forhold til, hvorvidt det reelt *er* hverdagslivet, som vi blandt andet har undersøgt gennem feltarbejdet, eftersom vores tilstedeværelse tydeligvis har præget den måde, hvorpå hverdagslivet har taget sig ud. Inden for metodelitteraturen er det dog en velkendt udfordring, at forskerens tilstedeværelse i et givent felt er med til at påvirke den måde, som feltet *tager sig ud* – kaldet forskningseffekten (Kristiansen & Krogstrup, 1999:125). I denne forbindelse bør det fremhæves, hvordan vi undervejs i feltarbejdet aktivt forsøgte at mindske denne påvirkning. Et eksempel herpå var, da en dag tog med Anas og Salim ind til Hanstholm for at handle:

”Vi var med bussen ind til centret i Hanstholm. Anas spurgte mig, om ikke vi kunne køre ind at handle i vores bil, eftersom det ville gå meget hurtigere. Jeg fortalte ham, at vi meget gerne ville tage bussen derind, fordi vi som sagt ønskede at blive klogere på deres hverdag og liv generelt som asylansøgere – og at vi derfor også var interesseret i at blive klogere på busturen derind. Han nikkede” (Bilag B, feltnoter:49)

Såfremt vi blot havde kørt ind til Hanstholm i vores egen bil, så havde vi ikke oplevet hverdagen – i denne henseende turen ind for at handle – som den faktisk er. Vi ville ikke have oplevet busturen og den interaktion, der foregår mellem asylansøgerne på vejen derind, såfremt vi blot havde kørt ind til Hanstholm i vores egen bil. Vi ville ikke have oplevet dét at være afhængig af asylcentrets bus og vi ville ikke have oplevet den lange ventetid, der er forbundet med at benytte bussen. Feltnotatet giver desuden anledning til refleksion i forhold til, hvad man kan kalde for vores *forskerrolle* gennem feltarbejdet. Undervejs har vi i høj grad været aktive deltagere i feltet, hvilket eksempelvis har vist sig gennem de sociale aktiviteter, vi har sat i værk, men også i forhold til mindre uformelle samtaler, som vi har foretaget med mange af asylansøgerne. På den anden side har vi også til tider trukket os tilbage, og til en vis grad forsøgt at være *fluen på væggen* for derved blot at observere vores omgivelser. Med andre ord har en vekselvirkning mellem deltagelse og observation fundet sted gennem under opholdet på hotellet. Af feltnotatet kan det desuden læses, hvordan formålet med opholdet på hotel Vigsø ikke blev skjult, men tværtimod aktivt delt med asylansøgerne. Det faktum, at formålet med vores ophold ikke blev holdt skjult for asylansøgerne er netop ét blandt flere karaktertræk, der adskiller forskerrollen *deltageren som observatør* fra *den totale deltager* (Kristiansen & Krogstrup, 1999:108). Førstnævnte er desuden karakteriseret ved, at forskeren er en aktiv deltager i feltet, der undersøges og samtidig foretager observationer i feltet ved at etablere kontakt til nogle af individerne i feltet. Personer, som man måtte knytte sig mere til end andre, kan i visse tilfælde skifte karakter fra *blot* at være informanter som alle andre til at blive *nøgleinformanter* (Kristiansen & Krogstrup, 1999:106). Et klassisk eksempel på brugen af nøgleinformanter finder vi i ”Street Corner Society”, hvor Whyte knytter stærke bånd til Doc, som senere introducerer Whyte for flere af personerne i Cornerville, som han er interesseret i at stifte bekendtskab med (Whyte, 1993:298).

Første dag på hotel Vigsø introducerede Didde os for blandt andre to asylansøgerne – henholdsvis Salim og Anas. Ved blot at kaste et kort glimt på feltnoterne fra feltarbejdet vil det hurtigt falde i øjnene, at netop disse to navne går igen mange steder, og dette er bestemt ikke nogen tilfældighed. Hver dag vi ankom til hotellet var Anas og Salim nogle af de første, vi mødte og hilste på. De to fyre var, hvad dagene som regel tog udgangspunkt i. Det var dem, som vi fulgte nærmest under hele vores ophold, men det var også dem, som vi spurgte til råds i forhold til vores ageren på hotellet, i klubben på centret inde i Hanstholm, i bussen etc. Derudover var særligt Salim i flere situationer en *legitim* vej ind til flere facetter af livet og hverdagen som asylansøger, hvilket vi uden hans hjælp

ville have haft udfordringer ved at opnå. Et eksempel herpå var dagen, hvor vi deltog i 'klubben' inde på hovedcentret i Hanstholm. Klubben er et stort lokale med billard, PS4, bordtennis, bordfodbold, hvor asylansøgerne kan komme hver aften for at hænge ud.

"I klubben på Hanstholm asylcenter bliver vi 'vist rundt' af Salim. Han nævner, at klubben er delt op i en mande- og kvindeafdeling. Jeg spørger ham om, det er okay, at jeg som kvinde opholder mig i mandeafdelingen. Han forsikrer mig om, at dette er okay. Jeg føler dog alligevel, at alle de mandlige asylansøgere, som bor i Hanstholm og som derfor ikke kender mig, kigger lidt skævt på min tilstedeværelse. Drengene fra Vigsø gør dog meget ud af, at vise de andre, at jeg er 'okay' ved at indvie mig i de forskellige aktiviteter såsom bordfodbold og bordtennis. På den måde ser de andre, at jeg er her for at hygge mig med dem og ikke 'overvåge dem' eller hvad de ellers kunne mistænke mig for at lave der. Efter lidt tid bemærker jeg ikke længere, at jeg er 'uvelkommen' i mandeafdelingen" (Bilag B, feltnoter:68)

Men hvilken konsekvens har det for specialets feltarbejde og produktet heraf, at disse to informanter fremtræder som nøgleinformanter? Med andre ord, hvilken pris er det, vi betaler, når informanter som Anas og Salim skifter karakter til nøgleinformanter? Det umiddelbare svar herpå er, at tilværelsen og hverdagen som asylansøgere, som vi oplever den undervejs i feltarbejdet, præsenteres på måder, som vi ikke er herrer over – vi mister en del kontrol over feltet, vi undersøger, idet mange af vores oplevelser i feltet er udsprunget af interaktion med enten Salim eller Anas. Dette er en velkendt risiko, som man støder på flere steder i metodelitteraturen. Eksempelvis fremhæver Kristiansen og Krogstrup, hvordan forskeren – ved at basere sit feltarbejde på nøgleinformanter – løber en risiko, idet nøgleinformanter er individer, der besidder holdninger og følelser, som kan påvirke den opfattelse, som forskeren får af feltet (Kristiansen & Krogstrup, 1999:107). Dette kan ske implicit, hvis nøgleinformanter introducerer forskeren for nogle personer, og bevidst undlader at introducere forskeren for andre. Med henblik på dette, så er det dog ikke vores opfattelse, at hverken Salim eller Anas på nogen måde satte begrænsninger for, hvem vi kom til at tale med. Vi bør netop i denne forbindelse huske på, at hotellet i Vigsø ikke er større og ikke har flere beboere, end at vi ikke kunne undgå at interagere med alle asylansøgerne – om end i forskellig grad – i løbet af dagene. I begyndelsen af feltarbejdet viste Salim og Anas sig for alvor som nøgleinformanter, idet de viste os rundt på hotellet og løbende introducerede os for de andre beboere. Det var derfor også dem, vi henvendte os til i udgangspunktet de første par dage. Men som

tiden gik lærte vi flere og flere af asylansøgerne at kende – uden at blive påvirket af hverken Salim eller Anas.

Et andet spørgsmål, der trænger sig på i denne sammenhæng, er spørgsmålet om, hvorfor disse to asylansøgere i første omgang *tager os i hånden* og viser os rundt på hotellet og introducerer os for de andre asylansøgere. Hvad får de ud af det? Ligger der et særligt motiv bag deres enorme gæstfrihed? Allerede inden feltarbejdets påbegyndelse blev vi gennem nogle af de ansatte ved Hanstholm Asylcenter gjort opmærksomme på, at fyrene på hotellet muligvis blot ønskede at være vores venner, hvis de mente, at de kunne 'manipulere' os til deres fordel. Det er dog vores opfattelse, at dette på ingen måde synes at have gjort sig gældende. Den eneste forklaring vi synes at kunne give på, hvorfor Anas og Salim tog os i hænderne fra starten lyder, at de muligvis har følt sig forpligtet til at gøre dette, idet Diddé henvendte sig til netop disse to fyre, da vi første dag på hotellet skulle se, hvordan asylansøgernes værelser så ud. De var nogen af de første asylansøgere på hotellet, som vi skiftede bekendtskab med og dette gennem én af de ansatte fra asylcentret. Dermed sagt har Anas og Salim muligvis følt sig forpligtet, overfor Diddé, til at tage sig lidt ekstra af os under vores ophold. Derudover kan deres gæstfrihed også tolkes som et reelt ønske om at blive venner med os. Diddé påpegede netop under feltarbejdets begyndelse, hvordan det var hendes opfattelse, at fyrene på hotellet elsker at få besøg af danskere.

Et sensitivt felt

Som tidligere nævnt havde vi i starten af specialet nogle forestillinger om, hvorvidt ledere på asylcentre kunne have et vis forbehold om at lade os undersøge asylansøgere, der befinder sig i en sårbar position. Denne forestilling har vi haft in mente, når vi både før, mens og efter feltarbejdet har gjort nogle tanker og overvejelser omkring det at undersøge et sensitivt felt.

Et sensitivt felt er karakteriseret som undersøgelser af udsatte, udstødte eller sårbare mennesker, som oplever en grad af marginalisering og social isolation (Jacobsen et al., 2002:236). I et speciale omhandlende asylansøgere genkendes alle disse karakteristika, som kendetegner en sensitiv gruppe. Når man arbejder med et sensitivt felt skal man, ifølge den sensitive sociologi, finde en balancegang mellem at være nysgerrig og snagende på den ene side og imødekommende, følsom og opmærksom på den anden (Jacobsen et al., 2002:235). I feltarbejdet oplevede vi at denne balancegang til tider kunne føles grænseoverskridende i de tilfælde, hvor vi spurgte indgående til nogle aspekter af asylansøgernes liv, som muligvis kunne vække et ubehag hos asylansøgerne. Dette kunne

eksempelvis være den afmagt og usikkerhed omkring deres situation, som ophober sig i deres bevidsthed. Udfordringen i disse situationer var, som den sensitive sociologi præcis beskriver det *”at forsøge og indfange denne følelse, og gøre det muligt metodisk at nærme sig de mennesker, der er underlagt den uden at bidrage yderligere til deres følelse af marginalisering, smerte eller stigmatisering”* (Jacobsen et al. 2002:237). I forlængelse heraf gjorde vi os ligeledes nogle etiske overvejelser omkring, hvordan vi kunne spørge indtil, hvilke tanker de gjorde sig omkring mediernes og dele af den danske befolknings umiddelbare negative opfattelse af dem. Hvis ikke asylansøgerne selv var klar over denne opfattelse af dem, ville vi risikere at gøre deres selvbevidsthed og situation vanskeligere end den var forinden. Problematikken gjorde sig ydermere gældende i forhold til asylansøgernes forestillinger om fremtiden. Asylansøgerne gav ofte udtryk for frustrationer ved uvidenheden omkring, hvad fremtiden bringer og om de er ’købt eller solgt’. Dette satte imidlertid en hæmmende klods for vores lyst til at grave i deres tanker og forestillinger om fremtiden, da vi i sådanne et tilfælde ville føle, at vi ignorerede og negligerede det faktum, at asylansøgerne netop havde fortalt os om frustrationerne ved, at de ikke ved, hvordan deres fremtid ser ud. Dertil frygtede vi, at asylansøgerne kunne opfatte det som nedværdigende, at vi ville tvinge dem til at reflektere over noget, som de ikke har nogen kontrol over.

I løbet af feltarbejdet opstod der flere situationer, hvor vi tog os selv i at overveje, hvor meget vi kunne tillade os at grave ned i asylansøgernes oplevelser og stille svære spørgsmål uden at risikere at forulempe dem eller sætte dem i en ubehagelig position, hvis de ikke havde lyst til at dele deres tanker og følelser. Disse overvejelser delte vi med Didde, som har den daglige kontakt med asylansøgerne på asylcentret. Hun opfordrede os til at spørge alligevel, da hun med hendes erfaring vidste, at de i de fleste tilfælde har mod på at dele deres tanker og følelser, og at de ellers er gode til at sige fra. Vores umiddelbare afholdenhed er heller ikke ukendt, da man som forsker i et sensitivt felt nogle gange *”tror, at udstødte og udsatte har problemer og vanskeligheder med at tale om bestemte oplevelser, men at det reelt er forskerens egne forestillinger og følelser, der er en forhindring for bestemte samtaleemner”* (Jacobsen et al., 2002:240). Vi oplevede da også, at asylansøgerne var både villige og havde lyst til at reflektere over og svare på de forskellige spørgsmål, som vi stillede og vores hidtidige bekymringer viste sig i de fleste tilfælde at være ubegrundet. I de få tilfælde hvor vi spurgte for uddybende ind til nogle oplevelser, gav de hurtigt tydeligt udtryk for, at de ikke havde lyst til at kommentere yderligere, hvilket vi klart og tydeligt respekterede. I andre tilfælde var det asylansøgerne selv, som påbegyndte et samtaleemne, der lagde

op til meget personlige oplevelser og tanker. I disse tilfælde greb vi hurtigt bolden, hvorfor samtalen i mindre grad virkede snagende eller forulepende.

Vurdering af specialets forskningsresultater

Formålet med dette afsnit er at præsentere refleksioner over kvaliteten af specialets forskningsresultater og fremgangsmåde generelt. Dette er blevet berørt gentagne steder implicit i specialet hidtil, hvor det dog i dette afsnit udfoldes yderligere i forhold til undersøgelsens reliabilitet og interne validitet.

I specialet har vi som nævnt draget nytte af forskellige teknikker i den adaptive forskningsstrategi, hvortil metoden varierer mellem observationer, individuelle interviews og uformelle samtaler med asylansøgerne – både enkeltvis og i grupper - i feltet. Denne variation i metoden skaber forskellige datakilder, hvilket styrker et casestudies validitet og reliabilitet (Nielsen, 2008:167). Den idealtypiske forståelse af reliabilitet knytter sig oprindeligt til kvantitative studier, hvor man bestræber efter høj grad af pålidelighed i ens forskningsresultater. I en kvalitativ undersøgelse, som nærværende speciale, relateres reliabilitet til graden af transparens, eftersom en høj grad af transparens vil gøre det muligt at replikere undersøgelsen (Bryman 2012:390). I nærværende speciale viser en høj grad af transparens sig primært i det omfattende metodeafsnit, hvor det eksempelvis præsenteres, hvordan interviewguiden er blevet udarbejdet, hvordan interviewene er gennemført ved hjælp af tolk samt konsekvenserne ved at benytte en tolk.

Vi forholder os til specialets interne validitet ved at stille os selv spørgsmålet hvorvidt, vi undersøger det, som vi tror, at vi undersøger (Kvale & Brinkmann 2009:272). Denne definition lægger dog også særligt op til en kvantitativ forskningsstrategi, hvorfor vi må modificere spørgsmålet til *”i hvilket omfang vore observationer faktisk afspejler de fænomener eller variable, vi interesserer os for”* (Pervin i Kvale, 2009:272). Deri ligger der en kritisk vurdering af, hvorvidt vores undersøgelsesdesign giver grundlag for at drage sikre konklusioner i forhold til specialets problemformulering (Kristiansen & Krogstrup, 1999:216). I specialet stræber vi efter en høj intern validitet. Dette viser sig særligt i den åbne fremgangsmåde, vi har tilgået feltet med. Problemformuleringen og hele specialets omdrejningspunkt har udfoldet sig i løbet af feltarbejdet, hvorfor den interne validitet har udviklet sig parallelt hermed. Med specialets interesse for asylansøgernes hverdag og tilværelse har det således været et kriterium at observere hverdagen og

tilværelsen, som den ser ud. Undersøgelsesdesignet afhænger derfor af feltets præmisser. Dette er blevet berørt tidligere, hvor det også blev påpeget, at asylansøgernes hverdag dog ikke kan undgås at blive påvirket af vores tilstedeværelse – hvilket defineres som 'forsker-effekten'. Med henblik på den interne validitet betyder tilstedeværelsen af denne effekt, at hverdagen og tilværelsen der bliver undersøgt i nærværende speciale, ikke bør anses som *en typisk* hverdag og tilværelse som asylansøgere, eftersom vores tilstedeværelse i feltet netop påvirker selv samme. Dette er ikke at forstå som noget negativt, idet netop vores tilstedeværelse og etablering af relationer til asylansøgerne har gjort, at vi har opnået en helt særlig indsigt i hverdagslivet, som ikke ville være tilgængelig, såfremt vi ikke havde været en aktiv del af feltet.

Analysestrategi

Gennem den følgende analyse vil specialets problemformulering besvares. Problemformuleringen lyder som bekendt:

*Hvordan navigerer asylansøgere i forhold til de rammer,
der sættes om deres hverdag og tilværelse som asylansøgere?*

Specialets analyse er opdelt i tre analysekapitler, der hver især vil belyse forskellige aspekter af hverdagslivet og tilværelsen som asylansøgere og tilsammen vil besvare specialets problemformulering. Kapitlerne knytter sig til de tre relationer, som asylansøgerne navigerer i forhold til; henholdsvis institutionen, tiden og hinanden. Inddelingen af analysen på denne vis udspringer af temaer og mønstre, som vi struktureret har kodet og identificeret i empirien qua vores adaptive forskningsstrategi.

Kapitel I omhandler asylansøgernes relation til institutionen. I denne analysedel vil omdrejningspunktet være hotellet i Vigsø og hvilke muligheder og begrænsninger, hotellet sætter for asylansøgernes navigering. For at forstå relationen mellem asylansøgere og hotellet i Vigsø lader vi os inspirere af Goffmans teoretiske forståelse af en *total institution*, hvor vi stiller os spørgende overfor, hvorvidt man kan karakterisere hotellet i Vigsø som en total institution eller ej.

Kapitel II omhandler asylansøgernes relation til tiden og hvordan asylansøgerne navigerer i forhold til denne. I analysedelen vil vi anskue tidsperspektivet på forskellige niveauer – tiden i et hverdagslivsperspektiv, og tiden forstået som den ventetid asylansøgerne oplever i deres tilværelse. Herudover vil vi stille skarpt på den midlertidighed, der hersker i såvel hverdagen som tilværelsen generelt.

Kapitel III omhandler asylansøgernes relation til hinanden. Analysedelen vil fokusere på asylansøgerne som værende en del af et epistemisk fællesskab, hvori der skabes en række interne regler for og normer om, hvordan man omgås hinanden på hotellet i Vigsø. Regler, som har en særlig indvirkning på, hvordan man som asylansøger navigerer i hverdagen blandt hinanden.

I analysedelene vil resultaterne løbende opsamles og specifikt relateres til specialets problemformulering.

Kapitel I: Relation til institutionen

I den følgende analyse vil vi beskæftige os med de fysiske rammer, som asylansøgerne er omgivet af. Med henblik på problemformuleringen er disse interessante at undersøge, idet de er med til at definere terrænet, som asylansøgerne befinder sig i og må navigere i forhold til. I den følgende analyse vil der fokuseres på, hvordan terrænet påvirker asylansøgernes navigationsmuligheder.

Afsnittet er struktureret således, at det indledningsvis vil fremhæves, hvad vi kalder de 'danske omgivelser', hvilket knytter sig til asylansøgernes interaktion med danskere uden for hotellet i Vigsø. Hensigten med denne del vil være dels at klarlægge, hvor meget disse danske omgivelser fylder i terrænet. Herefter vil blikket rettes mod hotellet, idet dette skal forstås som en essentiel del af rammerne, og derved terrænet, som asylansøgerne befinder sig i og må navigere i forhold til. I denne del vil hensigten være at fremanalysere dels, hvordan hotellet kan forstås som en total institution, men også hvordan hotellet ikke kan forstås som en total institution. Hvorvidt karaktertræk fra en total institution går igen eller ej ved hotellet, vil have væsentlig betydning for, hvordan asylansøgerne kan navigere i forhold til selv samme. Denne del af analysen er delt i to, hvor vi i første del vil argumentere *for* tilstedeværelsen af karaktertræk fra en total institution, mens vi i anden vil argumentere *imod* hotellet som en total institution.

Asylansøgerne og de danske omgivelser

Det er tidligere i nærværende speciale ganske kort blevet præsenteret, hvordan hotellet geografisk er placeret i den mindre by, Vigsø. Allerede i begyndelsen af feltarbejdet stod det klart, at denne placering havde stor betydning for asylansøgernes interaktion med den generelle dansker – eller rettere sagt mangel på samme.

Interaktion med danskere uden for hotellet lader sig begrænse til sporadiske smil, et vink eller et 'hej', hvis asylansøgerne eksempelvis går en tur til stranden og på vejen dertil passerer nogle danskere. Anas fortæller desuden, at naboerne til hotellet er danskere, og at de af og til låner lidt værktøj til asylansøgerne, og at de er søde og rare i mod dem. Med nærværende speciale var vi i udgangspunktet meget interesseret i at belyse, hvad asylansøgere tænker om danskere generelt. Den manglende interaktion mellem danskere og asylansøgerne på hotellet sætter umiddelbart en ganske naturlig begrænsning for, i hvilken grad dette aspekt har været mulig at belyse. Dog har vi erfaret, at asylansøgerne, som vi talte med omkring dette, alligevel gør sig nogle tanker om, hvad danskerne de møder, tænker om dem. Anas fortæller eksempelvis, hvordan han altid gør sig tanker om, hvad

danskere han måtte støde på, tænker om ham. Han føler ofte, at andre tænker om ham som en terrorist, hvilket han dog intet kan gøre ved (Bilag B, Anas:38). Dette aspekt bliver vi yderligere klogere på, da vi en dag på hotellet sidder og snakker med én af de andre asylansøgere ved navn Salim. Hans engelskkundskaber er, som hos mange af de andre på hotellet, stærkt begrænsede, hvorfor en del af kommunikationen foregår ved hjælp af en translate app på telefonen. Da vi spørger ind til, hvad han tror, at danskere tænker om dem på hotellet, rækker han sin telefon frem, hvor der på displayet står 'frygt'. Efter et par gange at have rakt telefonen frem og tilbage imellem os og Salim, går det op for os, at Salim opfatter danskerne som bange for ham, idet de ofte ikke besvarer hans hilsen eller blot skynder sig væk, når han nærmer sig dem i eksempelvis Fakta. Når blikket rettes mod interaktionen mellem asylansøgerne fra hotellet og danskere er det dog væsentligt at gentage, hvad der tidligere i specialet er blevet påpeget, nemlig de stærkt begrænsede engelskkundskaber, som langt størstedelen af asylansøgerne besidder. Umiddelbart kan vi ikke slippe tanken om, hvorvidt den begrænsede interaktion er et produkt af hotellets geografiske placering, eller om dette nærmere er et produkt af de ringe engelskkundskaber, som størstedelen af drengene på hotellet besidder.

I denne forbindelse finder vi det relevant at inddrage en af asylansøgerne ved navn Amir. Han skiller sig ud fra de andre asylansøgere ved dels at besidde rigtig gode engelskkundskaber, taler en smule dansk og samtidig er han også én af de få, som ofte bevæger sig væk fra hotellet og besøger venner i andre dele af landet. Amir har tilknytning til en stor landsforening, der har hovedsæde i København. Gennem denne forening får han mulighed for at komme til blandt andet København, Aarhus og andre større byer, hvor han møder og ofte hænger ud med danskere (Bilag B, Amir:3). Det er vores overbevisning, at han gennem foreningen har opbygget et relativt stort netværk af danske venner, som han ofte besøger i weekenderne. Amir har en opfattelse af Danmark og danskere generelt som et meget ærligt folkefærd, der ikke ligger skjul på, hvad de mener (Bilag B, Amir:17). I modsætning til Salim og Anas, så oplever han ikke, at danskere møder ham med frygt eller en vis fordomsfuldhed, om end han påpeger, at der findes racister blandt danskere (Bilag B, Amir:17). Undervejs i interviewet med Amir giver han udtryk for, hvad han forestiller sig danskere tænker om asylansøgere, og hvordan det i hans optik i bund og grund handler om, at asylansøgerne kommer væk fra en isoleret tilværelse på hotellet og i stedet bevæger sig ud i det danske samfund for derved at blive 'accepteret'. Han fortæller:

”They [danskere] will not see you like you are refugee or ’flygtning’. They will just see you like one of them. Because you will be outgoing, you will be thankful, you will be helpful (...) It’s not about the language. Forget about the language.. because you can learn (...) we talk about the real things to do.. like.. if you see someone need help, then just help..” (Bilag B, Amir:21).

Ifølge Amir handler det altså om at komme ud i samfundet og ’hjælpe til’, og ikke lade sig begrænse af sprogvanskeligheder. I løbet af interviewet med Amir forekommer der dog visse selvmodsigelser i hans fortælling – selvmodsigelser i forhold til netop, hvad der *forudsættes* af asylansøgerne før, at de kan bevæge sig ud i det danske samfund. Han fortæller, hvordan han har læst om asylansøgerne, der tager på diskotek i Thisted til trods for, at de ikke kan tale engelsk, hvilket han anser som ’dumt’, idet disse asylansøgere blot vil gøre sig selv til grin i deres forsøg på at kommunikere med danskere (Bilag B, Amir:21-22). I dette tilfælde vægter Amir pludselig evnen til at kunne beherske sproget enormt høj for at kunne interagere med danskere, mens han tidligere i interviewet – jævnfør citatet ovenfor – påpeger vigtigheden af, at asylansøgere ikke lader sig skræmme af ikke at kunne beherske sproget.

Afslutningsvis skal det fremhæves, hvordan asylansøgerne på hotellet generelt ikke synes at være bekendt med, hvilket billede medierne fremstiller af asylansøgerne. Udover Amir, som fremhævet ovenfor, synes ingen af drengene på hotellet at være bekendt med eksempelvis udfordringerne, man har oplevet i Thisted med asylansøgere i nattelivet. Amir forekommer umiddelbart som en blandt få asylansøgere, hvis ikke den eneste, der har forbindelser uden for hotellet. Men hvad er årsagen til dette? Hverken hotellets geografiske placering eller asylansøgernes stærkt begrænsede sprogfærdigheder synes umiddelbart at give en entydig forklaring på, hvorfor ikke flere asylansøgere har forbindelser ud af huset. I stedet kan noget af forklaringen muligvis findes i spørgsmålet om, hvordan og hvorvidt hotellet i Vigsø kan anses som en total institution.

Hotellet som en total institution

Sammensmeltning af livsområder og magt

Interaktionen med danskere uden for hotellet i Vigsø er stærkt begrænset og stort set ikke eksisterende, hvilket fremgår af det af forrige afsnit. For langt de fleste af asylansøgerne betyder det, at det meste af deres hverdag og tilværelse foregår inden for institutionens rammer. En stor del af deres tid fordriver de derfor på hotellet. Hotellet er som bekendt en afdeling af den større

institution, Hanstholm Asylcenter – men er hotellet ydermere at forstå som en *total institution*? Et par af de væsentlige karaktertræk ved en total institution synes umiddelbart at vise sig, når vi ifører os Goffman-brillerne, og betragter hotellet gennem disse. Betragter vi en *almindelig* tilværelse i det moderne samfund, så er det ifølge Goffman muligt at udpege forskellige livsområder i denne tilværelse, der alle i det fysiske rum adskiller sig fra hinanden, om hvilket han skriver:

”Det er noget socialt grundlæggende i det moderne samfund, at den enkelte som regel sover, leger og arbejder på forskellige steder, sammen med forskellige meddeltagere, under forskellige myndigheder og uden en rationel helhedsplan” (Goffman, 1967:13).

Et helt centralt karaktertræk ved total institutioner er, at disse tre områder ikke adskiller sig fra hinanden. I stedet smelter disse livsområder sammen, hvorved aktiviteterne alle finder sted samme sted, med samme meddeltagere og under samme myndigheder (Goffman 1967:13). Billedet der tegner sig af sådanne livsområder vendes dermed sagt på hovedet, når vi har at gøre med en total institution. Det essentielle ved denne sammensmeltning af livsområder er, at det finder sted uafhængigt af, hvad individerne måtte mene herom. Dette karakteristikum kan vi relatere til asylansøgernes hverdag og tilværelse på hotellet i Vigsø. Det er i et tidligere præsenteret afsnit i nærværende speciale blevet påpeget, hvordan hotellet både er stedet, hvor asylansøgerne bor, og samtidig også er stedet, hvor de modtager undervisning. Endvidere er hotellet også stedet, hvor de hænger ud, spiser og generelt fordriver tiden, hvilket fremgår tydeligt af følgende uddrag af specialets feltnoter:

”Herefter taler jeg med Salim om deres hverdag på asylcentret [hotellet]. Jeg spørger, om de keder sig. Han trækker gentagne gange på skuldrene og siger ”sleep, school, billard, volley, eat, sleep. Everyday, same day. Again and again and again”. Han fortæller, at dette har stået på i fem måneder. I weekenderne går de ofte en tur på stranden. Ellers sover de. Der er ikke andet og lave, da busserne ikke kører i weekenderne. De er fanget i Vigsø, hvor der ikke sker noget som helst” (Bilag B, feltnoter:61).

Man kan tilmed sige, at de, uanset hvilke daglige gøremål asylansøgerne måtte foretage, i alle tilfælde er underlagt én og samme myndighed – asylcentret. Det blev ovenfor ganske kort fremhævet, hvordan sammensmeltningen af livsområderne inden for en total institution finder sted

uafhængigt af, hvad beboerne måtte mene herom. Denne sammensmeltning giver dog også implicit et indtryk af et magtforhold, der efterlader individerne, som er underlagt total institutionen som *de svage*. I sin definition af total institutioner forholder Goffman sig ikke eksplicit til magt, men i flere af hans eksempler synes denne magt dog at kunne identificeres – eksempelvis gennem relationen mellem de ansatte på statshospitalet og patienterne, hvor magten i alle tilfælde tilfalder personalet, og derved institutionen (Goffman, 1967:15). Denne magt synes også at være tilstede, når blikket rettes mod hotellet. Et eksempel på denne magt finder vi i den måde, hvorpå asylansøgerne tildeles værelser. De bor typisk to-og-to på værelserne, og ofte med andre af samme nationalitet. Hvem der bor sammen med hvem, er i udgangspunktet noget, som asylcentrets ansatte på forhånd beslutter, selvom de er klar over, at blot fordi man deler samme nationalitet, så er det ikke ensbetydende med, at man personligt kommer godt ud af det med hinanden. Dette er én måde, hvorpå magten viser sig. Derudover vil vi også advokere for, at magten viser sig gennem asylansøgernes afhængighed af institutionen. I citatet ovenfor fremhæves det eksempelvis, hvordan asylansøgerne for alvor er overladt til dem selv i weekenderne, da asylcentrets bus ikke kører på dette tidspunkt. De har derfor begrænset bevægelsesfrihed i weekenderne – dvs. bevægelsesfrihed til for eksempel at tage ind at handle i Hanstholm med mindre, de går hele vejen derind.

Der er yderligere et karakteristikum ved den totale institution, som vi ikke umiddelbart synes at kunne slippe, når blikket rettes mod hotellet i Vigsø. I modsætning til de karakteristika, som vi hidtil har berørt i forhold til tilværelsen på hotellet, så ligger dette mere op til en diskussion af, hvorvidt dette nu engang gør sig gældende. Goffman fremhæver, hvordan individerne, der opholder sig i en total institution, alle bliver behandlet på samme måde, og at alle er sat til at gøre det samme i fællesskab (Goffman, 1967:13). Hvorvidt dette gør sig gældende på hotellet afhænger af, hvordan vi skal forstå dét, 'at gøre det samme i fællesskab'. Handler det om, at aktiviteter, der måtte finde sted på institutionen, altid gennemføres med alle individernes tilstedeværelse, eller bør vi nærmere læse det som formålet med individernes tilstedeværelse i total institutionen i alle tilfælde er det samme? Såfremt sidstnævnte er måden vi bør forstå dette, så vil vi advokere for, at dette i høj grad gør sig gældende i henhold til asylansøgerne på hotellet. Formålet med eksempelvis indsattes tid i et fængsel er i alles tilfælde det samme – at udstå sin straf, patienter på et statshospital er alle en del af institutionen med det formål at blive erklæret 'raske', og relateret til hotellet i Vigsø, så tjener opholdet på stedet også det samme formål for alle asylansøgerne, om hvilket Amir fortæller, da snakken falder på tilværelsen og livet på hotellet:

"I think, at the first time they just bring you here and let you in an open prison, you know, like open jail. There are many practical things you can do, there is a lot of activities (...) but it is still not enough to have a successful daily life or to have a normal life or a normal day. It is really difficult, you just live for nothing, like you just wait for answer [svar på opholdstilladelsen] and that could change your life in a lot of ways" (Bilag B, Amir:2).

Af citatet fremgår det blandt andet, hvordan tilværelsen på hotellet tjener et klart og tydeligt formål – at afvente svar på sin ansøgning om opholdstilladelse. Selvom du kan slå tiden ihjel med diverse aktiviteter, så handler det i bund og grund blot om at afvente svar. Vi har således fremlagt argumentation for, hvordan vi synes at kunne identificere nogle af de klassiske træk – med undtagelse af formålet med opholdet – ved en total institution i forhold til hotellet. Udover karaktertræk ved en total institution, som vi mener forholdsvis tydeligt lader sig identificere i forhold til hotellet, så ønsker vi i det resterende af denne analysedel ydermere at diskutere aspekter ved en total institution, som vi mener til dels viser sig i asylansøgernes tilværelse og hverdag. Man kan sige, at vi i det følgende forsøger at *modificere* Goffmans begrebsapparat i forhold til den kontekst, som vi arbejder med.

De usynlige mure og lommepengenes naturlige begrænsning

I definitionen af total institutioner fremhæves det blandt andet, hvordan individets manglende mulighed for at interagere med omverdenen typisk er symboliseret gennem remedier såsom høje mure, pigtrådshegn, låste døre e. lign. (Goffman, 1967:12). Sådanne remedier er på ingen måde benyttet, hverken på asylcentrets hovedafdeling i Hanstholm eller på hotellet i Vigsø. Dette til trods vil vi dog alligevel advokere for tilstedeværelsen af, hvad vi kalder *usynlige* mure, som til en vis grad afholder asylansøgerne fra at bevæge sig ud i det omgivende samfund. Hovedafdelingen i Hanstholm har en bus tilknyttet, som blandt andet fyrene på hotel Vigsø gratis kan benytte sig af, hvis de eksempelvis ønsker at tage ind til hovedafdelingen, tage i klubben, til volleyball mm. Undervejs i vores feltarbejde gjorde vi os tanker om, hvilken betydning bussen har for asylansøgerne, hvilket kommer til udtryk i nedenstående uddrag af feltnoter fra én af dagene på hotellet:

"Når bussen ankommer til stedet [hotellet], så hersker der nærmest en euforisk stemning. 'Bussen kommer, bussen kommer' råber der højt. Måske er det en overfortolkning, men bussen er måske et

udtryk for en vej ud af den samme trivielle hverdag på hotellet, hvilket kan forklare den euforiske stemning. – en frygt for at 'glippe' en vej ud af hotellets gentagelser?" (Bilag B, feltnoter:54).

Vi skulle dog senere i feltarbejdet erfare, at bussen ikke umiddelbart synes at repræsentere 'en vej ud af den trivielle hverdag på hotellet', idet vi blev bevidste om, at langt fra alle asylansøgere benyttede sig heraf hver gang muligheden bød sig, hvilket taler imod vores antagelse. I stedet stillede vi os spørgende over for, hvorfor de sociale aktiviteter *uden for* hotellets fire vægge ikke blev benyttet i højere grad af asylansøgerne, end det synes at være tilfældet (Bilag B, feltnoter:55). Når asylansøgerne springer på centrets bus, så vil de uanset om de står af ved second-hand butikken i Hanstholm, hovedafdelingen i Hanstholm eller skolen i Ræhr, altid være inde for asylcentrets *usynlige* mure. Havde bussen derimod også kørt til eksempelvis Thisted, hvor Hanstholm Asylcenter ingen faciliteter/aktiviteter har, så ville denne usynlige mur ikke eksistere på samme vis. Med andre ord kan vi identificere en mur – en mur, der på en måde bliver *tegnet op* af stoppestederne for asylcentrets bus. I begyndelsen af dette afsnit blev det fremhævet, hvordan disse usynlige mure 'til en vis grad afholder individerne fra at bevæge sig ud i det omgivende samfund'. For asylansøgerne står det dem umiddelbart frit for at forlade hotellet i en periode, såfremt de måtte have et ønske herom. De skal blot gøre de ansatte opmærksomme herpå, og så være tilbage igen inden næste udlevering af lommepenge for at beholde retten til disse. Med det faktum in mente, kan man derfor spørge sig selv, hvor stor indflydelse de *usynlige* mure, vi netop har identificeret og præsenteret, reelt har for asylansøgernes bevægelsesfrihed, og dermed muligheden for at bevæge sig væk? Argumentation for tilstedeværelsen af sådanne usynlige mure synes dog at blive forstærket, når vi inddrager yderligere et element, der gør sig gældende for asylansøgernes tilværelse – lommepengene.

Hver anden torsdag udbetales lommepenge til asylansøgerne på hotellet, som de kan bruge på, hvad end de har lyst til. Eftersom asylansøgerne selv skal sørge for at købe ind til mad og andre dagligdagsvarer, bruges stort set alle pengene på dette. Der udbetales ca. 1000,- til hver asylansøger hver anden torsdag. Amir fortæller under interviewet blandt andet lidt om, hvor langt disse lommepenge rækker i forhold til eksempelvis at bevæge sig væk fra hotellet:

"(...)and you just stay here in Vigsø, yeah, you can go to Hanstholm, but you can't go further than that, you need money, but you can't have more money than what they offer so (...) They

[myndighederne] *give him 1000 in two weeks but you cannot go anywhere. Just spend it on food and it will not be enough*” (Bilag B, Amir:6).

Umiddelbart forekommer det som givende for asylansøgenes mulighed for at bevæge sig væk, at de modtager lommepenge. Men som det fremgår af Amirs beskrivelse ovenfor, så er beløbets størrelse med til at sætte naturlige begrænsninger for, hvor langt de reelt kan bevæge sig væk, idet de har udgifter til mad mm. I denne forbindelse bør det påpeges, at Amir selv er god til at spare penge op, så han kan rejse væk (Bilag B, Amir:20), og samtidig er landsforeningen, som Amir har tilknytning til, også behjælpelig i forhold til at betale hans rejse til eksempelvis København. Hvor om alt er, så er hotellet dog implicit – gennem beløbets størrelse – med til at sætte begrænsninger for asylansøgenes mulighed for at bevæge sig væk. Man kan dermed argumentere for, at denne udbetaling af lommepenge er med til at tydeliggøre de usynlige mure, som vi i nærværende speciale advokerer for er til stede.

Umyndiggørelse og afgivelse af kontrol

Det er tidligere blevet fremhævet, hvordan en grad af magt viser sig på hotellet i Vigsø – mere specifikt et magtforhold mellem asylansøgerne og hotellet som institution, hvilket *tipper* mod sidstnævnte, og efterlader asylansøgerne som de svage. Dette magtforhold afføder dog et interessant aspekt ved tilværelsen som klient i den klassiske total institution, som vi endnu ikke har berørt. Det bør dog pointeres, at i modsætning til karaktertræk ved total institutioner, som vi hidtil har berørt, så fremstår dette aspekt ikke nødvendigvis så klart og tydeligt i forhold til hotellet i Vigsø.

I det følgende vil vi for en kort stund erstatte adjektivet 'de svage asylansøgere' med de *umyndiggjorte* asylansøgere. Det skal påpeges, at umyndiggjort i denne henseende relaterer til tabet af kontrol over sin egen tilværelse i form af beslutninger, der måtte træffes om denne. I nogle total institutioner tænker personalet bevidst om klienterne som individer, der endnu ikke er rigtig voksne i forhold til den respekt, som de skal udvise over for personalet (Goffman, 1967:90). Denne måde at tænke om klienterne – i vores tilfælde, asylansøgerne – er dog ikke mulig at identificere i forhold til personalet på hotel Vigsø. Umyndiggørelse af klienterne i en total institution kan dog også vise sig mere implicit – eksempelvis i forhold til regler e. lign., som klienterne er underlagte. Denne implicitte form for umyndiggørelse synes til en vis grad at vise sig, hvis vi betragter hotellets – og mere generelt asylcentres – regler for, hvad asylansøgere må og ikke må. Det er ikke tilladt for asylansøgere at arbejde, så længe deres ansøgningsproces er i gang. Undervejs i vores feltarbejde

har den manglende tilladelse til at arbejde været et samtaleemne, som vi er kommet omkring gennem såvel småsnakke i hverdagen, som i de gennemførte interviews (Bilag B, Amir:19, Daran:32). I alle de gennemførte interviews i nærværende speciale har det været tydeligt, at asylansøgerne ville ønske, at de havde mulighed for at arbejde. I interviewene spørger vi blandt andet asylansøgerne om, hvad de synes - og tænker om at være afhængige af, at hotellet udbetaler lommepenge og stiller busser til rådighed. For Anas ville et job være en vej ud af en hverdag, der i høj grad af præget af gentagelser, og samtidig være en mulighed for at betale Danmark tilbage (Bilag B, Anas:39), mens Amir fremhæver vigtigheden af at tjene sine *egne* penge, og ikke blot modtage penge fra myndighederne (Bilag B, Amir:19). Umyndiggørelsen, der følger af ikke at have tilladelse til at arbejde, afføder dermed en form for frustration hos asylansøgerne.

Umyndiggørelsen kan altså identificeres i asylansøgernes konkrete hverdag på hotellet i Vigsø, men den lader sig ydermere identificere, når vi betragter disse individers generelle tilværelse i Danmark – en tilværelse som asylansøger. Asylansøgningsprocessen involverer, som tidligere nævnt, flere interviews med myndighederne, hvor man forsøger at klarlægge den enkelte ansøgers historie og identitet. Alt dette foregår naturligvis med henblik på i sidste ende at beslutte, hvorvidt den enkelte asylansøger skal accepteres eller afvises. Der er således nogen, der træffer beslutninger på deres vegne. Asylansøgeren afgør naturligvis selv, hvad vedkommende vælger at fortælle, og hvad vedkommende eventuelt måtte afstå fra at fortælle, men i sidste ende er beslutningen om *positiv* eller *negativ* ude af hans hænder. Undervejs i et af interviewene med asylansøgerne faldt snakken på dette, da vi spørger Amir om, hvad der umiddelbart falder ham ind, når vi siger tid og *ventetid*, hvortil han svarer:

”Well, waiting (...) is like you look in a black hole and you can do nothing about it and just wait. Cause the immigrations or authorities or who take your case or whatever – they decide for you. They decide ‘okay, you have this meeting, this interview, oh okay, we don’t accept you’ (...)” (Bilag B, Amir:7).

I citatet fremgår det klart og tydeligt, hvordan en grad af umyndiggørelse finder sted. For Amir bliver ventetid relateret til at stirre ned i et sort hul, uden at kunne gøre noget ved dette. Der er andre, som træffer beslutninger på dine vegne, og du kan intet gøre ved dette. Andre fortæller dig, hvornår du skal til det næste interview eller det næste møde. Denne umyndiggørelse og afgivelse af

kontrol finder på sin vis også sted for asylansøgerne, når de første gang ankommer til Danmark – dette i forbindelse med registrering på Center Sandholm. I interviewene, som vi i nærværende speciale gennemførte med tre asylansøgere, blev registreringen og opholdet på Center Sandholm stort set ikke i tale sat med undtagelse af interviewet med Amir. Da han ankom til Danmark henvendte han sig straks til politiet, som sendte ham til Center Sandholm, hvor han skulle afgive fingeraftryk og udlevere ID mm. Og her oplevede han for første gang ubehaget ved, hvad han senere har lært at leve med, ikke at vide, hvad de danske myndigheder ville gøre med ham – ville de sende ham hjem med det samme, eller hvad skulle der ske? (Bilag B, Amir:3). Et ubehag som Amir beskriver som sit værste mareridt.

Opsamling

I analysen ovenfor har vi beskæftiget os med, hvorvidt karaktertræk fra en total institution lader sig identificere ved hotellet i Vigsø. Disse karaktertræk har betydning for hvilke navigationsmuligheder, der er tilgængelige for asylansøgerne i det fysiske terræn, de befinder sig i og derfor skal navigere i forhold til. Som en total institution skaber hotellet nogle *begrænsninger* for, hvordan asylansøgerne kan vælge at navigere, og øver derved indflydelse på, hvordan asylansøgerne i praksis navigerer i terrænet. Asylansøgerne på hotellet i Vigsø bevæger sig sjældent væk fra institutionen, og de kan derfor til en vis grad siges at være isoleret fra det større samfund. Årsagen til dette knytter sig til et ganske centralt karaktertræk ved total institutioner, som gør at asylansøgernes daglige gøremål, såsom spisning, sove og afslapning alle udfolder sig på hotellet. Herved sker en sammensmeltning af de såkaldte livsområder. Isolationen, der følger heraf, synes at have en begrænsende effekt på asylansøgernes navigationsmuligheder, idet hverdagen og tilværelsen foregår inden for nogle rammer, der særligt er opsat af institutionen Hanstholm Asylcenter og som asylansøgerne ikke umiddelbart kan undslippe. Det interessante i denne forbindelse er dog, at rammerne ikke synes at være bevidst opsatte med henblik på at fastholde asylansøgerne inden for institutionens område, men ikke desto mindre, synes dette at være tilfældet. Asylansøgernes bevægelsesfrihed er ikke begrænset af høje mure, pigtråd e. lign., men det har i stedet været muligt at identificere, hvad vi i nærværende speciale kalder *usynlige* mure. Mure, der alligevel er med til at begrænse asylansøgernes bevægelses- og handlefrihed og dermed navigationsmuligheder. Disse usynlige mure kommer til syne gennem nogle af de regler, der gælder på hotellet. Asylansøgerne har mulighed for at komme med en gratis bus, som hovedcentret i Hanstholm stiller til rådighed, såfremt de ønsker at tage væk fra hotellet og eksempelvis ind til Hanstholm for at handle. Dog forholder det sig således, at bussen udelukkende tilbyder

asylansøgerne kørelejlighed til destinationer, som på sin vis har en tilknytning til asylcentret. Den utilsigtede konsekvens heraf bliver, at bussen er med til at fastholde asylansøgerne inden for institutionens rammer, og bussen bliver derved et symbol på de såkaldte *usynlige mure*. Det samme gælder for den ellers gode intention med lommepenge. Men lommepengenes størrelse sætter en naturlig begrænsning for, hvad asylansøgerne kan gøre med disse penge for at undslippe og navigere ud af den isolation, som hotellet afføder. Udover dette reduceres asylansøgerens handlefrihed i kraft af den afgivelse af kontrol, der knytter sig til hele sagsbehandlingen. Beslutningen om hvorvidt den enkelte asylansøger kan fortsætte sin tilværelse her i landet, eller om vedkommende skal sendes hjem, ligger i andres hænder.

I det store hele kan disse usynlige mure siges at være udtryk for en grad af kontrol, der implicit udøves overfor asylansøgerne, og i sidste ende betyder det, at asylansøgerne fastholdes i en position, hvor de er afskåret fra det større samfund. Dette har den konsekvens, at terrænet afholder dem fra at navigere i andre retninger end hvad institutionen tillader dem.

Afvigelse fra en total institution

Karaktertræk fra en total institution synes på mange måder at kunne genfindes på hotel Vigsø, om end den klassiske forståelse af total institutionen er blevet udfordret og nuanceret, som det udfoldes i forrige analyseafsnit. Men frem for blot at stille os tilfredse med denne forklaring, må vi samtidig prøve at træde et skridt tilbage og anskue asylcentret fra en anden vinkel. En vinkel hvorfra vi må forholde os kritisk til en forståelse af asylcentret som en total institution. Formålet med denne analysedel er derfor, at fremlægge forskellige aspekter ved hotel Vigsø, som *adskiller* sig fra at være en total institution med henblik på at tydeliggøre de komplekse rammer, som påvirker asylansøgernes navigering.

Ved første øjekast vil man ikke umiddelbart associere hotel Vigsø med en total institution. Med det blotte øje kan man hverken se pigtrådshegn, høje mure eller låste døre, som ellers er kendetegnende ved en klassisk total institution. Men som vi argumenterede for i ovenstående afsnit er der dog andre 'mure', der gør sig gældende, og som har en indespærrende effekt på asylansøgernes færden og navigationsmuligheder. Hvad man ellers kan se med det blotte øje, når man ankommer til hotellet i Vigsø, er, at der ikke er nogen ansatte tilstede, som byder dig velkommen og som skal give dig tilladelse til at 'komme ind' på hotellets område. Dermed er der heller ikke nogen ansatte,

som skal give én tilladelse til at forlade hotellet. Tværtimod står det både os som udefrakommende og asylansøgerne frit for at bevæge os rundt på og udenfor hotellet, som det lyster os.

Det er således karakteristisk, at asylansøgerne i høj grad er overladt til sig selv på hotellet uden at være under opsyn af et personale. Den eneste form for 'opsyn', der forekommer på hotellet til daglig er, når Didde i kortere tidsrum i løbet af dagen stikker hovedet forbi. Dog er formålet med besøget ikke decideret at holde opsyn med asylansøgerne, men tværtimod af behjælpelig karakter i tilfælde af, at asylansøgerne har brug for hjælp i forhold til deres asylsag eller skal orienteres om praktiske informationer. Denne form for opsyn er ganske modstridende med, hvad man inden for total institutioners optik vil forstå ved et opsyn. Her ville et opsyn af asylansøgerne være af udpræget karakter, hvori de ansattes hovedopgave ville være at stå med en konstant løftet pegefinger samt beordre asylansøgerne, hvad og hvornår de skulle udføre bestemte opgaver, der ville falde til institutionens fordel (Goffman, 1967:14). Dette er langt fra tilfældet ude på hotel Vigsø.

Den gode relation mellem de ansatte og asylansøgerne

Relationen mellem ansatte og beboere i en total institution er blandt andet karakteriseret ved en form for kløft mellem disse parter. En sådan kløft mellem asylansøgerne og Didde – og de andre ansatte generelt – synes tværtimod ikke rigtigt at eksistere. Når Didde stiller bilen i indkørslen og går mod hotellet, mødes hun med positive tilråb fra asylansøgerne. Dette vil typisk være udsagn som *"hello Didde, how are you?"*, hvortil der veksles store smil og i nogle tilfælde sniger der sig et håndtryk ind. Det samme gør sig gældende, når asylansøgerne møder ind til danskundervisningen om morgenen. Her hilser de pænt på dansklæreren og tiltaler ham som Mr. Lars, hvilket uden tvivl ikke er en tiltale, som asylansøgerne er blevet pålagt at bruge. Lars gengælder deres positive tilnærmelser med smil og overskud til at tage en uformel snak om alt og ingenting inden undervisningen begynder. Kløften synes særligt udvisket i en situation, hvor der blev holdt en fest på hotellet i løbet af feltarbejdet. Her var hotellets asylansøgere og ansatte, der har med hotellet at gøre, inviteret med. Stemningen var dejlig løssluppen og alle snakkede på lige fod med hinanden. Der blev danset og skellet mellem ansatte og asylansøgere var særligt denne aften ikke til at få øje på. Den gode relation, de ansatte og asylansøgerne i mellem, viste sig ydermere tydeligt i en situation, hvor Thomas (én af de ansatte) senere på aftenen dukker op til festen, hvilket affødte et jubelbrøl hos asylansøgerne. Thomas kvitterede i denne sammenhæng med et stort grin og en fælles

hilsen til festens deltagere. Humøret steg et par grader, og det var tydeligt, at både asylansøgerne og de ansatte nød hinandens selskab uden for den almindelige arbejdsituation.

At asylansøgerne og de ansatte på hotellet møder hinanden med en gensidig respekt vidner om en klar adskillelse fra den klassiske total institution. Her vil Goffman ellers fremhæve, at kløften mellem de to grupperinger er stor, og som særligt afspejler sig i fjendtlige stereotype opfattelser af hinanden. Hvis relationen skulle gå i spænd med hvad Goffman foreskriver, skulle asylansøgerne have betragtet de ansatte som nedladende, overlegne og ondskabsfulde, hvilket ville resultere i, at asylansøgerne ville føle sig mindreværdige og svage. Denne følelse skulle ifølge de ansatte være berettiget, eftersom at de ville have en tilbøjelighed til at føle sig højerestående og retfærdige i deres handlinger og samtidig betragte asylansøgerne som bitre og upålidelige. Derudover ville man som ansat i en total institution så vidt som muligt undgå kommunikation med de 'indsatte' – altså i dette tilfælde asylansøgerne. I de tilfælde hvor kommunikationen er nødvendig, ville den føres i særligt tonefald, således man ikke kunne være i tvivl om, hvis ord der var de gældende (Goffman, 1967:14). Denne fremstilling af relationen mellem de to grupperinger er i særdeleshed ikke noget, der kan genfindes på hotel Vigsø. Den gode relation skinner tværtimod ydermere i gennem i kraft af, at de ansatte differentierer i mellem asylansøgerne. De har lært deres navne at kende, hvilket i og sig kan være en større udfordring, da navnene hverken minder om danske navne og derudover kan være svære at udtale – og ikke mindst at huske. Derudover oplever vi gentagne gange, at Dikke venligt spørger dem, om de er okay, og om de har hørt fra deres familier for nylig. At de ansatte tiltaler asylansøgerne ved deres navne og viser interesse for deres situation kan være et udtryk for respekt for det enkelte menneske. At relationen grupperne i mellem langt fra er fjendtlig ses ydermere i et tilfælde, hvor Amir viser Dikke en særlig tillid ved at fortælle hende om nogle af hans personlige problemer (Bilag B, Amir:11). En tillidserklæring som havde en terapeutisk virkning på Amir, og som man næppe kunne forestille sig ville finde sted, hvis relationen var som Goffman beskriver den i en total institution. Dikke fortæller medvidere, hvordan hun oplever, at asylansøgernes tillid kommer til udtryk i de situationer, hvor de skal underskrive diverse dokumenter. Dokumenterne står på dansk, og asylansøgerne har ingen chance for selv at forstå, hvad der står deri. Hun forsøger på bedste vis at forklare indholdet af dokumentet og tilbyder at kontakte en tolk, der kan oversætte mere præcis. Et tilbud, som asylansøgerne i de fleste tilfælde afslår, hvilket Dikke tolker som en indikation på, at asylansøgerne stoler på hendes fremlægning af

dokumentet. Dette til trods for at hun, som hun selv siger, nemt kunne have bildt dem hvad som helst ind.

Relationen mellem Didde og asylansøgerne bliver ovenfor præsenteret som en relation karakteriseret ved en gensidig respekt for hinanden, men spørgsmålet er, om den tillid, interesse og gensidige respekt, der umiddelbart viser sig i relationen nærmere er et udtryk for en vis professionalisme. Hermed menes, om Didde lytter til asylansøgernes fortællinger, og spørger ind til deres familier, fordi det er en del af det professionelle kodeks, der følger med jobbet som ansat ved Hanstholm Asylcenter. Hvis dét er tilfældet ændrer relationen mellem de ansatte og asylansøgerne pludselig karakter til en mere *klassisk* relation mellem 'indsatte' og ansatte, hvor netop professionalisme er herskende. Undervejs i vores tid på hotellet oplever vi flere gange, hvordan Didde i sin middagspause dukker op på hotellet for at hilse på fyrene, og derefter sætte sig ned og snakke med dem om alt og ingenting. Hun kommer altså ikke forbi hotellet, fordi hun har et 'professionelt' ærinde, men fordi hun umiddelbart har en interesse i disse fyre – en interesse, der rækker udover hendes arbejde så at sige. Derudover er det også vores overbevisning, at det jubelbrøl det affødte fra asylansøgerne, da Thomas trådte indenfor og tog del i festen, kan tolkes som et udtryk for en oprigtighed i den gode – og ikke blot professionelle – relation mellem asylansøgerne og de ansatte.

Begrænsede regler på hotel Vigsø

På hotel Vigsø synes der ikke at være mange særlige regler, som asylansøgerne skal følge til hverdag. Der er heller ikke et konstant pres på asylansøgernes skuldre i forhold til opgaver, der skal løses eller aktiviteter, som de skal deltage i. Tværtimod har asylcentret et overordnet ønske om, at gøre opholdet og tiden på asylcentret så godt som muligt, hvorfor asylansøgernes velbefindende prioriteres højt. Dette indbefatter, at asylansøgerne skal have størst mulig medbestemmelse i deres egen situation. Med dette medfølger der, at der ikke er en række på forhånd bestemte opgaver, som skal løses af asylansøgerne. Det anerkendes, at asylansøgerne har forskellige traumatiske oplevelser med i rygsækken, og at hver enkelt har brug for at bearbejde disse på forskellig vis. Dette også i forhold til, hvor meget eller hvor lidt, at den enkelte har lyst og overskud til at engagere sig i forskellige aktiviteter. At der ikke forekommer mange regelsæt for asylansøgernes daglige gørem, som er bestemt af asylcentret, adskiller sig i høj grad fra den klassiske total institution. I en total institution oplever man typisk, at der er en række formelle regler, som håndhæves af institutionen og dets ansatte (Goffman, 1967:13). De få regler, som gør sig gældende på hotel Vigsø, er

tværtimod regler, som i flere tilfælde gradbøjes således de til næsten hver en tid tilgodeser asylansøgernes behov og lyster.

Fra asylcentrets side forekommer der en klar opfordring til, at asylansøgerne skal deltage i danskundervisningen hver eneste dag. Dog er det i nogle tilfælde svært at motivere asylansøgerne til at møde op til undervisningen, og tvang er ikke en mulighed. Asylansøgerne kan i princippet bare lade være med at dukke op. Derfor bruger asylcentret ekstra lommepege som incitament, hvor asylansøgeren får omkring 8 kr. mere om dagen, hvis han møder op til undervisning. De ekstra lommepege virker til en vis grad, og vi oplever en af dagene til danskundervisningen, at som tiden skrider frem, dukker der flere op. De er ikke alle lige engageret i timen og det virker som om, at der er nogle, der dukker op i sidste øjeblik udelukkende for at få stemplet, der indikerer, at de har været (fysisk) til stede i undervisningen. Selvom reglerne egentlig gælder, at man skal været til stede i hele undervisningen for at få stemplet, kan vi ikke undgå at bemærke, at de fyre, der kommer til undervisningen 10 minutter før den er slut, ligeledes får et stempel for fremmøde. Når vi spørger Lars, hvordan dette kan være, påpeger han, at man nogle gange bliver nødt til at se igennem fingrene med, at de til tider kommer for sent, så man bibeholder deres gejst for at møde op frem for at skræmme dem væk. Reglerne i denne henseende synes derfor tydeligt at blive gradbøjet til fordel for asylansøgerne.

Derudover bliver vi opmærksomme på, at danskundervisningen tjener forskellige formål. Først og fremmest har danskundervisningen den logiske hensigt at lære asylansøgerne at begå sig på dansk. Dog er undervisningen ikke udelukkende præget af et stringent forløb med grammatik og oplæsning, som vi forbinder med undervisning i en dansk kontekst. På hotel Vigsø er danskundervisningen imidlertid i høj grad dikteret af, hvad asylansøgerne har lyst til at lære noget om. Dette viste sig i den først uge af feltarbejdet, hvor undervisningen omhandlede biler, hvor asylansøgerne blev bekendt med de danske ord for bilens ruder, baglygter, forlygter osv. Undervejs blev det dog tydeligt, at undervisningen er mere end blot undervisning, hvor asylansøgerne skal lære dansk. Undervisningen er en aktivitet, der skal opmuntre asylansøgerne til at komme op ad sengen og ud af deres værelser om morgenen, så de ikke risikerer at synke hen og isolere sig. Når undervisningen tilpasses asylansøgernes interesse er det dermed muligt at opretholde et vist engagement fra asylansøgernes side.

Tendensen med at gradbøje reglerne gør sig tilmed gældende i forhold til værelsesfordelingen. Tidligere har vi påpeget, hvordan det er asylcentret, der bestemmer hvem, der skal bo sammen med hvem. Men når alt kommer til alt er værelsesfordelingen op til asylansøgerne selv. Vi får fortalt, at hvis man har personlige vanskeligheder med sin pågældende værelseskammerat, så er man ikke tvunget til at blive ved med at bo sammen. Hvis asylansøgerne indbyrdes kan blive enige om at skifte værelser er det, ifølge Didde, ikke noget problem, så længe at hun bliver orienteret om det, da det kræver en mindre omregistrering i systemet. For en anden asylansøger kan reglerne synes at være 'set helt igennem fingrene med'. Umiddelbart er asylansøgerne påkrævet at bo på asylcentret så længe deres asylansøgning bliver behandlet. Men for Aza forholder det sig noget anderledes. Han bor hos sin familie længere nede i landet og kommer kun tilbage til hotellet hver anden torsdag i forbindelse med udbetaling af lommepenge. Dette faktum har Didde en helt afslappet holdning til, hvortil hun forklarer, at det er helt naturligt, at man gerne vil være sammen med sin familie, hvis man har mulighed for det – så hvorfor skulle de dog nægte dem muligheden for det? Aza har dog stadig sin officielle adresse i Vigsø og nøjes i princippet derfor med at være tilknyttet hotellet på papiret.

At Aza bor ved sin familie vidner ligeledes om, at asylansøgerne har mulighed for større bevægelighedsmulighed, end hvad man ellers kunne forestille sig i en total institution. Vi har tidligere påpeget, at bussen såvel som lommepengene sætter en naturlig begrænsning for, hvor langt de kan komme væk. Dog er det vigtigt at understrege, at de til hver en tid kan vælge at gå ind til Thisted eller andre steder hen, hvis det er det, de vil. Andre har tilmed en cykel til rådighed, som de frit kan benytte til at transportere sig selv rundt omkring. Cykler er der dog ganske få af på hotellet og de fleste mangler vitale dele, hvorfor dette transportmiddel af gode grunde ikke bliver benyttet ofte. Ydermere oplever vi, som tidligere fremhævet, at Amir lægger nogle penge til side hver gang, han får udbetalt lommepenge med henblik på at spare op til at kunne tage på ture rundt i landet. De usynlige mure er således mulige at passere om end at det kræver en vis vilje og tålmodighed af asylansøgerne.

Opsamling

Til trods for at hotellet i Vigsø på en række parametre kan forstås som en total institution, der *begrænser* asylansøgernes navigationsmuligheder, har vi tilmed observeret træk ved hotellet som adskiller sig fra en total institution. Sidstnævnte er tilmed relevant, idet dele af terrænet, der afviger

fra en total institution, *tilbyder* asylansøgerne særlige muligheder for at navigere i terrænet. Et kendetegn ved hotellet, som terrænet asylansøgerne befinder sig i, er, at de kan bevæge sig frit rundt på og udenfor asylcenteret uden opsyn og at de i princippet, hvis de virkelig vil, kan forlade asylcentret i længere perioder uden konsekvenser. Dette betyder, at asylansøgernes bevægelses- og handlefrihed ikke er *så* begrænset som først antaget. Dog er det interessant, at langt de fleste asylansøgere alligevel sjældent benytter sig af muligheden for at navigere *væk* fra institutionen. Relationen mellem asylansøgerne og de ansatte på institutionen afviger i høj grad fra den typiske relation, der eksisterer i en total institution, hvor relationen blandt andet er kendetegnet ved fjendtlige stereotypificering. I stedet hersker der en stor tillid og respekt mellem asylansøgerne og de ansatte – en tillid og respekt, der ikke blot er udtryk for et professionelt kodeks. Med henblik på asylansøgernes navigationsmuligheder tilbyder den gode relation, at asylansøgerne kan benytte sig af de ansatte i deres navigation, hvilket eksempelvis er tilfældet i situationer, hvor flere betror sig og deler udfordringer eller problemer med de ansatte. At betro sig til de ansatte bliver for nogle en konkret måde at navigere på, idet relationen herved opnår en form for terapeutisk effekt for asylansøgerne.

Karakteristisk for terrænet er ydermere, at asylansøgerne ikke pålægges synderlige regler eller aktiviteter, der skal følges i deres daglige gøremål, men hvor asylansøgerne tværtimod overlades til sig selv. Eftersom asylansøgerne har en hverdag og tilværelse på hotellet, der hverken reguleres af en række daglige regler eller opsyn fra personalet, kan man argumentere for, at rammerne for asylansøgernes hverdag og tilværelse ligger op til en radikal form for *frihed*. En frihed, som asylansøgerne skal lære at navigere i forhold til. Umiddelbart vil de fleste sandsynligvis associere frihed med noget positivt, men denne form for frihed synes muligvis at være en ulempe i forklædning. I næste analysedel vil betydningen og konsekvenserne af denne frihed blive udfoldet og vi vil stille os undrende over, hvordan asylansøgerne forsøger at navigere i denne form for 'frihed', som institutionen tilbyder dem.

Kapitel II – Relation til tiden

I dette kapitel vil asylansøgernes forståelse af *tiden* og derved relationen til denne blive analyseret. I kapitlet vil tiden blive analyseret ud fra tre forskellige, men dog samtidigeksisterende, forståelser af denne. Den første forståelse af tid henviser til et hverdagslivsperspektiv, hvilket vil omhandle tiden, der skal fordrives hver dag. Den anden forståelse af tid henviser til et tilværelsesperspektiv, hvor fokus rettes mod den ventetid, der følger med en tilværelse som asylansøger. Afslutningsvis vil tiden blive bearbejdet som en midlertidighed – noget der er til stede hele tiden i såvel hverdagen som i tilværelsen generelt.

Med henblik på nærværende speciales problemformulering er tiden relevant at undersøge primært af to årsager. Tiden kan forstås som en del af terrænet, som asylansøgerne befinder sig i, i deres hverdagsliv og generelle tilværelse – ganske som det gjorde sig gældende i forrige kapitel, hvor hotellet som en total institution blev bearbejdet. Hensigten med den følgende analyse vil derfor dels være at opnå indsigt i hvilken forståelse af tid, der hersker på hotellet i Vigsø, idet dette er med til at tydeliggøre det ustabile terræn, som asylansøgerne skal navigere i forhold til. Eftersom relationen til tid kan siges at være en del af rammerne, og derved terrænet de befinder sig i, bliver det tilmed relevant at belyse, hvordan asylansøgerne så *navigerer* i forhold til de forskellige aspekter af tid.

Tiden i et hverdagsperspektiv

I afslutningen af foregående analysedel blev det blandt andet fremhævet, hvordan asylansøgernes hverdagsliv er præget af en radikal form for frihed. Denne form for frihed kan karakteriseres som en frihed med mangel på forpligtelse overfor andre individer. I hverdagslivet som asylansøger på hotellet bliver den radikale frihed en udfordring – en udfordring, der lader sig identificere i forhold til at bedrive tiden konstruktivt og meningsfuldt. Der gik ikke andet end et par dage af feltarbejdet, før vi havde en forestilling om, at tiden for asylansøgerne forekommer meningsløs, og blot er noget, der skal overstås, så de kan komme tættere på en afgørelse af sagsbehandlingen. Når vi efter feltarbejdets afslutning læner os tilbage og reflekterer over, hvad vi oplevede i perioden på hotellet, så synes dagene umiddelbart at flyde sammen. Hverdagen som asylansøger på hotellet i Vigsø må siges at forekomme yderst trivial. Det er bestemt ikke en tilfældighed, at opholdsrummet, køkkenet eller diverse spil er nævnt flere steder i feltnoterne, idet disse arenaer uden undtagelse er rammerne, indenfor hvilke asylansøgerne lever deres hverdag. Hver dag bliver der spillet billard i opholdsrummet – hver eneste dag bliver der 'hængt ud' i køkkenet til tonerne af musik, der strømmer ud af højttalerne på asylansøgernes mobiltelefoner. Denne hverdag bliver kun i enkelte

tilfælde afbrudt af sporadiske indkøbsture til Fakta eller Aldi i Hanstholm, en tur i 'klubben' på hovedcentret i Hanstholm eller en omgang volleyball på skolen i Ræhr en gang eller to om ugen. Hverdagen på hotellet kan forstås som et supermarked, hvor hylderne med 'betydningsfuldt indhold' er gabende tomme uden tegn på at blive fyldt op lige foreløbig. Vores forestilling om, at tiden i hverdagen som asylansøger er meningsløs, bliver bekræftet af Amir, da vi under interviewet spørger ind til, hvad tid betyder for asylansøgerne på hotellet, hvortil han svarer:

"Well, time as a refugee. Time is worth nothing. (...) time is the same. It is like the same shit every day (...) So the time is really nothing, you just wait for.. All the people just wait for an answer and they just wait to get positive and they just move away. But this time means nothing for them [asylansøgerne], just spend it to make the day go fast (...)" (Bilag B, Amir:6).

Opfattelsen af tiden som meningsløs skaber til tider en følelse af afmagt og ligegyldighed hos asylansøgerne, hvilket eksempelvis kommer til syne i deres opfattelse af hverdagen på hotellet. Hverdagen på hotellet er præget af gentagelser efter gentagelser, hvilket blandt andre Salim gør os opmærksomme på, da vi en dag spørger ind til deres generelle hverdag, hvortil han svarer: *"Sleep, school, billard, volley, eat, sleep. Every day, same day. Again and again and again"* (Bilag B, feltnoter:61). Tiden i et hverdagslivsperspektiv har altså ikke megen værdi for asylansøgerne, men på ét punkt i hverdagen synes tid alligevel at få en ophøjet værdi og bliver dermed pludselig noget, som asylansøgerne aktivt skal forholde sig til – bustiderne for asylcentrets bus og undervisningen.

At skabe struktur i det ustrukturerede

Asylansøgernes holdning til tiden i et hverdagsperspektiv som noget, der blot skal fordrives, kan, som tidligere påpeget, forstås som et produkt af en radikal frihed. Friheden må vi forstå som en frihed, disse individer underligges af institutionen, hotellet i Vigsø. Det er med andre ord ikke asylansøgerne selv, der har 'besluttet' eller skabt denne radikale frihed. I de Certeaus terminologi kan vi betragte dette som et udtryk for den strategi, som asylansøgerne er underlagt. I nærværende speciales problemfelt blev det præsenteret, hvordan strategi henviser til magt, der 'tager form som et afgrænset eget', hvilket eksempelvis kan vise sig som en institution – i dette tilfælde hotellet i Vigsø. Til trods for frustrationer og andre konsekvenser, der følger af den trivielle hverdag, som asylansøgerne lever på hotellet, så synes fyrene på hotellet alligevel ikke udelukkende at forholde sig passive i deres ageren til det faktum, at de er underlagt strategien. I stedet forholder de sig aktivt til hverdagens trivialitet, hvilket ses gennem den måde, hvorpå de forsøger at skabe indhold i denne.

Man kan sige, at de forsøger at strukturere en hverdag med de få 'elementer', som er tilgængelige for dem gennem strategien. De benytter sig af, hvad de Certeau kalder taktikker. Forskellen på taktik og strategi beskriver de Certeau blandt andet på denne måde: "(...) *a tactic is determined by the absence of power just as a strategy is organized by the postulation of power*" (Certeau, 1984:38).

Taktik kan altså siges at være forbeholdt de svage – de, som er underlagt magten. Som det tidligere i nærværende speciale er blevet præsenteret, så refererer taktikbegrebet i denne kontekst til asylansøgernes måde at håndtere tilværelsen og hverdagen på. Taktik skal forstås som små tricks, som de svage – asylansøgerne – i visse situationer kan benytte sig af med henblik på at 'vinde' noget. At benytte sig af en taktik vil sige, at manipulere med strategiens rammer, så man i et øjeblik opnår en form for gevinst. En taktik, som flere af asylansøgerne på hotellet benytter, knytter sig til måden, hvorpå de synes at skabe struktur i en hverdag, som umiddelbart forekommer meget ustruktureret qua den radikale frihed, der præger selv samme. Institutionen tilbyder ikke mange, hvad vi kan kalde *pejlemærker* til at strukturere hverdagen ud fra, men de få pejlemærker, der findes, synes asylansøgerne dog til tider at benytte med det formål at skabe en form for struktur i en hverdag, der synes præget af alt andet end struktur. Eksempelvis synes Anas at skabe en form for struktur i sin hverdag ved at skabe en daglig rutine, som han blandt andet opretholder ved at anvende undervisningen på hotellet som et pejlemærke:

"Except for the weekends I wake up at 7:30-8 in the morning and eat breakfast. Then go to class and come back from class. I do some exercise. After the exercise we go cooking lunch and eating lunch and if I need something to buy I go Fakta or Aldi by the bus and come back" (Bilag B, Anas:34).

Undervisningen bliver et remedium, som Anas strukturerer sin hverdag efter. Han er ikke tvunget til at dukke op til undervisning, men vælger alligevel at gøre dette som en taktik til at modarbejde den radikale frihed, som institutionen umiddelbart tilbyder ham. Tilmed er dagens gøremål – såsom indkøb – også planlagt således at dette først gøres senere på dagen, hvor der ikke er mulighed for at modtage undervisning. Men planlægningen af indkøb afhænger tilmed af, hvornår bussen kører. Dermed bliver bussens køretider tilmed et pejlemærke, som asylansøgerne kan strukturere og planlægge deres hverdag ud fra.

At komme dryssende til undervisning

Den daglige undervisning på hotellet er dog også på anden vis interessant, når blikket rettes mod de Certeaus taktikbegreb. Som tidligere nævnt forsøger asylcentret at opmuntre asylansøgerne til at møde op til undervisning ved at give 8 kroner ekstra i lommepenge for hver undervisning, som de deltager i. Institutionen har ikke magten til, dog heller ikke ønsket om, at tvinge asylansøgerne til at møde op til undervisningen, hvilket ville have været tilfældet, såfremt de eksempelvis kunne trække asylansøgerne 8 kroner i lommepenge, hvis ikke de mødte op. Det er ikke alle, der som Anas – jævnfør eksemplet ovenfor – benytter sig af undervisningen, som en taktik til at strukturere dagligdagen. I feltnoterne fremgår det tydeligt, hvordan det er karakteristisk for undervisningen på hotellet, at døren ind til lokalet flere gange går op i løbet af undervisningen. Dette bed vi mærke i allerede den første dag, da vi ankom til hotellet. Denne dag starter undervisningen nogenlunde præcis, men klokken 9.45 er der kun en lille håndfuld asylansøgere, der sidder klar til at modtage undervisning. Som tiden går og undervisningen er gået i gang, kommer der flere og flere asylansøgere, der dovent sætter sig ved bordene. Den måde, de kommer dryssende ind til undervisningen på, giver en fornemmelse af, at livet går i slowmotion, hvor der ikke er nogen faste tidsrammer, der skal følges. Til trods for at nogen først dukker op i løbet af undervisningen – i nogle tilfælde først, når undervisningen er ved at være slut, så modtager alle asylansøgerne stemplet, der giver dem 8 kroner ekstra i lommepenge. Dette synes umiddelbart at kunne tolkes som en taktik, som asylansøgerne benytter sig af til at manipulere med deres omgivelser – nærmest udfordre strategien – med henblik på selv at 'vinde' noget i et øjeblik. Hvad de vinder i dette øjeblik er ikke nødvendigvis knyttet til de 8 kroner, som de modtager af asylcentret for at møde op til undervisningen. I et større perspektiv synes gevinsten ved denne taktik nærmere at være magt – om end blot for et øjeblik – en magt til at (mis)bruge strategiens rammer til egen vinding.

Sociale aktiviteter uden for hotellet

Sociale aktiviteter uden for hotellet i Vigsø er indtil videre blot blevet præsenteret i ganske kort form, men også disse er interessante med henblik på at forstå *tiden* i et hverdagsperspektiv. Aktiviteter af denne art omhandler blandt andet volleyball på skolen i Ræhr, 'klubben' der er tilknyttet hovedafdelingen i Hanstholm, praktikforløb som asylcentret af og til tilbyder asylansøgerne samt aktiviteter iværksat af frivillige, hvilket eksempelvis kan være en tur i bowlingcentret i Thisted, en picnictur mv. Gennem feltarbejdet opnåede vi primært indsigt i aktiviteten 'klubben' inde i Hanstholm samt volleyball på skolen i Ræhr. Vi havde, forinden vi selv oplevede aktiviteterne, en antagelse om, at disse i høj grad ville blive benyttet af asylansøgerne på

hotellet, eftersom aktiviteterne foregår uden for hotellets vægge. I analysens første kapitel blev det dog blandt andet fremhævet, hvordan aktiviteterne bliver en del af asylansøgernes hverdagsliv, hvilket kan anses som årsagen til, at ikke alle benytter sig af disse. Men hvad betyder sådanne aktiviteter for asylansøgernes hverdagsliv – for tiden i et hverdagslivsperspektiv – der synes præget af trivialitet og mangel på indhold? Selvom det er blevet en del af hverdagen, så kan der muligvis knytte sig nogle relevante aspekter til disse aktiviteter, som kan gøre os klogere på asylansøgernes relation til *tiden*. For at tydeliggøre vigtigheden af at rette blikket mod disse, kan vi drage en parallel til almindelige frihedsaktiviteter såsom fodbold, fitness eller andet, som *almindelige* danskere benytter sig af. Eksempelvis bliver fodbold hver tirsdag og torsdag en del af det liv, man lever – det bliver i en vis grad til en del af hverdagslivet. Hvor om alt er, så kan disse aktiviteter dog godt få en særlig betydning for os, selvom vi render til det gentagne gange hver eneste uge. Det kan være i disse 'rum', man slipper tanker eller bekymringer, man måtte gøre sig på arbejdet, i hjemmet eller lignende. Hvis dét er, hvilken funktion fritidsaktiviteter tjener for den *almindelige* dansker, hvilken funktion tjener de sociale aktiviteter, som asylansøgerne kan benytte sig af, så? Anas fortæller, hvordan 'klubben' og volleyball er med til at ignorere hverdagens mange gentagelser og rutiner (Bilag B, Anas:40), og særligt synes Anas at værdsætte volleyball vældig højt, idet han gentagne gange i løbet af feltarbejdet med glæde og smil fortæller om volleyball på skolen. 'Klubben' er også et samtaleemne, der bliver vendt i interviewet med Amir, hvilket i denne sammenhæng dog nærmere synes at tjene en form for terapeutisk funktion for asylansøgernes sind og humør.

"(...)it's like a mood. If you feel for it [at tage i klub], you go. If you want to change your mood a little bit, if you are in a bad mood, you can go there and play whatever do good things. I still think it's a little bit, you know, someone who is more than 20 and he go every day to play playstation that's a little bit dumb. It's not life. Then just go read a book, make yourself more knowledge" (Bilag B, Amir:23).

Klubben kan altså ifølge Amir benyttes, hvis man ønsker at komme i bedre humør, men samtidig tegner Amir også et billede af klubben som et sted, hvor tiden fordrives gennem aktiviteter såsom playstation. Noget kan altså tyde på, at klubben ikke har større betydning for asylansøgerne end et andet lokale med andre asylansøgere, hvor tiden fordrives med spil, som det på samme vis gør sig gældende i opholdsrummet på hotellet. Vi deltog selv i klubben en aften, og netop førnævnte synes

i høj grad at gøre sig gældende. Klubben foregår i en af barakkerne på hovedcentret i Hanstholm. Det første, der møder vores blik, er to billardborde og et bordtennisbord, der står lige ved indgangen til barakken. Længere nede i det aflange rum står en række computere opstillet på venstre side langs væggen, mens der på endevæggen hænger et tv med en playstation tilsluttet. I højre side står et sofabord med en dertilhørende sofa, og i hjørnet står et bordfodbord. Efter at have hilst lidt hist og her, kredser de tilstedeværende asylansøgere straks om de førnævnte remedier. Disse aktiviteter er centrum for alt aktivitet. Der er ikke blot nogen, som sidder ved sofabordet og snakker – der er altid et eller andet spil i gang imellem de interagerende personer. Om end vi gerne ville tænke om, og forstå klubben i store termer såsom en arena, hvor asylansøgerne kan dele deres bekymringer, få læst deres frustrationer af eller lignende, så er dette bare ikke tilfældet. Klubben forekommer blot at være et sted, hvor tiden fordrives – ganske som opholdsrummet på hotellet. I bund og grund adskiller klubben sig kun på ét punkt fra opholdsrummet på hotellet – idet der her er bordtennis og bordfodbold tilgængeligt. For at vende tilbage til spørgsmålet om, hvilken funktion klubben tjener, så synes den altså udelukkende at være et andet sted, hvor tiden kan fordrives. Med andre ord, et alternativ til tidsfordriv i opholdsrummet på hotellet.

Opsamling

Tiden er en del af terrænet, som asylansøgerne befinder sig i, i hverdagen og tilværelse på hotellet i Vigsø. Som en del af terrænet bliver tiden derfor et element, som de skal søge at navigere i forhold til – et element, som de må *skygebokse* med. Asylansøgernes anvendelse af forskellige såkaldte taktikker er udtryk for forskellige måder, hvorpå de skygebokser og navigerer i forhold til tiden i hverdagslivet. Den radikale frihed, der kendetegner livet som asylansøger på hotellet afføder en forståelse af tiden, som noget – der i et hverdagslivsperspektiv – blot skal fordrives. Men hvordan navigerer asylansøgerne i forhold til denne forståelse af tiden? For at fordrive tiden navigerer asylansøgerne mod tilgængelige områder af terrænet, der tilbyder dem tidsfordriv, hvilket eksempelvis er 'klubben' inde på hovedcentret i Hanstholm eller andre aktiviteter, som iværksættes af asylcentret såsom volleyball i Ræhr eller praktik. Omdrejningspunktet for mange af aktiviteterne, som er tilgængelige i terrænet er et spil af den ene eller anden art. Når asylansøgerne i deres navigation eksempelvis benytter 'klubben' som en måde at fordrive tiden, så fordrives tiden udelukkende med at spille billard, bordtennis e. lign. Det samme synes i høj grad at gøre sig gældende i tiden, hvor asylansøgerne opholder sig på hotellet.

Udover at skabe en forståelse af tiden, som noget der blot skal fordrives, så afføder den radikale frihed tilmed et hverdagsliv, som er kendetegnet ved en mangel på struktur. Asylansøgerne navigerer i forhold til denne mangel ved i nogle tilfælde selv at forsøge at skabe en struktur i hverdagen ved hjælp af såkaldte pejlemærker, som hotellet 'tilbyder' dem. Danskundervisningen bliver eksempelvis benyttet som et pejlemærke, om hvilket hverdagens aktiviteter struktureres i forhold til. I andre tilfælde bliver undervisningen et pejlemærke i hverdagen, som asylansøgerne navigerer i forhold til ved at udfordre reglerne for denne undervisning, hvorved de opnår en øjebliksgavn i form af magt – en magt til at udfordre hverdagslivet, hvilket sjældent er muligt grundet den radikale frihed.

Ventetiden

I Vigsø skal asylansøgerne hverken være bange for, at hotellet bliver bombet, at de bliver forfulgt, undertrykt eller at de bliver tvunget til at kæmpe og muligvis dø i en borgerkrig. Når man som almindelig dansker kører igennem Vigsø, og betragter hotellet og asylansøgerne, der slentrer rundt i deres eget tempo og fordriver tiden med billard, vil man sandsynligvis ikke karakterisere deres tilværelse som værende ustabil og fyldt med usikkerhed. De er jo trods alt ikke i deres hjemlande mere, hvor krigen rasede og deres liv muligvis var i fare. Men i løbet af feltarbejdet, hvor vi fik indblik i asylansøgenes tanker og følelser, blev vi klar over, at ens tilværelse kan være ustabil af andre årsager end førnævnte.

På hotel Vigsø er terrænet noget andet end i hjemlandet, men ikke desto mindre er tilværelsen som asylansøger præget af en høj grad af usikkerhed, uforudsigelighed og uvidenhed. Alt sammen noget, der er affødt af den ventetid, som asylansøgerne er underlagt, mens deres sag bliver behandlet. Hvordan ventetiden karakteriseres som et ustabil terræn for asylansøgerne på hotel Vigsø – og hvordan asylansøgerne formår at navigere i forhold til denne ventetid - er, hvad dette analyseafsnit vil søge svar på.

En særlig forståelse af tid

Tiden får en anden – om end mere særlig - betydning i det øjeblik, man zoomer ud og anskuer asylansøgenes tilværelse. Her er det af mindre betydning, hvordan asylansøgerne fordriver tiden til hverdag og hvilke tanker og følelser, der er forbundet dertil. I tilværelsen som asylansøger får tiden en mere abstrakt betydning i form af den tid, som bruges på at *vente* – ikke bare den enkelte dag,

men i løbet af hele processen, hvor dagene smelter sammen og asylansøgerne blot venter på deres afgørelse.

I det forrige afsnit blev vi klogere på tiden i et hverdagsliv, hvor tiden ikke synes at blive tillagt en særlig betydning. Om det er mandag, tirsdag eller onsdag er i og for sig ligegyldigt. Men i de tilfælde, hvor tiden på ingen måder er ligegyldig, når man er asylansøger, er de tidspunkter, der knytter sig til spørgsmålene: hvornår får jeg svar? Hvornår skal jeg til mit næste interview? Disse tidspunkter er tider, hvor deres sag runder nogle vigtige milepæle, og som kan sætte bekymringerne om den resterende ventetid lidt i behold. Men svaret på de ovenstående spørgsmål er en mangelvare og asylansøgerne sidder tilbage med en erkendelse af, at svaret lader vente på sig. Denne kendsgerning lader sig tydeligt bemærke i en samtale med Salim, der fortæller, at han de sidste par måneder har gået og ventet på et brev, der vil oplyse ham om, hvornår han skal til det næste interview. Når vi spørger ham, hvornår han forventer at modtage dette brev, trækker Salim på skuldrene og svarer med en karakteristisk opgivelse i stemmen; *"one day, one week, one month – i don't know"* (Bilag B, feltnoter:62).

For asylansøgerne på hotel Vigsø bliver tiden således noget, som de hverken har kontrol over eller som de kan finde mening i. Det eneste, der betyder noget, er tidspunktet, hvor asylsagen når dens afslutning og de får et svar, der kan ændre deres liv til det bedre såvel som til det værre. Men ventetiden er uforudsigelig og tiden i mellem *"is worth nothing"*, som Amir beskriver det (Bilag B, Amir:6). Ventetiden på hotel Vigsø får en plads i asylansøgernes bevidsthed, som fylder tilværelsen med en række bekymringer og frustrationer på samme vis, som Brekke konkluderede i hans studie om asylansøgere i Sverige. At tiden ikke har nogen værdi, som Amir forklarer det, kan forstås på den måde som Brekke beskriver som en følelse af, at være 'lost in time'. En konsekvens af at tiden går, men at dagene, ugerne og månederne ikke adskiller sig fra hinanden – og vigtigst af alt; situationen er uændret.

At være fanget i en limbo-tilstand

Ventetiden giver ligeledes mulighed for at betragte asylansøgerne på hotel Vigsø som værende i en limbo-tilstand. De har forladt deres hjemlande og befinder sig nu på et hotel, der enten kan åbne dørene til et liv i Danmark eller give dem en returbillet til landet, de kom fra. Hotellet bliver det fysiske rum for stedet midt i mellem. Essensen af limbo-tilstanden kommer tydeligt til udtryk, når

Amir siger, at ”... *it's a matter of fact that you cannot escape from that world they put you in... in the end we should say that it's really an open prison..that you can never escape off. Only if you get positive, then you have your life..and if you have negative or they deport you..*”(Bilag B, Amir:24).

Den eneste måde, hvorpå den enkelte asylansøger kan bryde ud af limbo-tilstanden, er ved at handle ud fra hans færdigbehandlet asylansøgning – ligegyldig om denne tilgodeser asylansøgerens ønske om at få opholdstilladelse eller ej. Tiden her i mellem er svævende, og kontrollen er ude af hans hænder ligegyldig, hvor stort behovet er for at bryde ud af de kæder, der lænker ham til situationen. At asylansøgerne har forladt 'there' men ikke fuldt er ankommet 'here', men befinder sig 'betwixt and between' – som Victor Turner betegner det – kommer tilmed til udtryk i de observationer, vi har gjort os i løbet af feltarbejdet. På forskellige måder mener vi at kunne argumentere for, at asylansøgerne lever 'i et land i et land'. I Vigsø bor der, som nævnt gentagne gange, kun en håndfuld danskere. Byens befolkning er imidlertid udgjort af asylansøgere fra forskellige steder i verden – dog primært fra Kurdistan. I løbet af feltarbejdet påpeger flere, hvordan dét at være omringet af mennesker, der ligner en selv på hudfarven og det mørke hår, og at flere taler det samme sprog som én selv, bevirker til en følelse af, at man ikke rigtigt befinder sig i Danmark. Dette giver Amir tilmed udtryk for i interviewet (Bilag B, Amir:6). Hvis man så sig omkring, kunne man i princippet ligeså vel tro, at man var et sted i Kurdistan, hvis ikke det var for det danske kolde vejr, der afslørede den sande lokalitet. Men asylansøgerne er ikke hjemme og de er ikke i Danmark – det føles ikke sådan i det daglige, og lokaliteten i de ydre kanter af Danmark bidrager heller ikke til oplevelsen af, at være en del af det danske samfund. Og at vælge at flygte og indtræde i en limbo-tilstand er en mental stor udfordring, som er nær umulig at sætte sig ind i, når Anas beskriver følelsen om, at forlade de vante rammer for i stedet at træde ind i det uforudsigelige; *"Imagine that you leave all that you had – life, your family, your job, your home. Leaving and being a refugee is really hard to do"* (Bilag B, Anas:40). De følelsesmæssige konsekvenser ved at forlade ens hjemland for det uvisse understreger limbo-standen, når Anas fortsat beskriver, hvordan han er nødsaget til at blive i Danmark og håbe på opholdstilladelse til trods for, at han stadig også har et ønske om engang, at være i stand til at vende tilbage til hans hjemland (Bilag B, Anas:38). Anas' følelsesmæssig tilstand er dermed også fanget mellem et ønske om at være begge steder – men uden rigtigt at være nogle af delene. Og alt Anas i øjeblikket kan gøre, er, at vente på, at han kommer ét af stederne hen.

Ventetidens konsekvenser

Fra det tidspunkt hvor asylansøgerne beder om asyl bliver de ufrivilligt deltagere i 'the waiting game', og bevidstheden omkring dette indtræffer hurtigt. Amir forsøger at tale på alle asylansøgers vegne, når han forklarer, hvordan præmissen ved at søge asyl er, at man på ubestemt tid må lægge beslutningen i andres hænder, og følge spillets regler. Men spillet falder aldrig til asylansøgenes fordel. Tværtimod sidder asylansøgerne konstant med de dårlige kort, der gør det vanskeligt at følge spillet, såvel som at få kontrol og overblik over situationen, de befinder sig i.

“They [asylansøgerne] really start to like from the beginning.. They understand that nothing could change and they cannot do anything besides waiting. Waiting is killing.. It’s like a virus going through your body. Wait, wait, wait, wait, wait. So they start to be so bored and you will start to lose hope and you will start to have nightmares and you will start to look so much negative” (Bilag B, Amir:8).

Ud fra Amirs beskrivelse fremstår ventetiden som et altoverskyggende element i asylansøgenes tilværelse, som sætter dem ude af stand til at gøre andet end blot at vente. At vente bliver dermed asylansøgenes primære beskæftigelse på hotel Vigsø. Alt andet i asylansøgenes liv går i denne periode i stå. Frustrationen ved denne ventetid er ikke til at undgå at bide mærke i, når Amir med sine gentagelser af ordet 'wait' understreger, hvordan tilværelsen som asylansøger udelukkende centrerer sig om at vente – uden at vide, hvornår denne ventetid ophører. Det faktum at de ikke ved, hvor længe denne ventetid vil vare ved, skaber en uvidenhed og uforudsigelighed, som skader asylansøgenes psykiske og fysiske tilstand. Som Amir fortæller, så føles ventetiden som en virus, der går igennem ens krop. Virussen bliver et symbol på ventetiden, der dræner asylansøgenes kroppe og sind for energi, og hvor ventetidens bivirkninger kommer til udtryk i tabet af håb og ændringer i deres ellers positive tilgang til livet og den situation, de sidder i. I stedet bliver de rastløse og som tiden går, forstærkes frustrationerne og usikkerheden omkring, hvad fremtiden bringer.

Usikkerheden udvikler sig i nogle tilfælde til en decideret frygt for, hvad der vil ske med ens sag. Asylansøgerne vil til hver en tid gøre deres bedste for at spille deres kort rigtigt, når de er til interviews med myndighederne. De har styr på identitetspapirer og de dokumenter, der beviser deres ret til asyl. Men den lange ventetid på svaret gør, at de i nogle tilfælde begynder at frygte og

tvivle på udkommet og dette til trods for, at de mener, at de har en god sag (Bilag B, Amir:19-20). For andre er ventetiden den evige barriere for at kunne genforenes med ens familie. I Darans tilfælde synes ventetiden at have en vis fortærende effekt, idet han giver ventetiden skylden for, at der går lang tid før, at han igen har mulighed for at se sin datter (Bilag B, Daran:26).

For yderligere at forstå ventetidens konsekvenser, som de viser sig i vores empiri, finder vi inspiration hos Craig Jeffrey, som er professor i humanistisk geografi. Jeffrey påpeger, hvordan ventetid er en naturlig del af det moderne samfund, men at denne ventetid som oftest er begrænset, som man oplever det i eksempelvis en trafikø eller i lægens venterum (Jeffrey, 2008:954). I stedet stiller han sig undrende overfor betydningen af længerevarende ventetid. En ventetid hvilken han definerer som 'chronic waiting'. Jeffrey identificerer i sit studie fire idealtypiske følelser og/eller følger ved længerevarende ventetid; *overskud af tid*, *øget uvished/spænding*, *mistet tid* samt *panik og passivitet*. Disse hverken udelukker hinanden og oplevelsen af hver enkelt idealtipe varierer fra person til person (Jeffrey, 2008:955). Man kan særligt argumentere for, at de tre førstnævnte følger af længerevarende ventetid, lader sig identificere i nærværende speciale. En almindelig hverdag består typisk af en betryggende forestilling om, hvordan den enkelte hverdag vil forløbe, og hvornår bestemte aktiviteter skal foregå og i hvilken rækkefølge. Når hverdagen ikke længere er forudsigelig på samme vis kan overskuddet af tid og manglen på struktur føles som en 'forbandelse' eller 'byrde' (Jeffrey, 2005:955). Denne forståelse af overskud af tid lader sig på mange måder vise sig i særligt Amirs skeptiske fremstilling af, hvordan ventetiden bliver en virus, der overtager kroppen og sindet. Det kan forekomme paradoksalt at anvende betegnelsen uforudsigelig i forhold til asylansøgernes hverdag og tilværelse, idet disse personer netop oplever gentagelse på gentagelse, som det blev fremhævet i det tidligere afsnit omhandlende tiden i et hverdagslivsperspektiv. Når vi betegner asyltilværelsen som uforudsigelig, så gøres dette med udgangspunkt i, at fyrene alle befinder sig i en situation, hvor de venter på svar fra myndighederne enten i form af et nyt interview eller en endelig afgørelse. Tilværelsen bliver derfor uforudsigelig, fordi ingen ved om netop denne dag bringer nyheder med sig fra myndighederne – en nyhed, der uundgåeligt vil komme en dag.

Byrden kommer ligeledes til udtryk i form af de verbale udsagn såvel som kropslige indikationer for, at de har svært ved at fordrive og strukturere den enkelte dag fornuftigt grundet manglende muligheder for at udfolde og engagere sig i arbejde eller andre aktiviteter. At asylansøgerne holdes hen i en øget uvished er ligeledes karakteristisk for asylansøgerne i Vigsø og er hidtil blevet

påpeget gentagne gange. Uvisheden følger asylansøgerne dagligt og er hele essensen i Salims tidligere udtalelse om, at han aldrig ved om, han får svar i morgen, om en uge, en måned eller om der går længere tid. Uvisheden bidrager til en længsel om vished, hvilken de blot venter på at få indfriet. Men ventetiden betyder også, at en masse tid går tabt for asylansøgerne og en frustration over, at ens liv går i stå. Særligt de yngre asylansøgere på hotellet udviser et ønske om, at starte familie, få en uddannelse og for alle gælder et ønske om at påbegynde et nyt liv. Deres nuværende situation afholder dem fra at realisere disse ønsker, hvilket sandsynligvis medfører en følelse af mistet tid, de ikke kan få igen.

Asylansøgernes måde at håndtere ventetiden

Tidligere brugte vi spilmetaforen til at understrege de svære odds, som asylansøgerne kæmper mod i forhold til at vinde 'the waiting game'. Da ventetiden fylder så meget i asylansøgernes tilværelse og bevidsthed, kan man argumentere for, at asylansøgerne næsten er dømt til at tabe spillet på forhånd, medmindre de formår at skabe deres egne kriterier og regler for, hvordan de kan – hvis ikke vinde – så i det mindste lide det mindst mulige nederlag.

Udover at sammenligne ventetiden med en virus, beskriver Amir også, hvordan ventetiden føles som om, at man kigger ned i ét sort hul. En følelse, der medfører frustrationer og stress. For at undgå at trækkes helt ned i de psykiske konsekvenser, som ventetiden kan føre med sig, har asylansøgerne fundet forskellige måder, hvorpå de kan navigere i – og dermed håndtere – ventetiden, så de får det bedst mulige ud af den svære situation, de befinder sig i. I denne henseende trækker vi endnu engang på Certeaus forståelse af, at individet er taktisk i dets navigering.

Acceptér situationen

Selvom ventetiden er udmattende og asylansøgerne tripper for at få et kendskab til, hvor lang tid der vil gå, før de vil kunne spotte en afslutning ude i horisonten, er en af asylansøgernes navigationstaktikker at lære at indfinde sig med og acceptere, at ventetiden er uvis. Amir sammenligner ventetiden med at kigge ned i ét sort hul, og jo længere tid man kigger ned i det, jo mere stresset vil man blive. En af Amirs måder at håndtere ventetiden på er, at acceptere det faktum, at ventetiden er uforudsigelig, og at han ikke har nogen indflydelse på, hvornår afgørelsen vil falde. Frem for at dvæle ved tanken om at vente, og lade sig gå psykisk ned af de konsekvenser, der er forbundet hermed, forsøger han at fokusere på andre positive ting, hvilket kommer til udtryk i følgende udtalelse: *"it is better that you put it [bekymringerne om asylansøgningen] out of your*

mind and just.. okay, spend your life, spend your money, spend your time, just let it go and we will see what happen” (Bilag B, Amir:7).

Oprethold håbet og forventningerne

Andre dage kan frustrationerne ved ventetiden være tæt på at sætte en stopper for asylansøgenes håb for fremtiden. Men håbet bliver aldrig helt slukket. For asylansøgerne er håbet og forventningerne til, hvad fremtiden bringer tværtimod en anden taktik, som de bruger til at navigere med i forhold til ventetiden.

Daran har en klar forventning om, at hans asylsag bliver accepteret, og at han får lov til at blive i landet. Han har tidligere fået opholdstilladelse i Tyrkiet, hvorfor han føler sig sikker på, at dette også bliver tilfældet i Danmark (Bilag B, Daran:27). Denne forventning gør, at Daran slapper mere af og at han kan håndtere ventetiden på mere konstruktiv vis. Selvom at Daran tidligere har givet udtryk for frustrationerne ved, at ventetiden forsinker ham i at blive genforenet med sin datter, så formår han samtidig at vende ventetiden til noget positivt. Daran har i sin fortid haft problemer med narkotika, og i Tyrkiet levede han et hektisk liv, hvor han arbejdede 17 timer i døgnet for at få tag over hovedet og mad på bordet. Et liv, der på mange måder ledtes i en negativ retning. Efter Daran flyttede ind på hotellet i Vigsø, har han haft mulighed for at reflektere over og få styr på, hvad han ønsker med sit liv. Og ventetiden på hotel Vigsø har, ifølge Daran, gavnnet denne proces (Bilag B, Daran:33).

For alle asylansøgerne gælder det tilmed, at håbet bruges til at navigere igennem en tilværelse, hvor ventetiden er altdominerende. En taktik, som er nødvendig for at 'overleve', som Anas beskriver det: *“human being stays alive with hope. Hope for human being is like wind for the birds”* (Bilag B, Anas:35). Men håb og forventninger involverer en vis ambivalens. For med håbet og høje forventninger til fremtiden følger der en stor risiko for, at asylansøgerne kan blive slemt skuffet, hvis ikke deres asylsag får den ønskede afslutning. Ikke desto mindre giver asylansøgerne udtryk for, at risikoen er værd at løbe, da det er nødvendigt at have håbet intakt i håndteringen af den usikre situation.

At håb bliver brugt som et navigationsredskab er tilmed velkendt i studiet *“We Wait for Miracles’: Ideas of Hope and Future among Clandestine Burundian Refugees in Nairobi”*, som er udført af lektor Simon Turner fra KU, som blandt andet forsker i migration. Heri argumenterer han for, at

håbet er et nødvendigt redskab for at flygtninge i Nairobi kan navigere i en usikker nutid og frem mod en uvis fremtid. Dertil mener han, at et usikkert terræn og en uforudsigelig fremtid er en forudsætning for, at håbet i det hele taget kan opstå. Når man som flygtning *håber* på bedre livsvilkår vil man aktivt bruge dette håb som et middel til at navigere mod en bedre fremtid, der er forskellig fra ens fortid og nutid (Turner, 2015:174). Ifølge Simon Turner er det igennem flygtningenes håb, at de kan bevæge sig frem og tilbage mellem nutiden og forestillinger om en alternativ fremtid end den, de nutidige usikre livsvilkår ellers umiddelbart tilbyder - for derefter at justere nutidens handlinger i et forsøg på at opnå denne forestillede bedre fremtid (Turner, 2005:177,189). Men hvad indebærer håbet for fremtiden helt præcis? I studiet finder Simon Turner frem til to former for håb om fremtiden, som flygtningene gør sig og som tilmed er interessante i dette speciales øjemed. Håbet kan være 'goal-oriented', hvor flygtningene har et konkret håb for fremtiden – dette være sig at lære at sy for at i fremtiden at kunne få et arbejde som syerske, som det eksempelvis fremgår i Simon Turners studie. I dette speciales tilfælde er det nærliggende at identificere opholdstilladelse som det mål-orienteret håb, men håbet kan også være af mere abstrakt karakter. Den mere abstrakte form for håb kalder Simon Turner for 'open-ended', hvor selve håbet er vanskeligt at definere som andet end "*the opposite of their present life: a life without suffering*" (Turner, 2005:176). Tidligere har vi påpeget, at asylansøgerne i Vigsø ikke fortæller meget om deres forestillinger om fremtiden, hvilket muligvis har noget at gøre med den usikkerhed og uforudsigelighed, der er forbundet hermed. I forhold til disse asylansøgere er det derfor svært at vurdere, hvorvidt deres håb særligt skal lade sig forstå som værende mål-orienteret mod at få opholdstilladelse eller om håbet 'strækker' sig længere end som så. De to forskellige former for håb udelukker sandsynligvis heller ikke hinanden. I nogle tilfælde fortæller asylansøgerne, at de konkret håber på et positivt svar fra myndighederne. Men når Anas refererer til håbet som værende det, der holder mennesket i live, må man samtidig formode, at håbet tilmed knytter sig til fremtiden, der også ligger *efter* selve opholdstilladelsen – et håb, der relaterer sig til ønsket om en bedre fremtid, hvad end dette 'bedre' indebærer.

Opsamling

Asylansøgernes relation til tiden i et tilværelsesperspektiv er i høj grad præget af usikkerhed og ustabilitet, hvilket primært er forårsaget af limbo-tilstanden, som de befinder sig i, mens de afventer svar på deres asylansøgning. Denne ustabilitet og usikkerhed forplanter sig i deres bevidsthed, og følger dem i deres generelle tilværelse som asylansøgere. Hvor hotellet som institution – jævnfør forrige kapitel – er en del af terrænet, så er asylansøgernes relation til tiden i deres tilværelse også

en del af terrænet, om end denne relation udfolder sig i asylansøgernes bevidsthed frem for i deres fysiske omgivelser. Ventetiden bliver i denne henseende et symbol på, hvordan terrænet asylansøgerne befinder sig i, konstant er i bevægelse og derved flytter dem i en retning, som de ikke selv kan bestemme. I metaforisk forstand kan asylansøgernes ventesituation sammenlignes med den skibbrudne, der båret af havet driver i en retning, han ikke selv er herre over. Men hvordan navigerer asylansøgerne i forhold til et terræn præget af usikkerhed og ustabilitet og uden nogen form for indflydelse på, hvor terrænet bærer dem hen?

Én måde, hvorpå asylansøgerne navigerer i forhold til ustabiliteten og usikkerheden, er ved bevidst at forsøge på ikke at tænke på asylansøgningen og derved acceptere, at de befinder sig i en situation, som i høj grad er ude af deres hænder. Denne måde at navigere på er ikke et udtryk for en negligering af situationen, men er nærmere et udtryk for en erkendelse af, at de ikke kan stille noget op mod ventetiden. Ganske som den skibbrudne, der knuger sig til tømmeret og erkender, at havet bærer ham i en retning, som han ikke selv kan bestemme. Gennem erkendelsen af, at de ikke kan gøre noget ved situationen undgår asylansøgerne de psykiske konsekvenser, der følger ved at tænke meget på deres sag uden mulighed for at fremskynde processen. En anden måde, hvorpå asylansøgerne navigerer i denne kontekst, er ved at knytte sig til håb – et håb om dels et positivt udfald i asylansøgningen, men også et håb om generelt en bedre fremtid. Med denne måde at navigere på knytter håbet sig således både til deres umiddelbare situation i nutiden, hvor de håber på at modtage opholdstilladelse, og samtidig er håbet ligeledes knyttet til fremtiden, om end det ikke fremgår entydigt, hvad asylansøgerne i denne henseende præcis håber på. Håbet fremstår derved som et glimrende eksempel på, hvordan navigation i et usikkert terræn både finder sted i forhold til nutiden og fremtiden – ganske som en sømand på havet, der navigerer i forhold til terrænet, der viser sig for ham og samtidig i forhold til målet i horisonten, der endnu ikke er i syne.

Midlertidigheden

Som afslutning på asylansøgernes relation til tiden vil vi i det følgende bearbejde en navigationstaktik, der vinder indpas i såvel hverdagslivet som i asylansøgernes tilværelse generelt. Denne navigationstaktik knytter sig til erkendelsen af, at terrænet, som de befinder sig i, blot er midlertidig.

Asylansøgerne på hotel Vigsø *er* bevidste om, at deres situation er midlertidig. De ved, at de ikke skal bo på hotellet i Vigsø resten af deres liv, og at der kommer en dag, hvor de kan fralægge sig

prædikatet som 'asylansøgere'. Derfor får prædikatet heller ikke altid lov til at gøre sig synderligt bemærket på asylansøgernes egen selvopfattelse. Der hersker naturligvis ikke nogen tvivl blandt asylansøgerne om, at de i øjeblikket *er* asylansøgere, men deres identiteter virker ikke til at lade sig skræmme heraf. Daran understreger i forbindelse hermed, at han ikke tænker om sig selv som værende en asylansøger. Tværtimod anser han sig selv som værende en fri mand, der har muligheder på lige fod med almindelige danskere (Bilag B, Daran:32). Darans optimisme hænger muligvis sammen med det faktum, at han er overbevist om, at han får opholdstilladelse i Danmark, hvorfor opholdet på hotellet blot kan anses som et midlertidigt springbræt, der skal føre ham videre i processen, så han kan udleve sit liv som den frie mand, han allerede anser sig selv som. Amir er på forhånd ligeledes – inden sagens afslutning – begyndt at pakke 'asylansøgeridentiteten' væk og fundet en måde, hvorpå han kan undslippe følelsen af at være asylansøger. Her trækker han på de erfaringer, han har gjort sig, når han har rejst rundt i Danmark for sine opsparede lomme penge. Her opdagede han, hvordan oprigtig interesse i at integrere sig og interagere med danskere gør, at almindelige danskere ikke vil opfatte ham som en asylansøger, men at "*they will just see you like one of them*" (Bilag B, Amir:21). En erfaring, som Amir tager med sig tilbage på hotellet og som gør, at han begynder at tage afstand fra at betragte sig selv som asylansøger. For både Daran og Amirs tilfælde gælder det dermed tilsyneladende, at de – qua bevidstheden om at de kun er asylansøgere i en midlertidig periode - derfor ikke vil lade prædikatet påvirke deres selvopfattelse mere end højst nødvendigt i mellemtiden.

Bevidstheden om, at tilværelsen og opholdet på hotel Vigsø er midlertidig, bliver tilmed et værktøj, de aktivt benytter sig af i deres navigation med terrænet. Vi har tidligere påpeget, hvordan man som asylansøger på hotel Vigsø er underlagt og afhængig af institutionens rammer på forskellige måder – her i blandt af bussen og lomme penge. Asylansøgerne har ikke lagt skjul på, at dette kan afføde en vis frustration og følelse af tab af kontrol, men vi er senere blevet opmærksomme på, at tanken om midlertidighed bliver en måde hvorpå, de lærer at håndtere det selvsamme. Når snakken falder på Darans begrænsninger i hans tilværelse på hotellet, kommer betydningen af midlertidigheden klart til udtryk: "*I think.. It [begrænsningerne] gives me a bad feeling but I.. I think I should endure it for my future and my daughter's future so I can handle it [...] I endure it because it's not forever*" (Bilag B, Daran:32). I følge Anas er der også en grænse for, hvor længe man kan holde ud til at leve som asylansøger på hotel Vigsø (Bilag B, Anas:32), hvorfor midlertidigheden må betragtes som at være en af asylansøgernes – hvis ikke den - vigtigste navigationstaktik.

Men midlertidigheden kommer også til udtryk på anden vis end blot gennem asylansøgernes udtalelser. I løbet af feltarbejdets observationer indså vi, hvordan midlertidigheden ligeledes viser sig gennem asylansøgernes handlinger i hverdagen og beklædningsgenstande. Den første dag, hvor vi ankommer til hotellet, er der koldt og gråt, og vi følger den første danskundervisning i vores jakker lynet helt op. Synet af asylansøgerne i lokalet, der sidder i t-shirts og shorts, får os til at fryse endnu mere. Hvad vi ydermere ikke kan undgå at bemærke - og som særligt fanger vores interesse - er asylansøgernes fodtøj. Enten er de hoppet i et par klipklapper eller også i sko, hvor hælen er trådt helt ned, således skoen hurtigt er til at få af og på. For ingen af asylansøgerne gælder det, at skoen er taget ordentlig på, og at snørebåndene er ordentlig bundet. Når vi de efterfølgende dage går rundt på hotellet opdager vi, at det er en gentagende tendens, at ingen tager deres sko ordentlig på. Karakteristisk for alle skoene, der står foran værelsesdørene, er, at de har hælene trådt ned i sådan en grad, at skoene afslører at have ændret sine forme permanent. Klipklapperne og særligt skoene med de nedtrykte hæle, mener vi, at kunne betragtes som et symbol på den midlertidighed, der hersker på hotellet i hverdagen. Midlertidighed i form af at, asylansøgerne sikrer sig, at de nemt og hurtigt kan skifte mellem at opholde sig ét sted og et andet. Dette oplever vi særligt gør sig gældende mellem værelset, hvor man kan være alene og opholdsrummet, der tilbyder socialt samvær. På hotellet i Vigsø er det ikke unormalt, at asylansøgerne jævnligt går frem og tilbage mellem værelset og opholdsrummet – også ofte uden at være nogle af stederne i ret lang tid af gangen. Opholdene hvert enkelt sted er således midlertidige. Og skoen med den nedtrykte hæl bliver det fysiske symbol på - og bevis for, at asylansøgerne vil have hurtig mulighed for at skifte mellem at være henholdsvis på værelset og uden for disse vægge. Dét at de ikke tager deres sko ordentlig på kan dermed også være et udtryk for, at de ikke har intentioner om at opholde sig i eksempelvis opholdsrummet i særlig lang tid af gangen. Denne måde at bære skoene på kan muligvis på et større plan tolkes som et udtryk for en parathed til at bevæge sig videre – ganske som det kan siges at gøre sig gældende for deres tilværelse som asylansøgere på hotel Vigsø. Dermed bliver midlertidigheden en – måske ubevidst – taktik til at navigere i hverdagen, hvor asylansøgerne selv tager styringen over, hvor de har lyst til at befinde sig og vigtigst, hvor længe. Med midlertidigheden har asylansøgerne dermed en enestående mulighed for at tage magten over tiden for et øjeblik.

Kapitel III – Relation til hinanden

Det er kendetegnende for livet på hotellet, at asylansøgerne altid er omgivet af hinanden. I denne sidste analyse vil vi fokusere på asylansøgernes relation til hinanden. Udover at tilbringe hverdagen og tilværelsen i et terræn, der er udgjort af hotellet som institution og en særlig forståelse af tiden, så er *de andre* asylansøgere også en del af terrænets rammer, som asylansøgerne skal navigere i forhold til. For at opnå indsigt i relationerne mellem individerne på hotellet vil vi stille skarpt på fællesskaber, der eksisterer på hotellet i Vigsø, hvilket mere specifikt vil gøres ved at forstå fællesskaber blandt asylansøgerne som såkaldte *epistemiske fællesskaber*. Indledningsvis vil der kort kommenteres på, hvorledes det er muligt at identificere fællesskaber blandt asylansøgerne, der bygger på religion og nationalitet. Dernæst vil fokus udelukkende være rettet mod det tvungne fællesskab, som alle asylansøgerne er en del af qua deres status som asylansøgere. Dertil vil vi fremanalysere interne regler og normer, der gør sig gældende indenfor fællesskabet, idet disse har en særlig betydning for den måde, som asylansøgerne navigerer i forhold til hinanden. Disse regler og normer anvendes af asylansøgerne som taktikker i deres navigation med denne del af terrænet. Et epistemisk fællesskab er ydermere kendetegnet ved, at medlemmerne skaber et produkt og en særlig viden i dette fællesskab. Analysen vil derfor afsluttes ved at præsentere, hvilket produkt og viden, som asylansøgerne skaber i det tvungne fællesskab.

I løbet af vores tid på hotellet tegner der sig et billede af, at de farsi-talende asylansøgerne for det meste taler med hinanden og i mindre grad med de arabisk-talende. Umiddelbart kunne man forstå dette som, at asylansøgerne samler sig i fællesskaber qua deres sproglige færdigheder. Man kan dog argumentere for, at dette ikke indikerer en skabelse af et decideret *epistemisk fællesskab* med alt hvad et sådan indebærer, men mere en simpel indikation på et *venskab*, der logisk dannes på baggrund af, hvem man kan tale med. Det samme synes at gøre sig gældende i forhold til religion på hotellet. Muslimerne omgås for det meste hinanden og de, som er ateister ligeså. Daran, som er ateist, fortæller i denne sammenhæng, at han til tider undgår at omgås muslimerne, idet han føler, at muslimerne nogle gange dømmer ham for hans manglende religiøse tro (Bilag B, Daran:29-30). Men de religiøse forskelligheder mellem asylansøgerne er ikke noget, der gør sig tydeligt bemærket på hotellet i løbet af feltarbejdet. Hverken i form af at muslimerne *kun* taler med hinanden eller at der forekommer særlige regler, normer og værdier, som kun tilfalder muslimerne. Daran fortæller endvidere også, at religion på hotellet generelt ikke er noget problem (Bilag B, Daran:30). Nationalitet og religion lader således ikke til at danne grobund for særlige epistemiske fællesskaber

på hotellet, hvori der dannes særlige regler og værdier, der adskiller sig fra de resterende asylansøgere. Tværtimod synes det blot at være en indikation på, at nogle finder sammen i venskaber grundet fælles interesser eller andre ligheder – på samme måde som de asylansøgere, der ofte omgås hinanden i opholdsrummet qua deres fælles interesse for eksempelvis billard. Forinden feltarbejdets påbegyndelse havde vi en formodning om, at andre former for fællesskaber ville gøre sig gældende på hotellet i Vigsø – dette eksempelvis enten i form af nationalitet eller religion. Med udgangspunkt i, hvad der netop er blevet præsenteret, findes disse 'fællesskaber' ikke at være af så udpræget karakter, som vi havde forestillet os.

Det tvungne fællesskab

I specialets problemfelt blev det fremhævet, hvordan asylansøgerne på hotellet per se er en del af ét og samme fællesskab, hvad vi kalder et *tvunget* fællesskab. Indlemmelseskriteriet i dette er en status som asylansøger bosat på hotellet. For fællesskaber gør det sig ofte gældende, at nogle medlemmer tager større del i fællesskabet end andre. Med belæg i indlemmelseskriteriet samt det faktum, at asylansøgerne altid omgås hinanden, så findes det ikke umiddelbart muligt i nærværende speciale at identificere, hvorvidt alle fyrene på hotellet engagerer sig lige meget i dette fællesskab – derfor betegnelsen et *tvunget* fællesskab. I interviewet med Amir bliver vi dog gjort opmærksomme på, hvordan én asylansøger har forsøgt – implicit – at melde sig ud af dette fællesskab. Under en samtale omhandlende privatliv på hotellet fortæller Amir, hvordan det er lykkedes en enkelt af asylansøgerne på hotellet at opretholde en form for privatliv om hvilket han fortæller:

"I can tell you there is one and he succeeded on it [at opretholde et privatliv] actually. One from Malta, he is an old man and for me I think he lives like.. It's awkward and like a strange life, where he just go in his room all the time and the only time he goes out is just to make food. So he is not socialized with others (...)" (Bilag B, Amir:9).

Personen som Amir beskriver i citatet ovenfor forsøger at opretholde et privatliv og dermed en distance til de andre asylansøgere, hvilket i denne sammenhæng kan tolkes som et forsøg på at melde sig ud eller engagere sig så lidt som overhovedet muligt i det tvungne fællesskab. Men hvis dette fællesskab er noget, der i en vis grad trækkes over hovedet på asylansøgerne på hotellet, hvordan kan vi så opnå indsigt i engagementet i dette fællesskab? Når vi tænker om fællesskaber som epistemiske fællesskaber, så hersker der i disse et form for 'regelsæt', hvilket tidligere i nærværende speciale blev præsenteret ved hjælp af professor i politisk videnskab, Peter Haas. Hvis

vi prøver at se nærmere på hvilke regler, der synes at gælde – og endnu vigtigere – hvorvidt disse regler overholdes blandt medlemmerne af fællesskabet, så kan disse to parametre muligvis være med til at give en indikation på engagementet i dette tvungne fællesskab. Det er tidligere i nærværende speciale blevet påpeget, hvordan den sociale interaktion asylansøgerne imellem primært finder sted i hotellets opholdsrum, mens den enkelte asylansøgers værelse bliver rummet, hvor man kan trække sig tilbage og være (næsten) alene. Netop denne tilbagetrækning til værelserne er noget, som vi gennem interviewene har forsøgt at opnå nærmere indsigt i. Med henblik på regler, der hersker i det tvungne fællesskab, bliver tilbagetrækningen til værelset relevant. Anas fortæller eksempelvis, hvordan det er kendetegnende for kurderne på hotellet, at de bevidst forsøger at opretholde en smilende facade udadtil, mens bekymringer, man måtte gøre sig, forsøges holdt i skjul for de andre asylansøgere (Bilag B, Anas:35). Bekymringer er, ifølge Daran, noget man tager med ind på sit værelse for ikke at belemrer de andre med disse (Bilag B, Daran:28). Det skal i denne sammenhæng fremhæves, at Daran ikke er kurder, hvorfor Anas' udsagn umiddelbart også synes at gøre sig gældende for asylansøgere, der ikke er af kurdisk oprindelse. Med til det tvungne fællesskab følger der således en regel om, at bekymringer og andre personlige anliggender er forbeholdt værelsets fire vægge, og er derfor ikke noget, som de andre asylansøgere skal *blande* sig i.

Udover førnævnte synes yderligere én og ganske central såkaldt 'regel' at gælde i det tvungne fællesskab. I løbet af feltarbejdet støder vi flere gang på denne regel, eksempelvis da vi tager med Anas og Salim til Hanstholm for at handle ind. Da vi sidder og venter på bussen udenfor hovedcentret i Hanstholm forsøger vi at spørge ind til, hvorvidt de to fyre ville have interesse i at deltage i nogle interviews, der vil blive foretaget i slutningen af vores tid på hotellet. Vi forsøger at afdramatisere den eventuelle interviewsituation ved at forklare, at der nærmere er tale om en samtale, og at såfremt de ikke ønsker at berette om visse aspekter af deres tilværelse, så skal de blot gøre os opmærksomme herpå. Mere specifikt siger vi, at det ikke vil være et interview, der har deres asylsag som omdrejningspunkt. I forbindelse med denne snak fortæller Salim og Anas, at man ikke taler med andre om sin asylsag. Salim finder google.translate frem på sin telefon og skriver et ord på farsi og frem kommer ordet 'fortroligt'. Sagen som noget fortroligt, man ikke deler med andre af asylansøgerne, får vi senere bekræftet gennem alle tre interviews (Bilag B, Amir:11, Daran:30, Anas:36). Undervejs i vores tid på hotellet er der dog enkelte af asylansøgerne, som fortæller os lidt om, hvorfor de er flygtet til Danmark og andre har endda også fortalt det til ansatte

på asylcentret. Denne regel synes derfor primært at gælde asylansøgerne i mellem – med andre ord, man taler ikke med andre asylansøgere om ens asylsag. Det forekommer umiddelbart paradoksalt, at netop dét ene karakteristikum, som binder *alle* asylansøgere på hotellet sammen samtidig er én af de få ting, som de holder for sig selv. Med fare for at fremstå naiv, var dette kendetegn ved fællesskabet noget, der overraskede en hel del. I nærværende speciale kan vi derfor ikke undgå at stille os yderligere spørgende overfor tilstedeværelsen af en sådan regel i et tvunget fællesskab med alle af hotellets gæster som medlemmer. Det vil med andre ord sige, hvorfor holder hver asylansøger sin sag for sig selv?

Manglende tillid

I løbet af tiden på hotellet er vi stødt på flere interessante kendsgerninger ved hverdagslivet og tilværelsen som asylansøger på hotellet i Vigsø. Men hvad der skal vise sig at være en mulig forklaring på, hvorfor asylansøgerne holder deres sag for sig selv, er efter vores overbevisning, det mest interessante og overraskende fund, vi synes at have gjort os i den periode, hvor vi var en del af livet på hotellet. Umiddelbart gav tiden på hotellet, og de mange timer vi tilbragte med asylansøgerne et indtryk af dette fællesskab, som var de alle én stor familie. Anas bekræftede til dels denne opfattelse af asylansøgernes relation til hinanden og tilføjer desuden, at problemer af og til opstår mellem dem, men som i en familie, så lykkedes det dem at tage hånd om disse problemer (Bilag B, Anas:35-36). Der er dog noget, som ikke helt stemmer overens i forhold til denne opfattelse af asylansøgernes relation til hinanden, hvilket kommer frem, da snakken senere i interviewet med Anas falder på, hvorfor han ikke taler med andre om sin sag.

”Because we are frightened. For myself I am frightened for the Islamic republic in Iran. The government in Iran. I am afraid because may be if I share my case someone will tell someone in the government. It gives problem for my family” (Bilag B, Anas:36-37).

Anas’ udtalelse planter skår i det glansbillede, som vi hidtil havde haft af fællesskabet mellem asylansøgerne som en familie, hvor problemer kunne opstå, men altid blev løst. Hvad Anas implicit fortæller os, er, at der eksisterer mistillid mellem asylansøgerne – en mistillid, der i denne henseende finder næring i frygten. Denne manglende tillid bliver for Anas’ vedkommende årsagen til, at han ikke deler sin sag med andre asylansøgere. Han frygter for følgerne, såfremt regeringen i Iran skulle blive bekendt hermed. Men hvorfor er eksistensen af manglende tillid blandt asylansøgerne så overraskende et fund? Hvis blikket for en kort stund rettes mod andre studier af

asylansøgers tilværelse, er det muligt at genfinde mistillid – eksempelvis i et studie af asylansøgere på Bornholm, som vi tidligere i nærværende speciale har refereret til. Det er dog en anden form for mistillid, end hvad vi i nærværende speciales feltarbejdet har fundet. Antropologen Zachary Whyte der udarbejdede studiet på Bornholm, beskriver denne form for mistillid som noget, der synes at eksistere mellem myndighederne og asylansøgerne. Denne form for manglende tillid er et produkt af hele den måde, hvorpå myndighederne gennem interviews forsøger at klarlægge hver asylansøgers sande identitet. I denne proces opnår 'troværdighed' (credibility) enorm stor betydning for udkommet af sagsbehandlingen, hvilket får den konsekvens, at asylansøgerne føler sig mistroet af myndighederne (Whyte, 2011).

Tilstedeværelsen af mistillid *mellem* asylansøgerne forekommer overraskende, da vi med udgangspunkt i Whytes fund havde en antagelse om, at asylansøgerne nærmere ville føle sig mistroet af myndighederne. Dette synes i midlertidigt slet ikke at gøre sig gældende for fyrene på hotellet i Vigsø. Den form for mistillid, Anas giver udtryk for, er ikke den eneste, der hersker i dette tvungne fællesskab. Det er ydermere muligt at identificere en anden form for mistillid, der til en vis grad synes at skabe, hvad man kan kalde en 'every man for himself'-tilstand i det tvungne fællesskab. Ifølge Amir kan man ikke stole på de andre asylansøgere, hvilket bunder i, at alle bærer rundt på to ansigter. Han fortæller, hvordan folk udadtil opbygger en smilende facade, men hvis de får mulighed for at stikke én i ryggen, så vil de altid gøre det (Bilag B, Amir:10). Han fortæller i forlængelse heraf, hvordan en tidligere beboer på hotellet en aften forsøgte at drukne sine sorger i rødvin med det resultat, at andre asylansøgere kontaktede personalet på hovedcentret, fordi de mistænkte ham for at have taget stoffer. Dette satte en lavine i gang, og pludselig var politiet også til stede på hotellet. Han afslutter eksemplet med følgende kommentar:

"You get my point why I tell you, you cannot trust those people. So they [asylansøgere der kontaktede personalet] destroyed all his life here, he started to have opportunities and you know have his case but if they [myndighederne] see 'okay, he smokes' – the immigration or whatever the authorities say 'okay, he is a bad guy, we will not give him anything, we just bring him home (...)"(Bilag B, Amir:11).

Noget kan altså tyde på, at asylansøgerne – ifølge Amir – til tider kan have intentioner om at *ødelægge* hinandens sag, hvilket umiddelbart skaber konnotationer til en konkurrence, hvor

vinderne belønnes med en opholdstilladelse. Amirs eksempel omhandler ganske vist ikke oplysninger om vedkommendes asylsag, som det gjorde sig gældende i Anas' fortælling, men ikke desto mindre er det ikke utænkeligt, at situationer som denne får asylansøgerne til at frygte for, at andre kunne misbruge informationer om asylsagen, såfremt disse blev videregivet asylansøgerne imellem.

Mistænkeliggørelse af hinanden

Det tvungne fællesskab synes tilmed at være karakteriseret af en form for mistænkeliggørelse af hinanden, hvilket planter flere skår i glansbilledet af asylansøgerne som én stor familie. Ovenfor blev det fremhævet, hvordan asylansøgerne til tider synes at have intentioner om at ødelægge hinandens sag for derved at forhøje sine chancer for at vinde konkurrencen om opholdstilladelse. Hvis vi skal blive i denne konkurrencemetafor, så kan mistænkeliggørelsen af hinanden forstås som et udtryk for, at nogle asylansøgere forsøger at *snyde* for derved at stå bedre i forhold til at vinde førstepræmien i konkurrencen – en opholdstilladelse. Mistænkeliggørelsen fremstår meget tydeligt i interviewet med Amir, hvor han gentagne gange implicit giver udtryk for, at ikke alle har rent mel i posen (Bilag B, Amir:5, 8, 14, 15). Da vi beder Amir forklare, hvorfor man holder sin sag skjult for de andre, fortæller han blandt andet:

"A lot of people they come here and they pretend to change their religious [religion] and they never think about it in their country, they never do it, but they come here to pretend 'okay, we are not muslims, we are not Christian, so we should change it to 'I am not religious' or we change it to other religions' or whatever. They just pretend, they lie, they will be fake just to get stayment in Denmark. (...) I really hope that the authorities can really, like, find out those people (...) Cause they only come for benefits, there are more flygtninge in this world (...)" (Bilag B, Amir:12).

Ifølge Amir lyver nogle af asylansøgerne eksempelvis om, hvilken trosretning de bekender sig til, eftersom religiøs overbevisning er et parameter, der tilsyneladende i asylansøgernes optik synes at have stor indflydelse på udfaldet af asylsagen. Mistænkeliggørelsen af hinanden knytter sig altså til, hvorvidt de nu også er, hvem de udgiver sig for at være – en mistænkeliggørelse som nærmere synes at 'høre hjemme' hos myndighederne, hvis opgave blandt andet består i at undersøge asylansøgernes oprigtighed nærmere. Det bliver derved nærmere *sidemanden* end myndighederne, der fremstår som skurken i forhold til at modtage et positivt svar på asylansøgningen. Det ægte offer bliver i denne henseende de 'rigtige' asylansøgere, som Amir selv betegner dem.

Fremstillingen af sig selv som det ægte offer bliver tilmed forstærket af Amirs håb om, at myndighederne formår at gennemskue de asylansøgere, som lyver om deres historie og blot er kommet til landet med henblik på at tilegne sig goder.

Tilstedeværelsen af mistænkeliggørelsen blandt asylansøgerne kan muligvis være årsagen til, at Daran svarer som han gør, da han bliver spurgt til, hvor meget han tænker på sin asylsag i løbet af hverdagen: *"My case is not a story so my case really happened. I dont need to think about that or write it again to tell it to myself. My case really occoured and happened to me (...)"* (Bilag B, Daran:27). Der bliver i dette tilfælde ikke refereret direkte til de andre asylansøgere på hotellet, hvorfor Darans udtalelse muligvis nærmere handler om, at han overfor os vil gøre klart, at der ikke er tale om en historie, som han blot har opdigtet. Men hvis vi holder Amirs udtalelse in mente, så er det dog også muligt, at Daran implicit ligeledes mistænker andre asylansøgere for at *pynte* lidt på sandheden og derfor er nødt til at tænke mere på sagen i løbet af dagen samt eventuelt skrive den ned for at kunne huske den.

Produktet der skabes i fællesskabet

Indtil videre har vi beskæftiget os med regelsæt, kendetegn og indlemmelseskriteriet, der gør sig gældende for det tvungne fællesskab. Et epistemisk fællesskab er dog ydermere karakteriseret ved en produktion af viden, som det tidligere er blevet præsenteret – men hvilken information og viden bliver produceret i det tvungne fællesskab, som asylansøgerne på hotellet alle er en del af?

Umiddelbart er det muligt at identificere flere såkaldte *produkter*, der er blevet til i dette fællesskab. I det tvungne fællesskab eksisterer dels en helt særlig forståelse af landet Danmark og af landets befolkning, men der synes tilmed at blive produceret en forståelse af hele asylsystemet – hvad er den *gode* asylansøger og hvad vægter myndighederne højt i deres endelige beslutning om at give asyl eller ej? Blandt asylansøgerne på hotellet hersker der en opfattelse af, at Danmark er indbegrebet af frihed. Her føler man sig fri og her har man muligheder på lige fod med alle andre – som Daran eksempelvis udtrykker det (Bilag B, Daran:32). Flere har i landet, de flygtede fra, oplevet problemer og trusler på grund af deres religiøse overbevisning – problemer, der ikke på samme måde gør sig gældende i Danmark. Til trods herfor synes religion alligevel at spille en væsentlig rolle i forhold til at søge asyl i Danmark. Det er tidligere blevet fremhævet, hvordan nogle af asylansøgerne forsøger, ifølge Amir, at skjule deres sande religiøse overbevisning og i stedet give sig ud for eksempelvis at være kristen (Bilag B, Amir:14-15). Med udgangspunkt i dette

er det muligvis tilfældet, at asylansøgerne på hotellet har skabt en forståelse af, hvad *den gode* asylansøger er udgjort af – i denne forbindelse en kristen, en ateist eller blot en ikke-muslim.

Opsamling

Relationen mellem asylansøgerne på hotellet i Vigsø bidrager til det usikre og ustabile terræn, som de i forvejen befinder sig i. Forestillingen om asylansøgerne som én samlet familie er udskiftet med kendsgerningen, at relationen i højere grad må karakteriseres som en slags konkurrencetilstand, hvor hver enkelt asylansøger kæmper om den samme præmie – opholdstilladelse. Og i konkurrencen er 'every man for himself' og alle andre asylansøgere anses som potentielle konkurrenter, der kan sætte ruten mod opholdstilladelsen ud af kurs. Dette bevirker særligt til, at terrænet bliver usikkert at færdes i. Dette kommer til udtryk ved, at hver enkelt asylansøger har en iboende frygt for, at de andre asylansøgere vil prøve at ødelægge hans chancer for at opnå opholdstilladelse i et forsøg på at sætte dem selv længere frem i køen. For at navigere i et terræn blandt andre asylansøger, som man i bund og grund ikke stoler på, benytter asylansøgerne sig af forskellige taktikker. Taktikker, som er opstået og valideret som 'regler' i det tvungne fællesskab, som asylansøgerne er en del af. For alle asylansøgerne gælder det, man ikke indvier hinanden i ens asylsag. At andre asylansøgere har kendskab til detaljer om ens asylsag er en fare, som ingen asylansøgere tør tage af den årsag, at de frygter, at detaljerne vil blive kendt for regeringen, de er flygtet fra, eller at de andre asylansøgere vil misbruge dem til at skade den pågældende asylsag. Der skabes dermed en mistillid mellem asylansøgerne og denne bruges til at opretholde en vis distance til hinanden – en mistillid, der aktivt bliver en navigationstaktik til at opnå opholdstilladelsen. På hotellet forekommer det tilmed, at man mistænker hinanden på kryds og tværs for at påstå at være andet end man egentlig er i et forsøg på at forbedre ens asylchancer. At pynte på sin asylsag eller at bekende sig som kristen eller ateist synes at være en taktik, asylansøgerne mistænker hinanden for at bruge for at opnå opholdstilladelse. Hvorvidt mistænkeliggørelserne er berettiget vides ikke, men ikke desto mindre, er det bemærkelsesværdigt, hvordan asylansøgerne har en fælles forestilling om, hvad der skal til for at opnå opholdstilladelse – og at de mistænker hinanden for at snyde i bestræbelsen efter den.

Konklusion

I nærværende speciale har vi undersøgt, hvordan asylansøgere navigerer i forhold til de rammer, der sættes om deres hverdag og tilværelse som asylansøgere. Specialets empiri udspringer af to ugers etnografisk feltarbejde på et nedlagt badehotel i Vigsø, hvor omkring 30 enlige mandlige asylansøgere er indkvarteret, mens deres asylansøgning bliver behandlet. Udover feltnoter består det empiriske materiale tilmed af semistrukturerede interviews med tre af hotellets asylansøgere. Undersøgelsen bidrager til eksisterende viden inden for asylområdet med udgangspunkt i et brugerperspektiv.

Hverdagen og tilværelsen som asylansøger indeholder mange aspekter, hvorfor vi i nærværende speciale afgrænser os til udelukkende at beskæftige os med tre af sådanne aspekter. Disse tre aspekter er dermed udtryk for rammerne, og derved terrænet, som asylansøgerne navigerer i forhold til, og er udgjort af henholdsvis asylansøgernes relation til institutionen, relation til tiden samt relation til hinanden. Hver af disse relationer er blevet analyseret i tre separate kapitler med henblik på at klarlægge dels, hvad der karakteriserer disse relationer og ydermere, hvordan asylansøgerne navigerer i forhold til hver af disse. Det teoretiske udgangspunkt for nærværende speciale udspringer af begreberne *social navigation* af antropolog Henrik Vigh og begrebsparret *strategi* og *taktik* af filosof, Michel de Certeau.

På baggrund af vores undersøgelse kan det konkluderes, at rammerne der sættes om asylansøgernes hverdag og tilværelse både tilbyder og samtidig begrænser asylansøgerne i deres måde at navigere på. Disse rammer bliver udtryk for terrænet, som asylansøgerne befinder sig i, og derfor må navigere i forhold til. Terrænet bevæger sig i takt med, at asylansøgernes sagsbehandling skrider frem. Det kan tilmed konkluderes, at asylansøgerne navigerer i forhold til terrænet ved at anvende forskellige taktikker – taktikker hvis tilgængelighed er påvirket af asylansøgernes relation til henholdsvis institutionen, tiden samt til hinanden.

I analysens første kapitel fremhæves det, hvordan asylansøgernes relation til hotellet på visse parametre kan sidestilles med en *total institution*. Hotellet begrænser asylansøgerne i deres handle- og bevægelsesfrihed, hvilket dels skyldes tilstedeværelsen af usynlige mure, der skaber et afgrænset område, som asylansøgerne kan bevæge sig inden for, men samtidig også er et produkt af de formelle regler, der følger med en tilværelse som asylansøger. Disse karaktertræk fra en total

institution sætter dermed begrænsninger i forhold til, hvilke mulige taktikker asylansøgerne kan anvende i deres navigation i terrænet. Hotellet afviger dog også på visse områder fra en total institution, idet relationen mellem de ansatte og asylansøgerne bygger på fortrolighed og tillid. Denne gode relation anvender asylansøgerne i deres taktik til at navigere med terrænet. Denne taktik består i, at asylansøgerne betror sig til de ansatte omkring såvel deres sag som generelle udfordringer, de oplever i tilværelsen, hvorved relationen opnår en terapeutisk effekt for asylansøgerne. Foruden den gode relation til de ansatte, så afviger hotellet tilmed fra en total institutionen ved at underligge asylansøgerne en radikal form for frihed, der efterlader dem uden nogen form for forpligtelse.

Denne radikale form for frihed skaber, i asylansøgernes hverdagsliv, en relation til - og forståelse af tiden som noget, der blot skal fordrives. Fraværet af forpligtelser skaber et hverdagsliv med mangel på struktur, og den radikale form for frihed bliver dermed endnu en del af terrænet, som asylansøgerne skal navigere i forhold til. I specialets andet analysekapitel fremhæves det, hvordan asylansøgerne i denne henseende anvender en taktik, der består i at skabe struktur i hverdagen, hvilket gøres ved at strukturere hverdagen ud fra de få *pejlemærker*, som hotellet tilbyder dem. Pejlemærkerne består af danskundervisningen, som foregår hver dag i samme tidsrum på hotellet samt tiderne for, hvornår asylcentrets bus ankommer og afgår fra hotellet. Disse pejlemærker anvendes af asylansøgerne til at strukturere hverdagen ud fra, og bliver dermed en taktik til at navigere med den radikale form for frihed, som præger terrænet. Denne frihed efterlader tilmed asylansøgerne med en hverdag præget af afmagt. Denne afmagt navigerer asylansøgerne i forhold til ved i nogle tilfælde at udfordre hotellets forståelse af føromtalt pejlemærke, danskundervisningen, for derved i et øjeblik at opnå magt. I specialets andet analysekapitel fremhæves det ydermere, hvordan asylansøgernes relation til tiden i et tilværelsesperspektiv skaber en limbotilstand, der præger terrænet med usikkerhed og ustabilitet. Ventetiden, der følger med en tilværelse som asylansøger, bliver symbolet på, hvordan terrænet bevæger sig uden asylansøgerne kan påvirke hverken retningen eller hastigheden på denne bevægelse. I deres navigation med dette anvendes erkendelsen af, at de intet kan gøre for hverken at fremskynde eller påvirke udfaldet af processen som en taktik. Herved undgår de psykiske konsekvenser, som kan følge af denne magtesløshed. Derudover anvendes også håb som en taktik – et håb til både nutiden og fremtiden. Med henblik på nutiden anvendes et *goal-oriented* håb, hvor asylansøgerne håber på et positivt udfald af deres sagsbehandling, mens håbet til fremtiden er *open-ended*, hvorved de blot håber på

noget bedre end deres nuværende situation. Vigtigheden af håbet italesætter én af asylansøgerne ved at sammenligne menneskets behov for at håbe med fugles behov for vinden for at overleve. Med henblik på den del af terrænet, der vedrører asylansøgernes relation til tiden, udledes det tilmed, hvordan asylansøgerne i såvel hverdagen som i tilværelsen generelt anvender én og samme taktik i deres måde at navigere på. Denne taktik knytter sig til bevidstheden om, at deres nuværende situation blot er midlertidig.

I tilværelsen og hverdagslivet er asylansøgerne konstant omgivet af hinanden, og er derfor alle 'ufrivilligt' en del af et *tvunget* fællesskab, hvor indlemmelseskriteriet er en status som asylansøger. I tredje og sidste analysekapitel udledes det, hvordan asylansøgernes relation til hinanden er præget af en kamp, hvor alle kæmper for at opnå et positivt svar på sagsbehandlingen. Denne kamp bidrager til yderligere ustabilitet og usikkerhed i terrænet, idet denne medfører, hvad der forekommer at være 'every man for himself'-tilstande på hotellet. Denne tilstand bevirker endvidere til, at relationen asylansøgerne imellem præges af mistillid – en mangel på tillid til blandt andet, at sidemanden er, hvem han udgiver sig for at være. Med udgangspunkt i en forståelse af fællesskabet som et *epistemisk* fællesskab udledes det, hvordan der i fællesskabet skabes et form for regelsæt – et regelsæt, der foreskriver, hvordan asylansøgerne bør navigere med denne del af terrænet. Regelsættet bliver i overført betydning til en valideret taktik, som alle benytter sig af. Denne taktik bygger på, at asylansøgerne ikke taler med hinanden om deres sag, eftersom de frygter for, hvorvidt de andre asylansøgere enten vil videregive oplysningerne til regeringen i hjemlandet, eller nærmere vil misbruge disse oplysninger til egen fordel, og dermed skade ens sag. Denne hemmeligholdelse finder dermed grobund i mistilliden som asylansøgerne nærer til hinanden.

Mistilliden viser sig ydermere ved, at asylansøgerne mistænker hinanden for at benytte en taktik, der bestemt ikke anerkendes i fællesskabet – at lyve eller pynte på sin sag overfor myndighederne. Dette kan eksempelvis gøres ved at udgive sig for at bekende sig til en særlig trosretning, idet asylansøgerne alle besidder en opfattelse af, at nogle trosretninger er mere velkomne end andre, og derfor stiller dem bedre i kampen for opholdstilladelse.

Litteraturliste

Brekke, Jan-Paul (2004): *While we are waiting. Uncertainty and empowerment among asylum-seekers in Sweden*. Institute for Social Research, Oslo

Bryman, Alan (2012): *Social Research Methods*. 4th edition, Oxford University Press Inc., New York

Certeau, Michel de (1984): *The Practice of Everyday Life*. University of California Press, Berkeley

Goffman, Erving (1967): *Anstalt og menneske*. Paludans fiol-bibliotek, Jørgen Paludans Forlag

Haas, Peter M. (1992): *Introduction: Epistemic Communities and International Policy Coordination*. International Organization, Vol. 46, No. 1, Knowledge, Power, and International Policy Coordination, The MIT press

Hynes, Patricia (2011): *The dispersal and social exclusion of asylum seekers – between liminality and belonging*. The Policy Press, University of Bristol

Jacobsen, Michael H. (2012): "Adaptiv Teori – den tredje vej til viden. En stående invitation til syntesesociologi" i Rasmus Antoft, Michael Hviid Jacobsen, Anja Jørgensen & Søren Kristiansen: *Håndværk & Horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode*. Syddansk Universitetsforlag

Jacobsen, Michael H. (2002): "Quo Vadis, Grounded Theory? – en sociologisk tilstandsrapport over grounded theory og et forsøg på videreudvikling" i Michael Hviid Jacobsen, Søren Kristiansen & Annick Prieur (red.): *Liv, fortælling, tekst. Strejftog i kvalitativ sociologi*. Aalborg Universitetsforlag

Jacobsen, Michael H., Anja Jørgensen & Stine Svendsen-Tune (2002): "Sensitiv sociologi: Undersøgelser af udsatte og udstødte mennesker" i Michael Hviid Jacobsen, Søren Kristiansen & Annick Prieur (red.): *Liv, fortælling, tekst. Strejftog i kvalitativ sociologi*. Aalborg Universitetsforlag

Jeffrey, Craig (2008): "Waiting" i *Environment and Planning D: Society and Space*. Volume 26, Pion Ltd and its Licensors

Kapborg, Inez & Carina Berterö (2002): "Using an interpreter in qualitative interviews: does it threaten validity?" i *Nursing Inquiry*. Department of Nursing Science, University College of Health Sciences, Jönköping and Division of Nursing Science, Department of Medicine and Care, University Hospital, Linköping, Sweden

Kristiansen, Søren & Hanne Kathrine Krogstrup (1999): *Deltagende observation – introduktion til en samfundsvidenskabelig metode*. Hans Reitzels Forlag

Kvale, Steiner & Svend Brinkmann (2009): *InterView – introduktion til et håndværk*. Hans Reitzels Forlag, København

Layder, Derek (1998): *Sociological Practice – linking theory and social research*. SAGE Publications Ltd, London

Nielsen, Kjeld (2008): "Casestudiemetoder anvendt i arbejds- og organisationssociologien" i Søren Vøxsted: *Valg der skaber viden – om samfundsvidenskabelige metoder*. Academica, København

Swedberg, Richard (2012): "Theorizing in sociology and social science: turning to the context of discovery" i *Theory and Society*, Volume 41, Issue 1.

Turner, Simon (2015): "'We Wait for Miracles': Ideas of Hope and Future among Clandestine Burundian Refugees in Nairobi" i Elizabeth Cooper & David Pattern: *Ethnographies of Uncertainty in Africa*. Palgrave Macmillan

Vigh, Henrik (2009): *Motion squared. A second look at the concept of social navigation*. SAGE Publications, University of Copenhagen, Denmark

Whyte, William F. (1993): *Street Corner Society – the Italian structure of an Italian slum*. 4th edition, The University of Chicago Press, Chicago

Whyte, Zachary (2003): *Fake Passports and Appointed Communities: Nation and Transnationalism in the Danish Asylum System*. Routledge, Taylor & Francis Group

Whyte, Zachary (2011): *Enter the myopticon. Uncertain surveillance in the Danish asylum system*. *Anthropology today* vol. 27 no. 3

Bilag A: Interviewguide (vedlagt specialet)

Bilag B: Empirisk materiale i form af transskription af interviews og feltnotater

Bilag A: Interviewguide

Inden interviewet påbegyndes oplyses følgende til informanten:

- Vi garanterer anonymitet.
 - o Informanten vil i projektet få tildelt et andet navn, og oplysninger der evt. kan afsløre hvem informanten er vil blive censureret.
- Såfremt vi stiller spørgsmål, som informanten finder så personlige, at han ikke ønsker at besvare spørgsmålet, så giver han blot udtryk herfor og vi vil derefter gå videre til næste spørgsmål.
- Der kan forekomme spørgsmål, som vi muligvis tidligere har talt med informanten en smule om. Såfremt dette skulle være tilfældet ser vi gerne, at informanten gengiver, hvad han tidligere fortalte os herom.
- Der er intet "rigtigt" eller "forkert" svar. Alt hvad han siger har relevans for os. Han er eksperten. Det er ham der ved, hvad det vil sige at leve som asylansøger på hotellet i Vigsø.
- Vi beder om tilladelse til at optage interviewet.

Inden første spørgsmål stilles fortæller vi informanten, at han skal tænke om interviewet, som var det en selvbiografi han skulle skrive. Bogen om informanten indeholder et kapitel, der handler om hans liv og tilværelse, mens han boede på hotellet i Vigsø. Hvad han ville skrive i dette kapitel skal han fortælle os. Ydermere informeres han om, at vi gerne ser, hvis vi kan komme omkring tanker, følelser og holdninger, som han gør sig i sin daglige dag, eftersom disse ikke har været tydelige for os, mens vi har haft vores daglige gang på hotellet. Afslutningsvis informeres han om, at vi har udarbejdet spørgsmål, som vi undervejs vil stille ham.

1. Can you tell me about what it's like living as an asylum seeker here in hotel Vigsø?
 - a. It may be about things you have experienced?
 - b. Feelings you have? Thoughts you have? Whatever you feel is important to tell.
2. Time in day-to-day perspective:
 - a. How do you spend your time during the day? What do you do?
 - b. Are all days here the same or different?
 - c. When I say time and time waiting – what feelings comes to your mind?

3. Time – in a longer perspective:
 - a. How do you handle the uncertainty/the unknown about your stay here?
 - b. You guys always seem so positive – why is that?

4. Privacy in the hotel:
 - a. Do you have any privacy in the hotel at all?
 - b. What does privacy mean to you?
 - c. When I say privacy in hotel Vigsø – what do you think of?

5. Music and dance:
 - a. What does this mean to you?

6. Friendship and community in hotel Vigsø
 - a. Does religion and nationality have anything to do with who become friends with whom?
 - b. Does religion and nationality have any influence on you guys living together?
 - c. How much information about your case, your life and your thoughts in general do you share with each other out here?

7. Cellphones/mobilphones
 - a. You guys have the phone with you everywhere – why is that? What does the phone mean to you? What do you use it for?

8. Meeting, speaking and being with and around Danish people
 - a. How much do you speak with Danish people besides the staff?
 - b. What do you think about Danish people in general?
 - c. What do you think Danish people you meet and Danish people in general think about refugees here in Denmark?
 - d. Do you think about yourself as a refugee?

9. Can you tell me about the weekends?

- a. No bus in the weekend – what do you think about this?
- b. Dependency of the bus coming here in the hotel?

10. Activities outside the hotel

- a. What do these activities mean to you?
- b. What do you think about these activities in general?
- c. How much do you “use” these activities?
 - i. Why not “use” these activities?